

Ilmarisen vuosi- ja yritysvastuuraportti 2020

ILMARINEN

1 Turvaamme toimeentuloasi

Mitä sinun on hyvä tietää suomalaisesta eläkejärjestelmästä? Kerromme, miten toimimme Ilmarisessa sinun parhaaksesi ja huolehdimme eläketurvastasi.

2 Mukana työelämän murroksessa

Miten työelämä muuttuu ja mitä tukea kaivataan työuran eri vaiheissa? Kerromme myös, miten työeläkettä kertyy ja miten Ilmarinen auttaa juuri sinua. Löydät myös katsauksen siitä, miten varmistamme, että tietosi pysyvät meillä turvassa.

3 Yrittäjän tukena

Miksi yrittäjän eläkevakuutus on paljon enemmän kuin eläke? Kerromme, miksi työtulo kannattaa pitää oikealla tasolla ja miten yrittäjänä maksamasi eläkemaksut vaikuttavat ansiosidonnaisen sosiaaliturvasi tasoon.

4 Autamme työkyvyn ylläpitämisessä

Millaista turvaa työntekijän ja yrittäjän eläkevakuutukset tuovat jo työuran aikana, mikäli kohtaat yllättäviä tilanteita? Kerromme myös, miksi työkyvystä kannattaa huolehtia ennakoivasti.

5 Kohti eläkettä

Millainen loppuhuipennus sinulla on luvassa, kun olet eläkeläinen? Saat tietää myös tämän päivän eläkeläisistä tutkimuksemme valossa.

6 Sijoitamme vastuullisesti

Eläkevarojen vastuullinen sijoittaminen on keskeinen osa yritysvastuutamme. Tavoittemme on sijoittaa eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä.

7 Työtä eläkkeesi turvaksi

Kerromme, miten hoidamme eläketurvaasi. Saat käsityksen toimintatavoistamme sekä vastuullisuutemme periaatteista.

8 Ilmarisen GRI-indeksi

Saat tietoa käyttämästämme GRI Standards -raportointivitekehuksesta sekä vastuullisuutta ohjaavistamme KPI-mittareistamme. Voit lukea myös riippumattoman varmennusraportin.

Sisältö

1. Turvaamme toimeentuloasi

1.1 Työeläkejärjestelmä sinua varten.....	5
1.2 Visio ja strategia	7
1.3 Toimitusjohtajan katsaus.....	8
1.4 Ilmarisen vuosi 2020	11

2. Mukana työelämän murroksessa

2.1 Tulevaisuuden työelämä haastaa	13
2.2 Miten eläke kertyy?.....	14
2.3 Tukea työuran eri vaiheissa.....	14
2.4 Vaivatonta ja luotettavaa eläketurvaa.....	15
2.5 Pidämme tietosi turvassa	16

3. Yrittäjän tukena

3.1 Korona iski yrityksiin	19
3.2 Enemmän kuin eläke	20
3.3 Muutospaineita järjestelmään	21
3.4 Yrittäjyyden muodot laajenevat.....	21

4. Autamme työkyvyn ylläpitämisessä

4.1 Työkyvyttömyys tulee kalliiksi	24
4.2 Edistämme työkykyä	25
4.3 Ammatillinen kuntoutus tukee työhön paluuta.....	26
4.4 Työkyvyttömyyseläkehakemusten kasvu taittui	27

5. Kohti eläkettä

5.1 Syntymävuosi määrittää eläkeiän.....	30
5.2 Ansiohistoria määrittää tason	31
5.3 Taide lisää hyvinvointia	33
5.4 Muutoksia eläkejärjestelmässä	33

6. Sijoitamme vastuullisesti

6.1 Sijoitusmarkkinat vuonna 2020	37
Tavoitteet	
6.2 Vastuullisuus osana kaikkia sijoituspäätöksiä	38
6.3 Tavoitteena hiilineutraalit sijoitukset	39
6.4 Tavoitekausi 2016–2020 päätökseen.....	41

Vuosi 2020

6.5 TCFD-raportointi	43
6.6 Vastuullisen sijoittamisen indeksirahastot laajenivat.....	50
6.7 Ilmastoraportointi sai tunnustusta.....	51
6.8 Lisääntyvä raportointi ja läpinäkyvyys.....	52
6.9 Merkittävä sijoittaja Suomessa	53
6.10 Vastuullista rakentamista	54
6.11 Kiinteistöjen energiatehokkuuden tavoitteet ylitettiin.....	55
6.12 Rakennusalan kehittäjä	55
6.13 Huomio työntekijöiden oikeuksiin	56

Periaatteet

6.14 Vastuullisuusanalyysi keskeisessä roolissa.....	59
6.15 Vastuullisesta sijoittamisesta raportointi.....	60
6.16 Aktiivinen omistaja.....	60

Verotus

6.17 Eläkevarojen verotus vaikuttaa yhteiskuntaan.....	64
--	----

7. Työtä eläkkeesi turvaksi

7.1 Luotettavuus ja läpinäkyvyys	67
7.2 Liiketoiminnan periaatteet	67
7.3 Vuoropuhelua sidosryhmien kanssa	68
7.4 Riskienhallinta	70
7.5 Raportointi.....	71
7.6 Merkityksellistä työtä	72

8. Ilmarisen GRI-indeksi

Turvaamme toimeentuloasi

1. Turvaamme toimeentuloasi

Vuotta 2020 leimasi globaali koronapandemia, joka vaikutti laajasti ihmisten arkeen, yritysten toimintaan, talouteen ja sijoitusmarkkinoihin. Poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta onnistuimme vahvistamaan asemaamme johtavana työeläkeyhtiönä – asiakkaidemme parhaaksi.

Työeläkejärjestelmän tulevaisuudelle tärkeitä kysymyksiä ovat edelleen syntyvyys sekä työperäinen maahanmuutto.

1.1 Työeläkejärjestelmä sinua varten

Jokainen Suomessa töitä tekevä pääsee lakisääteisen työeläkejär-

jestelmän piiriin. Eläkettä kertyy työntekijälle palkasta ja yrittäjälle työtulosta perittävästä eläkemaksusta. Osa eläkemaksuista rahastoidaan nykyisten ja tulevien

eläkkeiden maksamista varten.

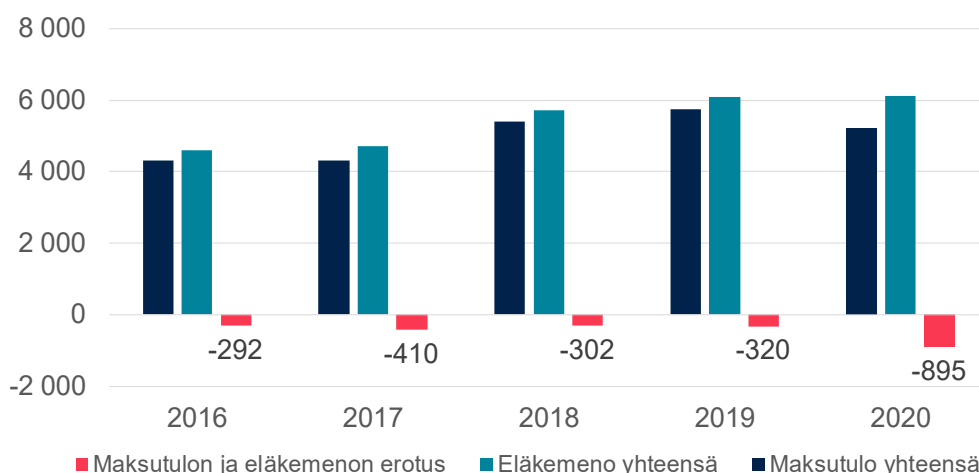
Työeläkemaksujen rahastointi aloitettiin jo 1960-luvulla, kun eläkejärjestelmän asiantuntijat huolestuivat ensimmäisen keran syntyvyyden laskusta. Vaikka vuosi 2020 osoitti orastavia merkkejä syntyvyyden kasvusta, huoli syntyvyyden kehittymisestä tulevaisuudessa on suuri.

Syntyvyydellä on merkitystä, koska suomalaisessa työeläkejärjestelmässä eläkkeet maksetaan pääasiassa suoraan työssäkäyville kerättävillä työeläkemaksuilla. Tätä kutsutaan jakojärjestelmäksi. Vuonna 2020 työssä käyneet maksoivat työeläkemaksuillaan vuonna 2020 eläkkeellä olleiden eläkkeitä. Koska työeläkemaksuja kerättiin vähemmän kuin eläkkeitä maksettiin, maksamiseen tarvittiin lisäksi eläkerahastojen tuottoja.

Rahastojen tuottoja on käytetty erotuksen kattamiseen vuodesta 2012 lähtien. Työntekijöiden eläkemaksuista rahastoidaan 20–30 prosenttia. Yrittäjien eläkevakuutusmaksuja ei rahastoida: niihin käytetään jakojärjestelmää ja valtio kustantaa sen osan eläkemenosta, johon vakuutusmaksut eivät riitä.

Syntyvyys on työllisyyden, sijoitustuottojen ja palkkojen kehityksen ohella merkittävimpiä tekijöitä siinä, miten paljon eläkkeiden maksuun saadaan rahaa tulevaisuudessa. Toinen väestömäärän kehitykseen liittyvä tekijä on erityisesti työperäinen maahanmuutto.

Maksutulon ja eläkemenon erotus, milj. euroa

Koronavuosi ravisteli työeläkejärjestelmää

Koronavuosi 2020 ravisteli myös työeläkejärjestelmää. Keväällä koronaviruksen vauhdikas leviäminen johti harvinaisen nopeaan osakekurssien romahdukseen globaalisti. Markkinat kuitenkin toipuivat romahduksesta nopeasti, eikä kriisistä jäänyt pidempiaikaista vaikutusta eläkelaitosten toimintakykyyn. Kriisi heikensi vuoden aikana työllisyyttä, mikä alensi eläkelaitosten maksutuloa. Alkuvuonna heikko taloustilanne ja yritysten rahoitusvaikeudet nostivat hetkellisesti TyEL-takaisinlainauksen kysyntää. Kriisin myötä työeläkemaksuihin tehtiin alkuvuoden aikana joustoja.

Tulevaisuuteen katsottaessa työeläkejärjestelmään kohdistuu edelleen muutospaineita. Eri-tyisessä syntyvyyden merkittävä lasku ja sen pohjalta päivitetty väestöennuste sekä pitkään jatkunut matala korkotasot ovat muuttaneet pitkän aikavälin näkymää eläkkeiden rahoitukseen. Koronapandemia ja sen aiheuttama laskuun kääntynyt työllisyys- ja palkkasummakehitys on lisännyt näitä paineita. Työeläkejärjestelmän kehittämisessä on jatkettu

paneutumista eläkkeiden pitkän aikavälin rahoitukseen ja moniin lainsäädäntövalmistelussa vireillä oleviin asioihin.

Vanhuuseläkkeiden ikärajan nousu jatkui. Alaikäraja oli vuonna 1957 syntyneellä ikäluokalla 63 vuotta ja 9 kuukautta. Ikäluokittainen eläkeiän nousu jatkuu, kunnes alaikäraja kohoaa 65 ikävuoteen.

Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan useita toimialaa koskevia muutoksia. Perhe-eläkkeen saamisen ehtoja esitetään muutettavaksi niin, että leskeneläke olisi määräaikainen (10 vuotta), ja sen saisivat myös avopuolisot, jos heillä on yhteinen alaikäinen lapsi edunjäntäjän kanssa. Yrittäjäeläkevakuutuksen kehittämistä on käynnistetty uudelleen. Kunnallisen eläkejärjestelmän yhdistämistä yksityiseen työeläkejärjestelmään valmis-

tellaan myös: tavoitteena Kevan jakautuminen ja muuttuminen työeläkeyhtiöksi. Koska muutos on suuri, valmistelu tähtää järjestelmätason yhdistymiseen vuonna 2026–2027.

Eläketurvaa sinua varten

Me Ilmarisessa huolehdimme siitä, että sinä saat työstä ansaitsemasi eläkkeen.

Ilmarinen työeläkevakuutusyhtiönä on osa Suomen sosiaaliturvajärjestelmää. Tarjoamme lakisääteisiä ja pakollisia työntekijän eläkevakuutuksia ja yrittäjän eläkevakuutuksia Suomessa työskenteleville. (GRI 102-2, 102-4, 102-6)

Vastaamme kaikkiaan 1,1 miljoonan henkilön eläketurvasta. Yhtiömuotomme on keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö. Se tarkoittaa, että vakuutuksen ottaneet työnantajat, yrittäjät ja vakuutetut

työntekijät omistavat Ilmarisen kokonaan. (GRI 102-5)

Sijoitamme vastuullisesti nykyisten ja tulevien eläkkeiden rahoituksen turvaksi yli 53 miljardin euron yhteistä eläkevarallisuutta. Sijoitukset on hajautettu esimerkiksi osakkeisiin ja lainoihin ympäri maailmaa. Osana sijoitus-toimintaa Ilmarinen rakennuttaa ja vuokraa asuntoja ja liikekiinteistöjä. Lisäksi Ilmarisen sijoitus-toimintaan kuuluu muun muassa yritysten rahoittaminen lainoilla. Osana lakisääteisen työeläkevakuutuksen hoitamista tarjoamme myös työeläkekuntoutusta. (GRI 102-2)

GRI 102-7

	2020	2019
Sijoitukset yhteensä, milj. €	53 284	50 528
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, milj. €	3 529	5 375
Työsuhteita vuoden lopussa	662	640

1.2 Visio ja strategia

Visiomme on olla vetovoimaisin työelämän kumppani – vastuullisesti sinua varten.

Haluamme olla yksi Suomen parhaista työpaikoista, tarjota alan parhaan asiakaskokemuksen, kasvaa kannattavasti ja markkinaa nopeammin sekä vahvistaa kustannustehokkuutta ja vakavaraisuutta. Vuonna 2020 etenimme strategian toimeenpanossa kaikilla osa-alueilla ja vahvistimme asemaamme työeläkealan johtavana toimijana.

[Katso video visiostamme tästä.](#)

Vastuullisuutemme keskeiset pilarit:

- Vaivatonta ja luotettavaa eläketurvaa
- Sijoitamme kestävästi
- Avoin ja läpinäkyvä
- Merkityksellistä työtä

[Lue lisää](#) vastuullisuutemme olennaisista teemoista sivulta 71.

1.3 Toimitusjohtajan katsaus

Vuotta 2020 leimasi globaali koronapandemia, joka vaikutti laajasti ihmisten arkeen, yritysten toimintaan, talouteen ja sijoitusmarkkinoihin. Poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta Ilmarinen onnistui vahvistamaan asemaansa johtavana työeläkeyhtiönä. Hyvän sijoitustuoton myötä Ilmarinen nousi vakavaraisimmaksi työeläkeyhtiöksi ja toiminnan kustannustehokkuus parani merkittävästi.

Koronakriisi aiheutti alkuvuonna poikkeuksellisen nopean kurssirohduksen, mutta keskuspankkiin ja valtioiden massiivisen elvytyksen myötä kurssit kääntyivät selvään nousuun jo alkukevällä. Haastavassa markkinatilanteessa onnistuimme sijoitustoiminnassa hyvin ja sijoitukset tuottivat 7,1 prosenttia eli 3,5 miljardia euroa. Sijoitusvarallisuuden arvo nousi ennätystasolle yli 53 miljardiin euroon ja vakavaraisuus vahvistui 130,2 prosenttiin. Vahva vakavaraisuus suojaa eläkevaroja ja markkinoiden heilahdellessa ja mahdollistaa pitkäjänteisen sijoitustoiminnan. Sijoitamme eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti. Asetimme tavoit-

teeksi hiilineutraalin sijoitussalkun vuoden 2035 loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi tarkastelemme hiiliriskiä laajasti ja laskemme korkean riskin rajaa asteittain.

Vastuullinen eläketurvan hoitaminen tarkoittaa meille sitä, että toimimme mahdollisimman asiakaslähtöisesti, kustannustehokkaasti ja jatkuvasti toimintaamme parantaen. Tästä hyötyvät asiakkaamme, mutta se on tärkeää myös koko eläkejärjestelmän ja yhteiskunnan kannalta. Vuodenvaihteessa tuli kuluneeksi kolme vuotta Ilmarisen ja Eteran fuusios- ta, minkä myötä Ilmarinen nousi markkinajohtajaksi. Kahden yhtiön toimintamallien, järjestelmien ja henkilöstön integroiminen sekä fuusiotavoitteiden saavuttaminen oli iso urakka, jossa onnistuimme. Saavutimme kaikki fuusiolle asetetut synergiatavoitteet suunnitellusti, ja fuusio on osaltaan tehostanut koko eläkejärjestelmän toimintaa. Asiakkaamme hyötyvät vahvasta vakavaraisuudestamme ja kustannustehokkuudestamme asiakashyvitysten muodossa.

Olen erityisen tyytyväinen siihen, että samalla kun olemme saavuttaneet synergiatavoitteet ja tehostaneet toimintaamme, myös asiakaskokemus ja henki-

löstökokemus ovat kehittyneet positiivisesti. Olemme onnistuneet lyhentämään eläkepäätösten käsittelyaikoja merkittävästi sekä avanneet uuden, entistä selkeämmän ja saavutettavamman verkkopalvelun asiakkaillemme. Koronavuonna olimme asiakkaidemme tukena pidentämällä maksuaikoja sekä neuvottelemalla helpotuksia vuokranmaksuihin. Tuimme myös Ilmarisen henkilöstöä monin tavoin ja pyrimme helpottamaan etäarkea esimerkiksi joustavin työaikajärjestelyin ja lounaskuljetuksin.

Työeläkejärjestelmän rahoitukseen kohdistuu tulevaisuudessa yhä kasvavia haasteita. Eläkkeiden rahoitukseen vaikuttavat erityisesti työllisyysasteen heikkeneminen, nollakorkoympäristö ja matala syntyyvyys. Työikäisen väestön määrä on Suomessa laskevalla uralla ja suurten ikäluokkien eläköityessä keräämme vuosittain vähemmän eläkemaksuja kuin mitä maksamme eläkkeitä. Koronavuonna tämä ero repesi ennätysellisen suureksi, kun heikentynyt työllisyys ja työnantajien työeläkemaksuun tehty määräaikainen alennus

pienensivät maksutuloa. Lyhyellä aikavälillä on tärkeää panostaa siihen, että saamme nopeasti väestön rokotettua ja rajoituksia purettua, jotta koronakriisin taloudellisia ja sosiaalisia seurauksia pystytään lieventämään. Samalla on löydettävä ratkaisuja, joilla vahvistamme työllisyyttä ja kilpailukykyä myös pitkällä aikavälillä.

Haluan kiittää asiakkaitamme luottamuksesta ja yhteistyökumppaneitamme sekä koko Ilmarisen henkilöstöä erinomaisesta työstä ja tuloksista poikkeuksellisissa olosuhteissa. Asiakkaita kuunnellen ja toimintaa jatkuvasti parantaen ja tehostaen menestymme jatkossakin yhdessä ja rakennamme Ilmarisesta vetovoimaisinta työelämän kumppania.

Jouko Pölönen
toimitusjohtaja, Ilmarinen

Ilmarisen yhteiskunnallinen tulonjakolaskelma ja rahavirrat

Yhteiskunnallinen tulonjakolaskelma, miljoonaa euroa	2020	2019
Tulonmuodostus		
Vakuutusmaksutulo	5 220,5	5 758,3
TyEL, työnantajan osuus	3 225,5	3 821,1
TyEL, työntekijän osuus	1 607,2	1 543,3
YEL (yrittäjät)	387,8	393,8
Edellisen vuoden asiakashyvitykset	163,4	119,7
Sijoitustoiminnan nettotuotot ilman liikekuluja	3 561,9	5 413,6
Muut tuotot ja kulut	0,0	0,3
Kokonaistulonmuodostus	8 945,9	11 291,9

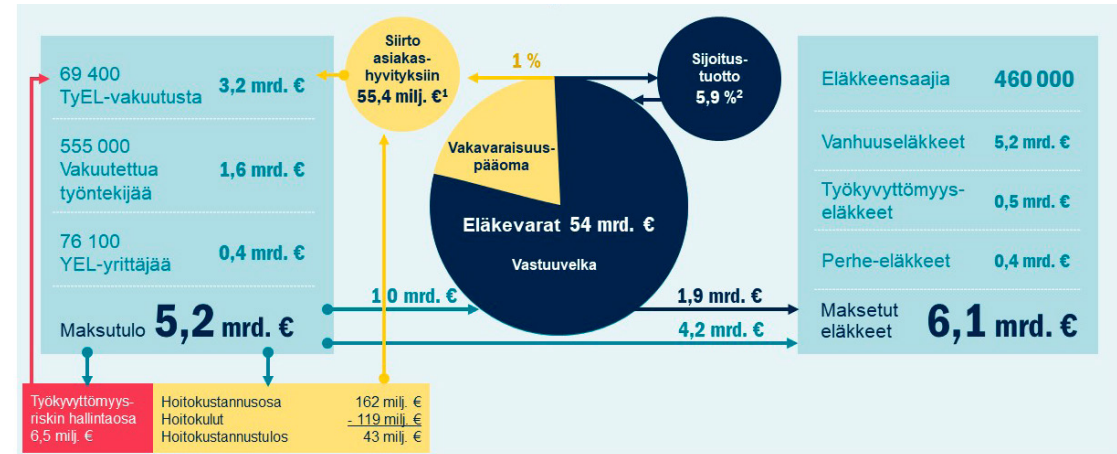
Tulonjako

Eläkkeensaajille	-6 115,6	-6 077,8
TyEL-eläkkeensaajat	-5 700,6	-5 672,6
YEL-eläkkeensaajat	-415,0	-405,2
Varautuminen tulevaisuuden eläkkeisiin	-1 612,4	-1 167,9
Varautuminen tulevaisuuden riskeihin	-1 001,1	-3 695,3
Puskuroidaan sijoitustuottojen heilahteluja	-1 001,1	-3 695,3
Puskuroidaan vakuutusliikkeen tulosten heilahteluja	0,0	0,0
Asiakashyvitys	-55,4	-164,0
Siirretään seuraavan vuoden asiakashyvityksiä varten	-55,4	-164,0
Henkilöstökulut	-61,6	-61,2
Muut palveluiden tuottajat	-96,8	-114,0
Lähdeverot	-3,1	-11,7*
Takuupääoman korko	0,0	0,0
Lahjoitukset	-0,1	-0,1
Kokonaistulonjako	-8 945,9	-11 291,9

* Vuoden 2019 raportoitua lukua on korjattu.

Ilmarisen vuosi- ja yritysraportti 2020

Huolehdimme lähes 1,1 miljoonan suomalaisen työeläketurvasta

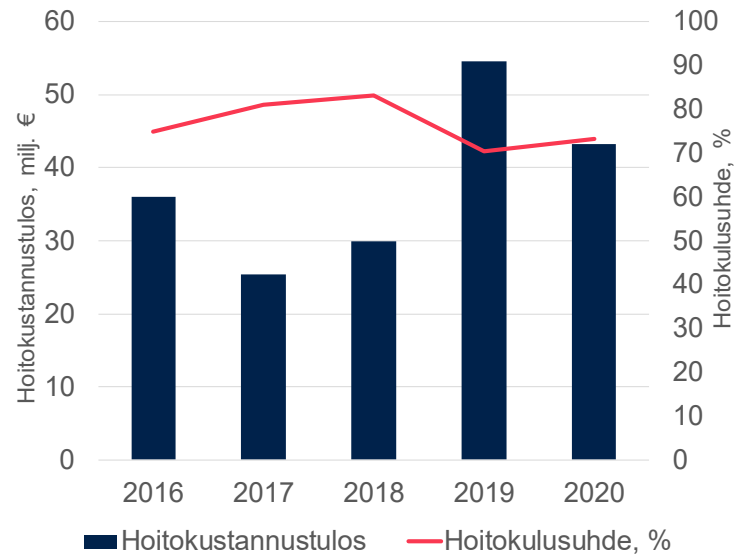
1) Asiakashyvityksiin siirretään normaalisti 1 % vakavaraisuuspääomasta ja hoitokustannustulos kokonaisuudessaan. Vuonna 2020 asiakashyvityksiä ei makseta koronakriisin vuoksi annetun tilapäisen TyEL-maksun alennuksen ajalta, ja asiakashyvitys on näin ollen vain kolmasosa normaalista. Normaalivuonna asiakashyvitysten määrä olisi ollut 166 miljoonaa euroa.

2) Pitkän aikavälin (1997–2020) nimellistuotto 5,9 % pa. ja vastaavan aikavälin realituotto 4,4 % pa.

Tulonjakolaskelma kertoo, millaisista rahavirroista toimintamme koostuu. Eläkevakuutusyhtiö ei tuota voittoa omistajilleen, koska eläkemaksuista kertyvät varat on tarkoitettu eläketurvan toimeenpanemiseen. Vakuutusmaksutulo kuvaa, kuinka paljon keräsimme eläkemaksuja vuoden aikana. Suurin osa kerättävistä eläkemaksuista menee suoraan nykyisten eläkkeiden maksamiseen. Pieni osa kuitenkin rahastoidaan. Maksettujen eläkkeiden ja eläkemaksujen erotus maksetaan sijoitustoiminnan tuotoilla.

Asiakashyvitykset ovat työntekijöiden eläkemaksuihin myönnettäviä alennuksia. Hyvitysten suuruus riippuu vakavaraisuudestamme ja siitä, kuinka paljon käytämme työeläkemaksussa toimintaamme varastusta hoitokustannusosasta. Mitä vakavaraisempia olemme ja mitä tehokkaammin toimimme, sen suuremmat asiakashyvitykset. Mitä tehokkaampaa toimintamme on, sitä pienemmät kustannukset työeläkejärjestelmästä syntyvät työntekijöille. Kustannustehokkuus siis pienentää työllistämisen kustannuksia Suomessa ja on merkittävä kilpailutekijä työeläkeyhtiöiden välillä. Tavoitteen vuosittaiselle kustannustehokkuuden tasolle asettaa Ilmarisen hallitus. Tavoitteen pohjalta Ilmarisen johto asettaa toimenpidesuunnitelman tavoitteen saavuttamiseksi.

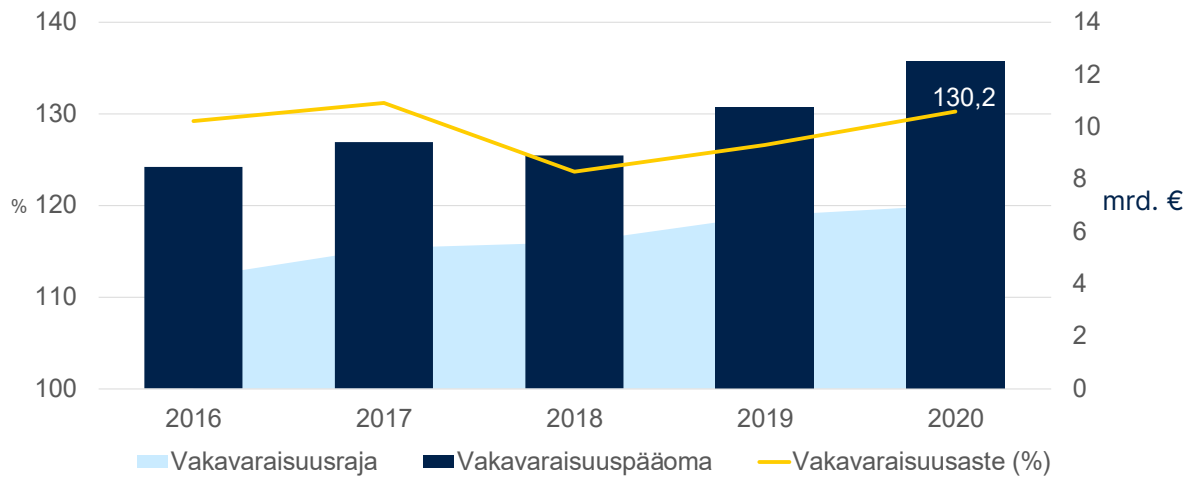
Kustannustehokasta eläketurvan hoitamista (KPI 2)

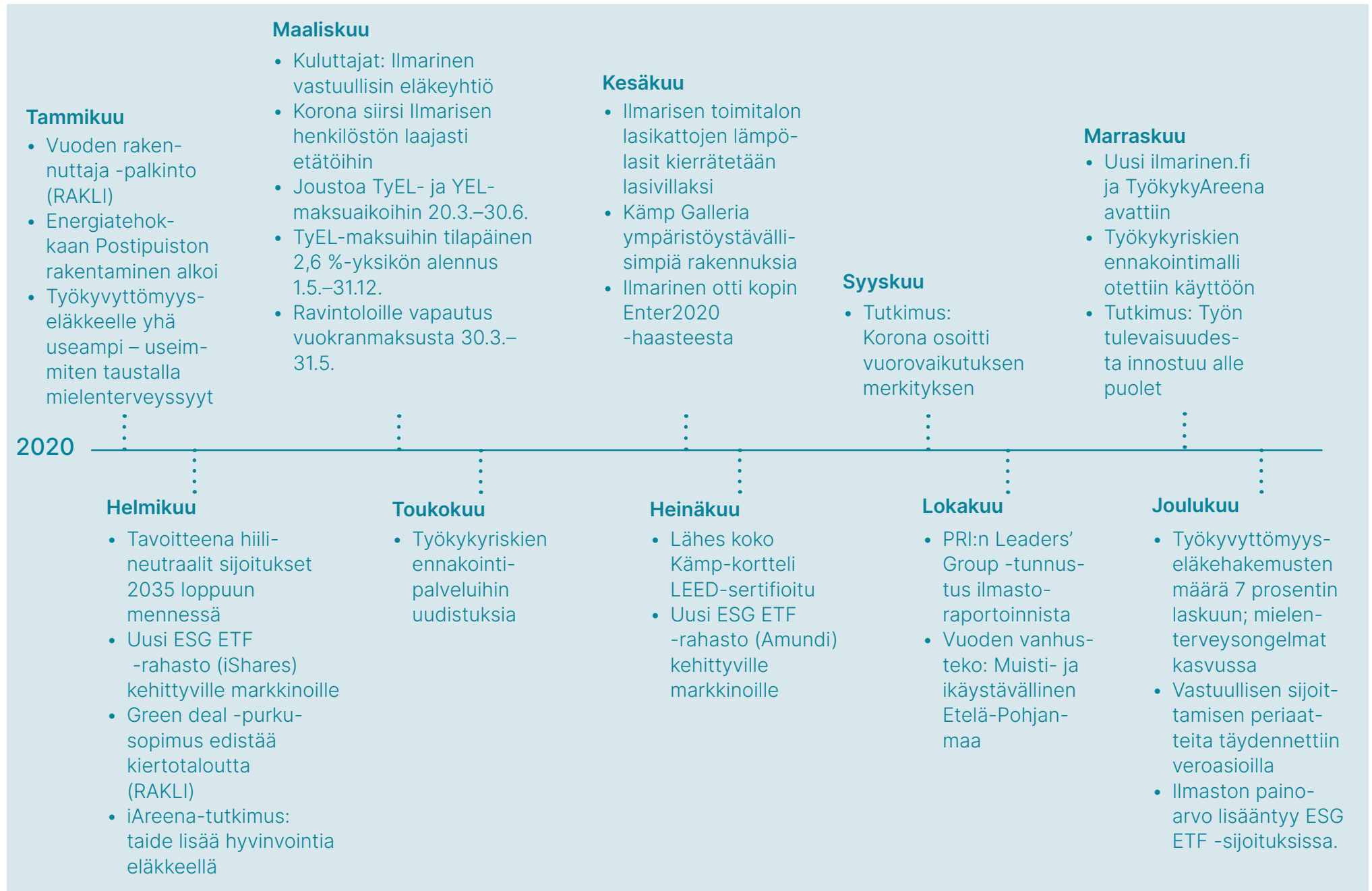
Kustannustehokasta eläketurvan hoitamista (KPI 2)

	2020	2019
Hoitokulusuhde %	73	70
Hoitokustannustulos, milj. €	43	55
Kokonaisliikekulut, milj. €	158	175

Vakavaraisuus

1.4 Ilmarisen vuosi 2020

Mukana työelämän murroksessa

2. Mukana työelämän murroksessa

Työelämä on murroksessa. Koronavuoden jälkeen uskoa tulevaisuuteen löytyy, mutta moni näkee työn kuormittavuuden, työmäärän ja kiireessä työskentelyn kasvavan. Autamme polun kaikissa vaiheissa.

2.1 Tulevaisuuden työelämä haastaa

Työelämän muutos haastaa. Joka kolmas työkäinen suhtautuu luottavaisesti työnsä tulevaisuuteen, mutta toisaalta työn kuormittavuuden, työmäärän ja kiireessä

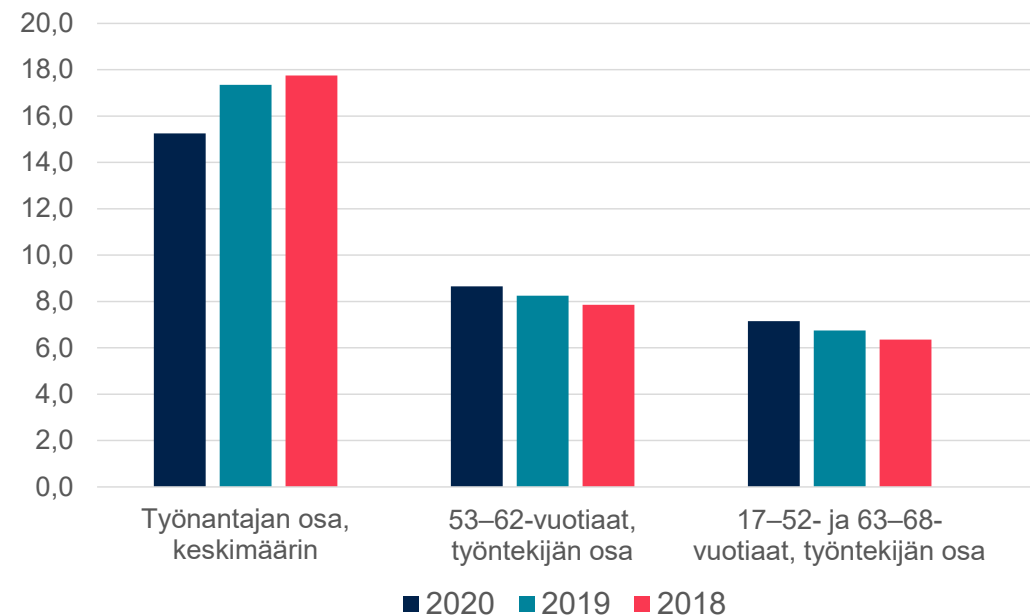
työskentelyn nähdään kasvavan. Uuden oppiminen, uusien ratkaisujen löytäminen ja työn merkityksellisyyden kasvu lisäävät voimavaroja. Tiedot selviävät tutkimuksestamme, johon vastasi 1 000 suomalaista. Epävarmuus näkyy tutkimus-

Koronavuosi haastoi ja muutti nopeasti työelämää etätöiden ja digitaalisuuden lisääntyessä. Uusi tilanne vaatii esimiehiltä entistä herkempää kuuntelutaitoa.

Autamme asiakkaitamme työkyvyttömyysriskin hallinnassa tarjoamalla asiantuntija-apua työkyvyn ylläpitoon sekä maksuttomat Työvire- ja Työyhteisö-vire -kyselytyökalut työkykyriskien tunnistamiseen.

TyöEL-maksuprosentti pieneni toukokuusta vuoden loppuun saakka tilapäisellä alennuksella. Lisäksi asiakkaamme saivat joustoa maksuaikoihin vakuutusmaksukorolla.

Työeläkemaksut palkasta, %

Työeläkemaksu oli vuonna 2020 keskimäärin 22,7 prosenttia palkasta. Työnantajan maksua alennettiin pandemian vuoksi 2,6 prosenttiyksikköä ajalla 1.5.–31.12.2020. Alennus kompensoidaan vuosina 2022–2025 korottamalla työnantajan TyöEL-maksua.

tuloksissa, mistä osa johtuu luonnollisesti koronasta. Oman työn tulevaisuus pelottaa joka kolmatta työkäistä. Alle 25-vuotiaissa osuus on vielä suurempi, 37 prosenttia. Vajaa puolet suomalaisista uskoo oman työnsä säilyvän seuraavan kymmenen vuoden aikana. Joka neljäs varautuu puolestaan siihen, että oma työ saattaa kadota kokonaan. Nuoria työn tulevaisuus pelottaa eniten, mutta toisaalta he ovat myös innostuneimpia tulevasta.

Suomalaiset kokevat oman työkykynsä melko hyväksi eikä oman työkyvyn nähdä heikkenevän merkittävästi lähivuosina. Nuoret uskovat oman työkykynsä paranevan. Huolestuttavaa sen sijaan

on, että jo 35-vuotiaat arvioivat työkykynsä heikkenevän. Työkyvystä huolehtiminen korostuu, kun työelämä muuttuu. Työkyky ei ole vain työntekijän, työnantajan tai yhteiskunnan vastuulla – kaikkien panosta tarvitaan.

Tutkimuksessamme selvitettiin suomalaisten ajatuksia työelämästä ja työkyvystä. Siihen vastasi 1 000 iältään 18–60-vuotiasta henkilöä. Tutkimus toteutettiin verkkokyselynä ja tiedot kerättiin elokuussa 2020. Tutkimuksen toteutti Innolink Research Oy.

2.2 Miten eläke kertyy?

Eläkkeen karttuminen alkaa 17-vuotiaana, ja voit kerryttää sitä

68-vuotiaaksi asti. Yrittäjällä eläkkeen kertymisen alaikäraja on 18 vuotta. Jokainen eläkettä kerryttävä euro vaikuttaa toimeentulon tasoon vuosikymmenien päästä. Myös tutkintoon johtava opiskelu, osa sosiaalietuksista ja alle kolmevuotiaan lapsen hoitovapaa lisäävät eläkettäsi.

Suomessa työntekijän eläkemaksuista huolehtiminen on työnantajan velvollisuus. Työeläkemaksu (TyEL) lasketaan tulorekisteriin ilmoitetuista palkoista. Työnantaja maksaa vakuutusyhtiölle sekä työntekijän että työnantajan osuuden. Työntekijän osuuden työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä.

Työmarkkinajärjestöt neuvottelevat työeläkemaksuista vuosittain, ja maksutaso on säilynyt samana useamman vuoden. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maksut työeläkeyhtiöiltä saamiensa esitysten pohjalta.

Verkkopalvelussamme voit tutustua tulevaan eläkkeeseesi jo työurasi aikana ja tarkistaa, että kaikki työhistoriaasi koskevat tiedot ovat oikein.

[Kirjautu OmaEläke-palveluumme tästä.](#)

2.3 Tukea työuran eri vaiheissa

Työuraan mahtuu monenlaisia vaiheita. Työelämään tuleva nuori kaipaa todennäköisesti erilaista tukea kuin ruuhkavuosia elävä tai työuran loppuvaiheessa oleva. Se haastaa myös työkyvyn johtamista työpaikoilla.

Yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa tekemässämme haastattelututkimuksessa selvitettiin työuran eri vaiheissa olevien työntekijöiden työkykyä tukevia käytäntöjä. Tutkimuksessa työuran eri vaiheista nousi esiin erityisesti nuorten työelämään tulo, työn ja muun elämän yhteensovittaminen sekä osaamisen varmistaminen.

Nuorten työelämään kiinnittymisen tukemisessa tärkeinä keinoina yrityksissä käytössä ovat muun muassa perehdytys suunnitelmat, mentorointi sekä säännölliset palautekeskustelut esimiehen kanssa. Lisäksi pidetään perinteisiä kehityskeskusteluja sekä tarjotaan valmennuksia ja koulutuksia esimerkiksi työelämätaidoista, ajanhallinnasta ja itsensä johtamisesta.

Ruuhkavuosissa elävillä työn ja muun elämän yhteensovittami-

sen haasteet nostavat päätään. Ruuhkavuosina eivät työllistä vain pienet lapset, vaan muidenkin läheisten hoito voi vaatia aikaa. Hoitovastuuta voi olla sekä pienistä lapsista että omista vanhemmista. Näihin haasteisiin haastatelluissa yrityksissä on vastattu mm. etätyömahdollisuuksien laajentamisella erilaisiin työtehtäviin ja ammattiryhmiin sekä erilaisin työaikajoustoin. Myös sairaan lapsen hoitopalvelut sekä sairaan vanhemman hoitovapaa nousivat esiin toimivina keinoina tukea työn ja perheen yhteensovittamista.

Osaamisen varmistamisessa haastatelluissa yrityksissä oli käytössä coaching- ja mento- rointiohjelmia, HR:n ja esimies- ten säännöllisiä tapaamisia sekä esimiesten sparraus- ja vertaistu- kiryhmiä.

Tutkimuksessa esiin nousivat tämän hetken haasteina myös mielenterveyteen ja työuupumuk- seen liittyvät asiat. Näihin on py- ritty löytämään matalan kynnyk- sen hoitopolkuja, jotta haasteisiin osattaisiin vastata mahdollisim- man varhaisessa vaiheessa.

Toteutimme haastattelututki- muksen yhdessä Työterveyslai- toksen kanssa helmi-huhtikuussa

2020, ja siinä oli mukana viisi asi- akasyritystämme eri toimialoilta.

2.4 Vaivatonta ja luotettavaa eläketurvaa

Visiomme on olla vetovoimaisin työelämän kumppani – vastuulli- sesti sinua varten. Ennakoimme ja autamme polun kaikissa vaiheissa: läpi työuran, eläkkeelle siirtymisen ja eläkeiän. Kun turvaamme asiak- kaidemme työkykyä, turvaamme heidän mahdollisuutensa ansaita toimeentulo nyt ja eläkkeellä.

Meillä on kaksi päätuotetta, työntekijän eläkevakuutus eli TyEL ja yrittäjän eläkevakuutus eli YEL. Molemmat vakuutukset antavat turvaa eläkepäivien lisäksi mahdollista työkyvyttömyyttä ja perheen huoltajan kuolemaa varten.

Olemme keskinäinen yhtiö eli omistajina ovat asiakkaat: vakuu- tuksenottajat ja yhtiössä vakuu- tetut työntekijät. Tämän lisäksi kaikki eläkkeensaajat ovat asiak- kaitamme.

Useimmat työntekijänsä va- kuuttaneista työnantajista tekevät kanssamme vakuutus sopimuksen ja ilmoittavat maksetut palkat tu- lorekisteriin TyEL-vakuutusnume- rolla eli eläkejärjestelynumerolla.

Haluamme tarjota asiakkaillemme yhä monipuolisempia ja sujuvampia digitaalisia palveluita.

Mari Merilampi,
markkinointipäällikkö, Ilmarinen

GRI 102-7

	2020	2019
TyEL-vakuutettujen määrä	555 029	609 862
TyEL-vakuutusten määrä	69 386	70 491
Uusia TyEL-vakuutuksia	8 923	8 509

GRI 102-43

	2020	2019
Verkkopalvelun NPS	35	27
Puhelinpalvelun NPS	72	63
Vakuutuspalvelun NPS	29	22
Eläkepalvelun NPS	46	38

Tilapäisesti työtä teettävät ilmoittavat palkkatiedot tulorekisteriin vain eläkeyhtiön tunnuksen kanssa, sillä tilapäisellä työnantajalla ei ole vakuutusnumeroa.

Tulorekisteri otettiin Suomessa käyttöön vuoden 2019 alussa,

sinne ilmoitetaan kaikki palkat reaaliaikaisesti. Palkkatietojen ilmoittaminen koskee kaikkia palkanmaksajia: yrityksiä, yhdistyksiä, kotitalouksia, sijaismaksajia ja yrittäjien itselleen maksamia palkkoja. Eläke- ja etuustiedot tulivat tulore-

Suhdanneindeksimme mukaan **työntekijöiden lukumäärä laski vuoden 2020 aikana -4,8 %**. Tilanne oli pahimmillaan toukokuussa, jolloin työntekijämäärä oli -11 % pienempi kuin vuotta aiemmin. Toukokuusta tilanne parani nopeasti syyskuuhun asti, jonka jälkeen työntekijämäärän kehitys pysyi vakaana ja oli noin -5 %. Työntekijämäärien näkökulmasta toimialoista kärsivät eniten majoitus- ja ravitsemus, henkilöstövuokraus ja kuljetus. Tietotekniikan ja viestinnän, teollisuuden ja kaupan aloilla työntekijämäärät laskivat vähemmän kuin yrityksissä keskimäärin. Tietotekniikan ja viestinnän alalla työntekijämäärä jopa nousi hieman vuoden aikana.

kisteriin vuoden 2021 alusta.

Vuonna 2020 kehitimme ja tehostimme toimintaamme laaja-alaisesti. Tavoitteena on ollut siirtää mahdollisimman suuri osa asiakkaillemme lähettämistämme viesteistä sähköisiin kanaviin. Digitaalisia palveluita on kehitetty hyödyntäen niin pilvipalveluita kuin moderneja teknologioita – tietoturvasuudesta huolehtien. Palvelukehityksessä painopistealueina olivat verkkoasioinnin käyttökokemuksen parantaminen ja ilmarinen.fi-verkkopalvelun uudistaminen, työkyvyttömyysriskien hallinnan riskiperusteisuus ja vaikuttavuus sekä pilvipalveluiden hyödyntämisen mahdollistami-

nen toiminnan tehostamisessa. Vuoden aikana asiakkaat otettiin vahvasti mukaan kehittämiseen.

2.5 Pidämme tietosi turvassa

Käsittelimme päivittäin tuhansien asiakkaidemme tietoja. Jos esimerkiksi haet meiltä ammatillista kuntoutusta tai työkyvyttömyyseläkettä, luovutat meille tietoja terveydentilastasi. Tällaisia tietoja kutsutaan arkaluontoisiksi henkilötiedoiksi. Yrityksiin liittyvät tiedot puolestaan kuuluvat vakuutussalaisuuden piiriin.

Tietoturvasuus kattaa kaiken, mikä liittyy tietojen käsittelyyn.

Pidämme tietosi turvassa (KPI 4)

	2020	2019
Tietosuojavaltuutetulle tehdyt ilmoitukset henkilötietojen tietoturvaloukkauksista, kpl	2	5

Ilmarisen asiakaspalvelun tunnuslukuja

	2020	2019
Kirjautumisia Ilmarisen verkkopalveluun	235 919	201 641
Asiakaspalveluun tehdyt puhelut	73 980	108 957
Asiakaspysyvyys, työnantajat ja yrittäjät	97,2 %	95,1 %

Tietoturvallisuuden perusvaatimuksena on pitää tieto tallessa, saatavilla ja käyttökelpoisena eli eheänä sekä turvassa väärinkäytöksiltä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi työkyvyttömyyseläkepäätöksiin liittyvän arkaluonteisen henkilötiedon pitämistä salassa ulkopuolisilta, mutta käytettävissä esimerkiksi eläkepäätöstä varten.

Vuoden 2020 aikana toiminnassamme ei sattunut yhtään laajamittaista tietovuotoa. Emme myöskään saaneet asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen tai asiakastietojen häviämiseen liittyviä kanteluita viranomaisilta tai ulkopuolisilta tahoilta. (GRI 418-1) Kuukausitasolla kirjasimme muutamia lähinnä yksittäisistä inhimillisistä virheistä johtuvia tietosuojapoikkeamia. Käsittelemme tietosuojapoikkeamat tietosuojatoimikunnassamme. Arvioimme kaikki tapaukset kehittämisen näkökulmasta, jotta voisimme välttää vastaavat tilanteet jatkossa. Tietosuojavaltuutetulle tehtyjä ilmoituksia henkilötietojen tietoturvaloukkauksista oli kaksi. (KPI 4).

Kun kehitämme digitaalisia palveluita, tietoturvallisuuteen liittyvät kysymykset ovat keskeinen osa kehitystyötä. Tämä ei tarkoita vain teknisten vaatimusten kuten tiedon salaukseen liittyvää työtä.

Tekniset ratkaisut toimivat vain, jos niitä käyttävät ihmiset noudattavat oikeita käytäntöjä. Teknisillä ratkaisuilla ihmisten toimintaan liittyviä riskejä voidaan pienentää, mutta ei poistaa kokonaan. Siksi pidämme tietoturvallisuutta yllä kouluttamalla säännöllisesti henkilökuntaamme tunnistamaan ja torjumaan riskejä.

Tietoturvan ja tietosuojan alueella jatkoimme vuonna 2020 uusien vaatimusten mukaisten toimintamallien kehittämistä edelleen. Tietoturva-arkkitehtuurimme ja tietoturvakontrollimme perustuvat monikerroksiseen tietoturvan varmistamiseen.

Vuonna 2018 voimaan tullut EU:n yleinen tietosuojasetus (GDPR) tiukensi henkilötietojen käsittelyyn ja virheiden raportointiin viranomaisille liittyviä sääntöjä. Vuodesta 2019 lähtien olemme huomioineet saavutettavuuden Euroopan Unionin direktiivin mukaisesti. Tavoitteemme on palvelu kaikkia käyttäjiä ja tehdä omaan ja työntekijöiden eläketurvaan liittyvien asioiden hoitamisesta niin helppoa kuin mahdollista. Tämä tarkoittaa esimerkiksi käyttäjän tarpeita ennakoivia palveluita. Uudistimme verkkopalvelumme syksyllä 2020 vastaamaan saavutettavuusdirektiivin vaatimuksia.

Case

IKEA:

500 000 euroa lasten ja nuorten hyväksi

IKEA teki näkyvän vastuullisuusteon koronavuonna. Se rahoittaa yhteensä 500 000 eurolla lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen kohdistuvaa pitkäjänteistä työtä sekä akuuttia koronakriisin hoitoa. Kaiken takana on visio olla luomassa parempaa arkea.

Ympäristövastuun saralla IKEA on rahoittanut Suomessa kaikkiaan viiden tuulipuiston rakentamista ja tuottaa nyt Suomessa vuosittain Turun kokoisen kaupungin kulutuksen verran uusiutuvaa energiaa. Omavarainen yhtiö on ollut jo vuodesta 2017 lähtien.

Pääteemoja vastuullisuudessa ovat terveellinen ja kestävä elintapa, kiertotalous ja ilmastopositiivisuus sekä reiluus ja oikeudenmukaisuus. Vastuullisuuden teemavuotta viettävä IKEA hakee myös kumppaneita, jotka jakavat samat arvot.

”Yritysten pitää toimia oikein ja ottaa vastuuta paljon enemmän kuin aikaisemmin. Haluamme olla tässä suunnannäyttäjänä alallamme.”

”Meille on tärkeää, että Ilmarinen sijoittaa eläkevarat vastuullisesti, jotta myös tulevien sukupolvien eläkkeet varmistetaan.”

Ann-Christin Pilviö,
liiketoiminnan kehitysjohtaja,
IKEA Suomi

IKEA on Ilmarisen TyEL-asiakas.

A man with short, light-colored hair and a beard is smiling broadly while holding a smartphone up to take a selfie. He is wearing a blue t-shirt. The setting is a modern, brightly lit interior space, possibly a hallway or a common area in a building, with a high ceiling and large windows. In the background, two other people are walking away from the camera. The overall atmosphere is positive and professional.

Yrittäjän tukena

3. Yrittäjän tukena

Koronapandemia iski voimakkaasti yrityksiin. Normaaliaikoinakin yrittäminen tarkoittaa aina riskin ottamista. Yrittäjän eläkevakuutus on paitsi turva vanhuuspäiville, myös sosiaaliturvasi perusta.

3.1 Korona iski yrityksiin

Koronavuonna eniten kärsivät matkailu-, ravintola- ja palvelualan yrittäjät ja yritykset, mutta negatiivisia vaikutuksia säteili laajasti eri toimialoille. Meillä yritysten yhteydenotot lähes kaksinkertaistuvat kriisin alussa. Sekä verkkopalvelussa että puhelinpalvelussa pystyimme kuitenkin tarjoamaan yrittäjäasiakkaillemme entistä parempaa asiakaskokemusta.

Oli tärkeää, että Suomessa varmistettiin nopeasti yritysten rahoitus, vältettiin turhat konkurssit ja turvattiin työpaikat kriisin alettua. Yhteiskunnan eri toimijat puhalsivat yhteen hiileen, ja meille oli selvää olla mukana talkoissa. Olimme aloitteellinen, kun yhdessä muiden eläkeyhtiöiden ja viranomaisten kanssa lähdimme

valmistelemaan muutosta, jolla eläkemaksujen maksuaikataulua saatiin lykättyä määräaikaisesti, jotta maksut eivät rasittaisi kohtuuttomasti vaikeuksissa olevia yrityksiä. Emme perineet maaliskuussa erääntyneistä YEL-maksuista viivästysmaksuja, eikä laskuja siirretty perintään. Maksuaikaa oli mahdollista pidentää enintään kolmella kuukaudella 20.3.–30.6.2020 vakuutusmaksukorollisena. Lisäksi vapautimme omistamissamme tiloissa vuokrala olevat ravintolat vuokranmaksusta.

Vaikeudet yritystoiminnassa näkyivät meillä ensimmäisenä yrittäjien hakemissa työtulomuutoksissa. Työtulomuutosten määrä yli kaksinkertaistui: maaliskuussa 2020 tehtiin noin 140 prosenttia enemmän työtulomuutoksia kuin edellisvuoden vastaavana

ajankohtana. Työtulon korotuksia oli noin 190 prosenttia enemmän ja pienennyksiäkin noin 125 prosenttia enemmän. Osa yrittäjistä haki työtulomuutoksilla joustoa muuttuneeseen tilanteeseensa ja sitä kautta vakuutusmaksuun sekä sosiaaliturvaan. Loppuvuodesta tilanne oli tasaantunut.

Työtulomuutosten lisäksi asiakkaamme kysyivät meiltä muun

muassa työttömyysturvasta, yrittäjän sairaslomasta ja sosiaaliturvasta yleensä, yrittäjille tarjolla olevista tuista, karanteenin määräämisen vaikutuksista ja vakuutusten päättämisestä. Pyrimme asiakaspalvelussa autamaan kaikissa kysymyksissä, vaikka asia ei olisi suoraan meidän toimintaamme liittynytäkään. Vähintään ohjasimme asiakkaan

Yrittäjän työtulo määrittää turvan eläkepäiville ja muuttuviin tilanteisiin uran aikana.

Koronatilanteen kiihtyessä tarjosimme maksuvaihtoehtoja ja -aikaa YEL-maksuille. Toimme myös aktiivisesti monikanavaista viestintää ja tukea yrittäjille muuttuneessa tilanteessa. Haluamme jatkossakin olla turvaamassa yrittäjien mahdollisuuksia menestyä.

eteenpäin oikealle taholle. Tarjosimme asiakkaille myös jatkuvasti päivittyvää tietoa verkkopalvelussamme ja sosiaalisen median kanavissamme.

Yrittäjät ovat meille tärkeitä. Vuonna 2020 panostimme yrittäjien verkkopalvelun kehittämiseen heiltä itseltään saadun palautteen ja kuultujen tarpeiden perusteella. Toimme kirjautuneen verkkopalveluun muun muassa maksamiseen liittyviä uusia ominaisuuksia, helpotimme palvelun käyttöä ja paransimme digipalvelun läpinäkyvyyttä parantamalla käyttöliittymään liittyvää viestintää. Lisäsimme myös sähköistä viestintää ja julkaisimme verkkosivu-uudistuksen yhteydessä täysin uutta sisältöä yrittäjille. Kehitimme myös keskeisiä omia prosessejamme yrittäjäasiakkaisiimme liittyen LEAN-hengessä tehostaen selvästi omaa toimintaamme.

Yrittäjien asiakaskokemus on NPS-mittausten mukaan noussut ja palvelumme nopeutunut.

3.2 Enemmän kuin eläke

Yrittäjälle eläkevakuutus on enemmän kuin eläke. Eläkevakuutuksen perustana olevalla työtulolla on vaikutusta myös yrittäjän

muuhun sosiaaliturvaan jo ennen eläkkeelle jäämistä: Kelan maksamiin sairaus- ja vanhempain-tuuksiin, työttömyysturvaan sekä mahdollisuuteen ottaa yrittäjän tapaturmavakuutus. Koronan kaltaisissa tilanteissa myös esimerkiksi tartuntatautipäiväraha määräytyy työtulon pohjalta. Yrittäjän eläkevakuutus tarjoaa myös yrittäjälle mahdollisuuden jäädä erilaisille vapaille lapsen syntymän jälkeen. Yrittäjät saavat Kelasta samat vanhemmuuteen liittyvät tuet kuin työntekijät.

Työeläkelainsäädännön näkökulmasta yrittäjällä tarkoitetaan niitä, joilla on yrittäjän eläkelain mukainen velvollisuus ottaa itselleen yrittäjän eläkevakuutus

YEL-vakuutukset

	2020	2019
Ilmarisesta YEL-vakuutuksen ottaneita yrittäjiä	76 147	76 063
Yrittäjän eläkemaksu, prosenttia työtulosta, 18–52- ja yli 62-vuotiaat	24,1 %	24,1 %
Yrittäjän eläkemaksu, prosenttia työtulosta 53–62-vuotiaat	25,6 %	25,6 %

YEL-vakuuttamisen työtulon alaraja, €

	2021	2020
	8 063,57	7 958,99

Koronavuonna asiakkaan kuunteleminen ja ymmärtäminen korostuivat entisestään.

Jari Matveinen,
asiakaspalveluvalmentaja,
Ilmarinen

Yrittäjän työtulo määrittää koko sosiaaliturvan perustan.

Tiina Nurmi, vakuutus- ja eläkepalveluista vastaava johtaja, Ilmarinen

eli YEL-vakuutus. YEL on ainoa kaikille yrittäjänä toimiville pakollinen vakuutus.

Siinä missä työntekijän eläkemaksut lasketaan maksetusta palkasta, yrittäjän eläkkeen perustana on työtulo. Vahvistamme yrittäjälle hänen työpanostaan vastaavan vuotuisen työtulon. Työtuloa vahvistettaessa huomioimme yrittäjän oman arvion työtulosta. Työtulo voi erota yrittäjän yrityksestä saamista varsinaisista tuloista, jotka voivat olla ansio- tai pääomatuloa. Työtulo tarkoittaa yrittäjän työpanoksen laskennallista arvoa: sen tulisi vastata palkkaa, jota yrittäjä maksaisi vuoden aikana tekemästään työstä työntekijälle.

Koska yrittäjänä olet itsesi työnantaja, vastaat yksin koko eläkemaksustasi. Yrittäjän eläkemaksu on suurin piirtein samalla tasolla kuin työntekijöiden maksu, kun huomioidaan sekä työntekijän että työnantajan maksama osa.

Yrittäjänä sinun on otettava YEL-vakuutus viimeistään kuusi kuukautta yrittäjätoiminnan alkamisen jälkeen tai kun työpanoksesi arvo ylittää laissa määritellyn vähimmäistyötulon.

Yrittäjäuran alkua on pyritty helpottamaan eläkemaksujen osalta. Jokainen uusi yrittäjä on oikeutettu 22 prosentin alennukseen YEL-maksuista ensimmäisten neljän vuoden ajan. Alennuksesta huolimatta eläke ja muut

sosiaalietuudet kertyvät samalla tavalla kuin muillakin yrittäjillä.

3.3 Muutospaineita järjestelmään

Sosiaali- ja terveysministeriö lähti jo vuonna 2017 selvittämään muutoksia yrittäjien eläkejärjestelmään. Työ jatkui syksyllä 2020. Järjestelmää halutaan kehittää niin, että alivakuuttamisen ongelmasta päästäisiin eroon.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että osa yrittäjistä ei maksa todellisen työpanoksensa mukaisia eläkemaksuja, vaan arvioi työtulonsa alhaisemmaksi. Työtulon pitäisi vastata samaa summaa, jonka yrittäjä maksaisi palkkana samasta työstä työntekijälleen. Eläkeyhtiö neuvoo työtulon asettamisessa oikealle tasolle, mutta yksiselitteistä perustetta puuttua yrittäjän omaan arvioon oman työpanoksensa arvosta on harvoin esitettävissä, koska työtulon oikeaa tasoa ei ole sidottu yksiselitteisiin kriteereihin.

Miksi alivakuuttamisesta pitäisi huolestua? Ensinnäkin alihinnoiteltu työpanos tarkoittaa pienempää eläkettä sekä muuta sosiaaliturvaa. Loppukädessä yrittäjä itse kärsii alivakuuttamisesta työeläkkeen jäädessä alhaisemmaksi ja

turvan huonommaksi esimerkiksi äkillisen työkyvyttömyyden yllätyksessä.

Yrittäjien eläkejärjestelmä eroaa merkittävästi työntekijöiden vakuutusjärjestelmästä: yrittäjien eläkejärjestelmässä kerättyjä eläkemaksuja ei rahastoida eläkkeinä nykyisille eläkkeellä oleville yrittäjille. Eläkkeiden maksaminen tapahtuu jakojärjestelmällä. Esimerkiksi vuoden 2020 eläkemaksuilla maksettiin vuoden 2020 eläkkeet. Koska nykyisiä eläkkeitä maksetaan enemmän kuin maksuja kerätään, valtio maksaa puuttuvan osan yrittäjien eläkkeistä. Kun erotus vuonna 2012 oli 23 miljoonaa euroa, sen arvioidaan vuonna 2021 olevan peräti 423 miljoonaa euroa. Valtio saattaa myös joutua maksamaan osalle yrittäjistä takuu- ja kansaneläkkeitä sekä asumis- ja toimeentulotukia pienten työeläkkeiden vuoksi.

3.4 Yrittäjyyden muodot laajenevat

Työelämä muuttuu jatkuvasti: pätkätyön tekeminen ja itsensä työllistäminen ovat saaneet paljon huomioita. YEL-vakuutuksen ottaneiden yrittäjien määrä kokonaisuudessaan on noussut kahdenkymmenen vuoden aikana

noin 160 000:sta hieman yli 200 000:een.

Tämän lisäksi tuhannet työllistävät itsensä osa-aikaisesti yrittäjyyteen rinnastettavassa työssä, usein muun palkkatyön ohella. Tällainen yrittäjätoiminta voi olla niin pientä, ettei se ylitä velvollisuutta ottaa YEL-vakuutusta. Usein laskutuspalveluita käyttäviä pienimuotoisia yrittäjiä on alettu kutsua kevytyrittäjiksi. Heistä vain osa täyttää YEL-vakuutuksen ehdot.

Itsensä työllistämistä yrittäjyyden muotona ovat muokanneet myös viimeisten vuosien aikana uudet alustatalouden muodot, joissa työskennellään yrittäjäasemassa usein yhdelle toimeksiantajalle. Tyypillisiä esimerkkejä digitaalista alustaa markkinapaikana hyödyntävistä aloista ovat siivous-, kuljetus- tai rakentamispalvelut. Alustataloudessa yritys tarjoaa sovelluksen, jonka kautta muut yritykset tai yksityishenkilöt voivat toimia tai myydä tuotteita ja palveluita. Tunnettuja esimerkkejä ovat ravintolaruokaa kotiin kuljettavat yritykset.

Vaikka kevytyrittäjyys on yleistynyt, laki ei tunne tällaista työn muotoa. Lain mukaan ihmiset ovat työtä tehdessään joko työn-

tekijöitä tai yrittäjiä, joille on omat pakolliset eläkevakuutuksensa. Jakoon ei myöskään ole näköpiirissä muutoksia. Siksi myös kevytyrittäjän tai muuten pienimuotoista yritystoimintaa harjoittavan on syytä perehtyä yrittäjän eläkkeen perusteisiin.

Case

Alvar Pet: Koirien hiilitassunjälki minimiin

Vastuullisuus tuo myös liiketoimintamahdollisuuksia. Koiranruokiin keskittyvä Alvar Pet sai alkunsa intohimosta kestävään kehitykseen ja koiriin. Ympäristötietoisia perustajia huoletti koiranruoan kasvava ympäristökuormitus, ja syntyi tavoite minimoida koirien hiilitassunjälki tuomalla markkinoille ekologista koiranruokaa.

Syksyllä 2019 perustettu yritys käynnisti myynnin Suomessa keväällä 2020 ja laajeni Saksaan jo alkuvuodesta 2021. Euroopan-valloitusta on tarkoitus jatkaa ja löytää vastuullisuustietoiset koiranomistajat.

”Kumppaneiden valinta on meille erittäin tärkeää. Tähtäämme täyteen läpinäkyvyyteen koko toimitusketjun osalta. Meille on tärkeää esimerkiksi raaka-aineiden alkuperän selvittäminen, millaisia energiaratkaisuja käytetään ja mitä hävikille tehdään. Ala on vanhakantainen, mutta voimme vaikuttaa ostajina.”

Alvar Petille on muutenkin tärkeää, keiden kanssa se toimii. Pääomasijoituspuolelta tuleva Ilari Haataja näkee Ilmarisella vaikutusmahdollisuuksia suurena sijoittajana.

”Kun Ilmarisen kokoinen sijoittaja alkaa kohdentaa pääomaansa kestäviin kohteisiin, se saa aikaan muutoksia. Yhtiöt joutuvat oikeasti miettimään vastuullisuutta, jotta pääsevät sijoittajien salkkuihin.”

Ilari Haataja,
toimitusjohtaja, Alvar Pet

Alvar Pet on Ilmarisen YEL- ja TyEL-asiakas.

A photograph of four business professionals walking in a modern office hallway. Two men in light blue shirts and dark trousers are walking towards the camera, while two women in white blouses and black skirts are walking away from the camera. The hallway is brightly lit with large windows and pillars. A teal text box is overlaid on the center of the image.

Autamme työkyvyn ylläpitämisessä

4. Autamme työkyvyn ylläpitämisessä

Työntekijän ja yrittäjän eläkevakuutukset ovat enemmän kuin eläkkeitä. Molempiin eläkevakuutuksiin liittyy myös turvaa yllättäviä tilanteita varten ennen vanhuuseläkeikää. Työkyvystä on tärkeää pitää huolta ennakoivasti.

4.1. Työkyvyttömyys tulee kalliiksi

Pysyvälle työkyvyttömyyseläkkeelle jää vuosittain noin 10 000 suomalaista. Lisäksi määräaikaisesta työkyvyttömyysetuutta saa toiset 10 000 henkilöä. Jokainen ennaltaehkäisty työkyvyttömyyseläke on paitsi inhimillisesti tär-

keää, säästää myös yhteisiä varojamme.

Työolobarometrin (2019) mukaan työelämä kuormittaa henkisesti aiempaa useampaa. Aikaisempaa useampi palkansaaja kokee työnsä henkisesti raskaaksi ja lähes puolet kokee haitallista stressiä työssään. Myönteistä on, että suurin osa kokee työssään

työn imua – innostusta, tarmokkuutta sekä työhön uppoutumista.

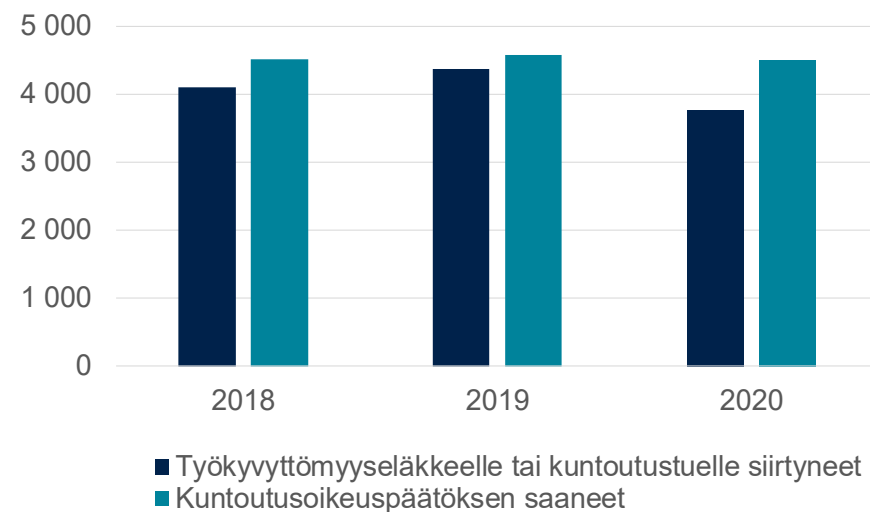
Hyvä työkyky on yksilön, yrityksen ja yhteiskunnan etu. Siksi sitä kannattaa vaalia. Työkykyriskien ennakoinnilla ja hallinnalla voi-

daan tukea työssä jatkamista ja pidentää työuria. Tiivis ja systemaattinen yhteistyö työntekijöiden, esimiesten, työnantajien ja työterveyden kesken tuo parhaita tuloksia työkykyjohtamisessa.

Uusi työkykyriskien ennakointimalli auttaa asiakkaitamme ehkäisemään työkyvyttömyyttä entistä vaikuttavammin.

Korona osoitti vuorovaikutuksen merkityksen työyhteisössä. Työyhteisöön kuulumisen tunne, vaikuttamisen mahdollisuus, palautteen saaminen ja sosiaalisen tuki ovat merkityksellisiä työhyvinvoinnin rakentumisen kannalta.

Ilmarisen myöntämät työkyvyttömyys- ja kuntoutusetuudet

Työkykyyn liittyviä riskejä tulee arvioida säännöllisesti: riskit voivat liittyä lähitulevaisuuteen tai toteutua vasta vuosien päästä. Esimerkiksi vakavat sairaudet ja onnettomuudet voivat vaikuttaa työkykyyn nopeasti. Fyysinen tai henkinen työkuorma vaikuttaa terveyteen vuosien ajan. Siksi työkykyä ja siihen vaikuttavia tekijöitä kannattaa tutkia ja pyrkiä tunnistamaan, miten työkyvyn alentumista voisi ehkäistä etukäteen. Eläkevakuutusyhtiön näkökulmasta kyse on vakuutusriskien hallinnasta.

Tutkimusten pohjalta tiedetään, että tietyillä toimialoilla, ammateissa ja tietyissä työpaikan tilanteissa riskit työkyvyn heikentymiseen kasvavat. Yksilön kyky kestää fyysistä ja henkistä kuormitusta vaihtelee yksilön ja iän mukaan.

Vuonna 2020 sairauspoissaolot kääntyivät laskuun. Sekä sairauspäivärahaa saaneiden määrä että korvattujen päivärahopäivien määrä vähenivät hieman edellisvuodesta. Mielenterveyden häiriöihin perustuvien sairauspäivärahausien yleistymisen näyttää ainakin toistaiseksi päättyneen. Poikkeuksellinen vuosi tekee sairauspoissaolojen ja työkyvyt-

tömyyseläkkeiden kehityksen tulkinnasta haastavaa. Siksi onkin vaikea analysoida, mikä tilastoissa on koronan vaikutusta ja mikä ei.

Myös työkyvyttömyyseläkehakemusten kasvu näyttää taituneen. Vuosi 2020 oli kuitenkin koronan vuoksi hyvin poikkeuksellinen, joten pitkälle meneviä johtopäätöksiä ei vielä voida tehdä. Yksi vaikuttava tekijä hakemuserien pienenemisen taustalla on työttömyysturvan aktiivimallin purkamisen vuoden 2020 alussa.

4.2. Edistämme työkykyä

Edistämme Ilmarisessa asiakasyritystemme työntekijöiden työkykyä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa. Tuemme asiakasyrityksiämme työkykyriskien ennakoinnissa ja hallinnassa. Työkykytoiminnan tavoitteena on ennaltaehkäistä Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden riskiä joutua työkyvyttömyyseläkkeelle. Jotta työllä saavutettaisiin tuloksia, sen on oltava suunnitelmallista ja tavoitteellista. Mitä aiemmin työkykyriskiin vaikuttavat tekijät tunnistetaan, sitä varmemmin saadaan vaikuttavia tuloksia aikaan.

”
Haluumme auttaa asiakkaitamme hallitsemaan työkykyriskejä. Pidemmät työurat hyödyttävät niin työntekijöitä, työnantajia kuin koko yhteiskuntaa.

Kristiina Halonen,
työkykyjohtaja, Ilmarinen

Kuntoutuksen vaikuttavuus (KPI 3)

	2020	2019
Kuntoutuksen vaikuttavuus	78,9	78
a) työelämästä tulevat	80,5	-
b) määräaikaiselta eläkkeeltä tulevat	68,9	-

Kuinka monta prosenttia kuntoutettavista on työmarkkinoiden käytettävissä kuntoutuksen päätyttyä. KPI-mittari muuttui vuonna 2020, joten vertailulukuja ei ole saatavilla.

Asiakkaiden tyytyväisyys työkykyriskin hallintaan liittyviin hankkeisiin (KPI 3)

	2020	2019
Asiakkaan kokema hyöty, asteikolla 1-5	4,4	4,7
NPS, Asiakkaan suosittelemuus, Ilmarisen omat palvelut	89	84
NPS, Asiakkaan suosittelemuus, ostetut palvelut	41	72

Uudistimme työkykyriskien hallinnan palvelumme vuoden 2020 aikana vastaamaan Finanssivalvonnan tarkentuneita ohjeita. Kehitimme työkykypalveluiden kokonaisuutta ja asiakkuuksien palvelumalleja sekä uudelleenorganisoimme toimintoja. Työkykyriskien hallinnassa korostuvat entistä vahvemmin riskiperusteisuus ja vaikuttavuus. Vahvistimme asiantuntemustamme erityisesti mielenterveysperäisten työkyvyttömyysriskien hallinnassa, työterveysyhteistyössä ja tiedolla johtamisessa. Uusi työkykyriskien ennakointi ja tutkimus -osasto aloitti toimintansa kesäkuun alussa.

Kehitimme vuoden aikana uuden työkykyriskien ennustemallin, joka auttaa asiakasyrityksiä työkykyriskien tunnistamisessa ja hallinnassa. Tavoitteena on ehkäistä työkyvyttömyyttä entistä vaikuttavammin. Ennustemalli auttaa Ilmarista ja asiakasyrityksiä kohdentamaan työkykyjohtamisen toimenpiteet entistä paremmin.

Seuraamme yhteistyön tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta muun muassa yhteisesti sovitulla mittareilla sekä kyselyillä. Tulokset osoittavat, että palvelujen avulla

onnistumme parantamaan työkykyä ja pienentämään asiakasyritystemme työkyvyttömyysriskiä. Asiakasyrityksille myönnetty tuki työkykyhankkeisiin rahoitetaan työeläkemaksussa perittävällä työkyvyttömyysriskin hallintaosalla, joka on varattu tähän tarkoitukseen. Vuonna 2020 käytimme 3,6 miljoonaa euroa työkyvyttömyysriskin hallintaan. Lisäksi annamme asiantuntijatukea.

Kohdennettujen työkykypalveluiden ja -tuen lisäksi tarjoamme kaikille asiakkaillemme laajasti tietoa siitä, miten työkykyä voi edistää työpaikoilla ja miten työkykyriskejä voi ennakoida ja hallita. Uusi TyökykyAreena avautui Ilmarinen.fi-verkkopalvelussa. Tavoitteena on tarjota mahdollisimman käytännönläheisiä ja helposti hyödynnettäviä työkaluja ja sisältöjä uusimman tutkimustiedon pohjalta. TyökykyAreenasta löytyy tietoa ja työkaluja esimerkiksi mielenterveyden edistämisestä työpaikoilla, varhaisen tuen keinoista sekä työterveysyhteistyön kehittämisestä.

4.3 Ammatillinen kuntoutus tukee työhön paluuta

Työkykyysi ja terveydentilasi saattavat heikentyä niin, että et

Toimeentulon katkeamattomuus (KPI 1)

	2020	2019
Vanhuseläkkeiden ja työkyvyttömyyseläkkeiden käsittelyaika		
Vanhuseläkehakemusten käsittelyaika, päiviä (vuoden keskiarvo)	9	25
Vanhuseläkkeet (ero muihin työeläkeyhtiöihin), päiviä	+2	+13
Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika, päiviä (vuoden keskiarvo)	38	66
Työkyvyttömyyseläkkeet (ero muihin työeläkeyhtiöihin), päiviä	-5	+9
Työkyvyttömyyseläkepäästösten pysyvyys muutoksenhakulautakunnassa ja ero kilpailijoihin	2020	2019
Hylkäävien päätösten osuus työkyvyttömyyseläkepääöksistä	36,3 %	33,7 %
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa muuttuneiden päätösten osuus	14,2 %	14,2 %
Ero kilpailijoihin	1,5 %	2,0 %

Kuntoutuspäätökset

	2020	2019
Kuntoutuslupausten käsittelyaika, päiviä	19	20
Uusien kuntoutuspäätösten määrä	4 498	4 583
Kuntoutuksen päätöksiä kaikkiaan vuoden aikana	8 588	9 400

pysty tekemään työtäsi kunnolla. Ammatillinen kuntoutus on vaihtoehto silloin, kun muut työhön paluuta edistävät keinot eivät riitä tai ole sinulle mahdollisia – ja kun työkykysi on heikentynyt niin paljon, että uhkaat menettää sen kokonaan. Sen tavoitteena on, että pystyt jatkamaan työelämässä tai palaamaan työhön sairauslomasi jälkeen. Mitä aiemmin ryhdyt pohtimaan sitä, miten voit ja jaksat työssäsi, sitä todennäköisemmin pystyt jatkamaan työssäsi ja työelämässä.

Ammatillinen kuntoutuksesi voi olla esimerkiksi työkokeilua, työhönvalmennusta tai uudelleen koulutautumista. Voit hakea kuntoutusta, olitpa työntekijä tai yrittäjä.

Jos olet hakenut meiltä työkyvyttömyyseläkettä, selvitämme aina ensin, voisiko ammatillinen kuntoutus auttaa sinua.

Ammatillinen kuntoutus on laissa työntekijälle määritelty oikeus. Vaikuttava, työhön kytkeytyvä kuntoutus pidentää työuria ja luo mahdollisuuden parempaan työelämään. Onnistuessaan työeläkekuntoutuksella on myönteinen vaikutus kuntoutujan loppuelämän tuloihin. Jos kuntoutuja pysyy työssä, hän kerryttää itselleen

suurempaa eläkettä. Työeläkejärjestelmän näkökulmasta eläkemeno pienenee ja maksutulo kasvaa.

Ihmisen työkyky on monen tekijän summa. Työkyvyn johtaminen on yhteistyötä työntekijän, työnantajan, HR:n, esimiesten ja työterveyden kesken. Kuntoutujan oma motivaatio on myös ensiarvoisen tärkeää kuntoutusprosessin onnistumisessa.

Ammatillinen kuntoutus on osa työkyvyttömyysriskin hallintaa. Neuvomme asiakasyritystemme HR-asiiantuntijoita ja esimiehiä ammatillisen kuntoutuksen asioissa ja tarjoamme asiantuntijatukea.

4.4 Työkyvyttömyyseläkehakemusten kasvu taittui

Ilmariseen tulleiden työkyvyttömyyseläkehakemusten määrä väheni seitsemän prosenttia edellisvuodesta. Suunta on hyvä. Vuosi 2020 oli kuitenkin koronan vuoksi hyvin poikkeuksellinen, joten pitkälle meneviä johtopäätöksiä työkyvyttömyyseläkkeiden kehityksestä ei vielä voida tehdä.

Mielenterveyssyistä myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on kasvanut Suomessa vuodesta 2016 lähtien. Vuonna 2019 mielenterveyden häiriöt

Sairauspoissaolot vähenivät koronavuonna. On tärkeää mahdollistaa etätö ja tukea yksilöllisiä tarpeita jatkossakin. Kaikki mitä voimme tehdä työkyvyn tukemiseksi auttaa koko yhteiskuntaa.

**Kari-Pekka Martimo, johtaja,
työkykyriskien ennakointi ja tutkimus,
Ilmarinen**

Työkykyriskin hallintaan liittyvät hankkeet

	2020
Työkykykoulutukset	39
Erilliset valmennukset ja työhyvinvointihankkeet	1 528
Työkykyhankkeiden piirissä olevat työntekijät	198 000
Valmennukseen osallistuneita	2 987

ohittivat ensimmäistä kertaa tuki- ja liikuntaelinsairaudet yleisimpänä syynä työkyvyttömyydelle. Mielenterveyden häiriöt olivat nyt jo toista vuotta peräkkäin suurin diagnoosiryhmä Ilmarisen myöntämässä työkyvyttömyyseläkkeissä. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneistä 34 prosenttia sai eläkkeen mielenterveysperusteilla, kun tuki- ja liikuntaelinten sairaudet olivat syynä 31 prosentissa tapauksista.

Merkittävin yksittäinen syy työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiseen oli masennus. Masennuksen vuoksi myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden määrä pieneni Ilmarisessa 25 prosenttia edellisvuodesta. Erityisesti alle 30-vuotiailla masennuksen perusteella myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet vähenivät.

Case

Lindström: työkyky keskiössä

Kun tapaturma, vamma tai sairaus yllättää, työkyky kärsii. Mikäli tehtävä mitoitetaan muuttuneeseen tilanteeseen ja työn vaatimukset ovat sopivalla tasolla, työnteko voi jatkua.

Tekstiilipalveluyritys Lindströmin tuotantopäällikkö Virpi Mäkelä nostaa esille tilanteen, jossa mankelilinjalta työskennellyt henkilö alkoi saada selkäoireita muutaman vuoden jälkeen. Raajat puutuivat ja puhkesi MS-tauti. Yhteisten keskustelujen jälkeen löytyi ratkaisu: henkilö jäi osatyökyvyttömyyseläkkeelle ja siirtyi mankelista ompelukoneen ääreen.

Osatyökykyisyys koskettaa jollain tapaa lähes jokaista suomalaista jossain vaiheessa elämää. Lindströmissä panostetaan henkilöstöjohtamiseen ja kuunnellaan herkällä korvalla: tavoitteena on löytää jokaiselle sopiva, omaan työkykyyn sopiva työ.

”Monesti elämäntilanteet muuttuvat ja terveyden kanssa voi tulla ongelmia. Silloin täytyy miettiä uusia ratkaisuja ja löytää sellainen työnkuva, joka sopii muuttuneeseen tilanteeseen.”

**Virpi Mäkelä,
tuotantopäällikkö, Lindström**

Lindström on Ilmarisen TyEL-asiakas.

An elderly woman with short, wavy white hair is looking out of a window. She is wearing a light-colored top. In the foreground, there is a potted plant with large green leaves and bright pink flowers. The window has white frames and light-colored curtains. The exterior wall of the house is made of yellow horizontal siding. A yellow rectangular box is overlaid on the image, containing the text "Kohti eläkettä".

Kohti eläkettä

5. Kohti eläkettä

Suomessa lakisääteinen eläketurva takaa, että saat eläkettä elämäsi loppuun saakka. Eläkkeistä lähes 80 prosenttia on vanhuuseläkkeitä.

5.1 Syntymävuosi määrittää eläkeiän

Vanhuuseläkeikä määräytyy ikäluokan mukaan. Mikäli olet syntynyt vuonna 1954 tai sitä ennen, voit jäädä vanhuuseläkkeelle aikaisintaan täytettyäsi 63 vuotta. Sen sijaan vuonna 1955 ja sitä myöhemmin syntyneillä vanhuuseläkkeen ikä nousee tasaisesti kolme kuukautta vuodessa, kunnes saavutetaan 65 vuoden eläkeikä. Vuonna 1962–64 syntyneiden vanhuuseläkeiän alaraja on 65 vuotta. Jos olet syntynyt vuonna 1965 tai sen jälkeen, eläkeikäsi sidotaan elinajan odotteeseen.

Vanhuuseläkettä on haettava. Mikäli hait eläkettä vuonna 2020, hyödyt eläkehakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi tekemästämme työstä. Saimme edelleen lyhennettyä aikaa, jonka

hakija joutuu odottamaan eläkepäättöstä. Taustalla on prosessin kehittämistä ja automatisointia. Yli puolet vanhuuseläkepäättöksistä annettiin kahdessa päivässä. Vanhuuseläkkeiden käsittelyaika joulukuussa oli keskimäärin seitsemän päivää, mikä tarkoittaa lähes viikkoa nopeammin kuin vuotta aikaisemmin.

Vuonna 2020 sähköisten eläkehakemusten määrä kasvoi ja vanhuuseläkehakemuksista noin 70 prosenttia saapui Ilmarisen OmaEläke-palvelun kautta. Asiakkaat osallistuivat sähköisten palvelujen kehittämiseen, ja tyytyväisyys verkkopalveluihin nousi.

Hakemuksen tekeminen verkossa onkin nopein tapa hakea eläkettä. Samalla voit tarkistaa ajantasaisen työeläkeotteesi, jolta näet karttuneen eläkkeen määrän ennen hakemuksen tekoa. Jos

Teimme yli puolet vanhuuseläkepäättöksistä kahdessa päivässä.

Jokaisen tulisi tarkistaa eläketurvansa hyvissä ajoin, jotta muutoksia ehtii vielä tehdä.

Jouni Vatanen,
tutkija, Ilmarinen

Eläkkeensaajien määrä

	2020
Vanhuuseläkkeellä	344 499
Osittain varhennetulla vanhuuseläkkeellä	7 466
Osa-aikaeläkkeellä	25
Työkyvyttömyyseläkkeellä	36 668
Työuraeläkkeellä	15
Perhe-eläkkeellä	69 728
Eläkkeensaajia yhteensä	458 401

Erityisesti 35–49-vuotiaiden luottamus eläketurvaan on vahvistunut.

hakemuksella on kaikki tarvittavat tiedot ja erityistä selvitettävää ei myöntämiseen liity, saa päätöksen usein jopa saman päivän aikana. Kannattaa muistaa, että työsuhteen täytyy päättyä ennen eläkkeen alkamista.

Verkossa voit myös reaaliajassa seurata, onko eläkepäätös jo annettu. Annamme tavallisesti ensin väliaikaisen eläkepäätöksen tulorekisterissä olevilla ansiotiedoilla. Kun työnantaja on ilmoittanut viimeisetkin ansiotiedot tulorekisteriin, annamme lopullisen eläkepäätöksen. Ero eläkkeen

suuruudessa on tavallisesti hyvin pieni väliaikaisen ja lopullisen päätöksen välillä.

Eläkeiän lähestyessä kannattaa tutustua myös muihin eläkevaihtoehtoihin. Osittainen varhennettu vanhuuseläke tarkoittaa, että voit nostaa eläkettä osin jo töissä olon aikana. Tämä voi tuoda työuran loppuvuosina lisätuloja, mutta pienentää lopullista eläkettä koko loppuelämän ajan. Voit itse määrittellä työnantajan kanssa, kuinka paljon teet töitä osittain varhennetun vanhuuseläkkeen rinnalla.

Työuraeläke on tarkoitettu

63-vuotiaille tai sitä vanhemmille, jotka ovat tehneet pitkän työuran rasittavassa ja kuluttavassa työssä. Lisäksi työkyvyn täytyy olla heikentynyt sairauden tai vamman takia. Vuonna 2020 teimme 33 työuraeläkepäätöstä. Koska jatkossa vanhuuseläkeikä nousee asteittain, työuraeläkkeen merkityksen arvioidaan nousevan.

5.2 Ansiohistoria määrittää tason

Työeläkejärjestelmän perussääntö on, että kaikki ansiot kerryttävät työeläkettä. Tämän lisäksi vuonna 2005 tai sen jälkeen suoritettu tutkinto, osa sosiaalietuuksista ja alle kolmivuotiaan lapsen hoitovapaa kerryttävät eläkettä. Kertymisen säännöt ja esimerkiksi ikärajat ovat muuttuneet vuosien varrella.

Työeläkkeen laskennassa käytetään palkkakerrointa, jolla varmistetaan, että eläkkeen määrä vastaa työuran ansioiden tasoa. Palkkakertoimessa palkkojen muutoksen osuus on 80 prosenttia ja hintojen muutoksen 20 prosenttia.

Työeläkeindeksillä puolestaan tarkistetaan maksussa olevat työeläkkeet. Työeläkeindeksiä laskettaessa palkkojen muutoksen osuus on 20 prosenttia ja hintojen

muutoksen 80 prosenttia.

Eläkeläiset kokevat taloudellisen tilanteensa keskimäärin kohtalaiseksi. Suurin osa on varautunut eläkepäiviinsä taloudellisesti myös itse, ja eläkkeestä jää käteen pakollisten menojen jälkeen 475 euroa kuukaudessa. Eläkkeestä käteen jäävä summa vaihtelee kuitenkin paljon eläkeläisten välillä. Joka toiselle jää käteen alle 300 euroa pakollisten menojen jälkeen. Noin joka yhdeksännelle ei jää eläkkeestä lainkaan ylimääräistä.

Eläke väistämättä pienentää ansiotasoa. Sinun on mahdollista varautua, mutta varautuminen kannattaa aloittaa ajoissa. Varautumista helpottaa, kun tiedät riittävän paljon etukäteen oman eläkkeesi tasosta.

Voit helpoiten tarkistaa eläkkeesi määrän kirjautumalla verkkopalveluumme. Siellä käytössäsi on myös laskuri, jolla voit arvioida tulevan eläkkeesi määrää. Laskurilla voit esimerkiksi laskea, miten paljon osittaiselle vanhuuseläkkeelle jääminen pienentää pysyvästi vanhuuseläkettäsi tai työssä jatkaminen yli oman alimman vanhuuseläkeiän kasvattaa eläkkeesi määrää.

Ilmarisen eläkkeensaajat sukupuolen ja ikäluokan mukaan vuonna 2020

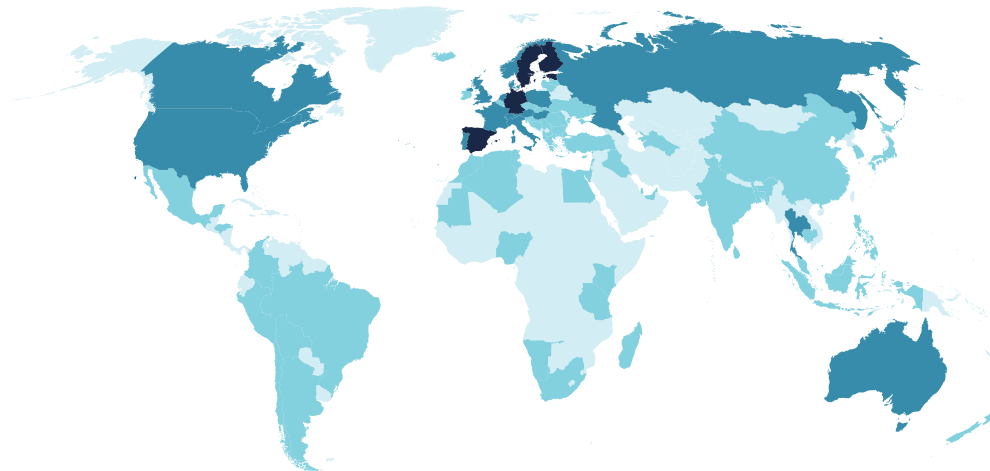
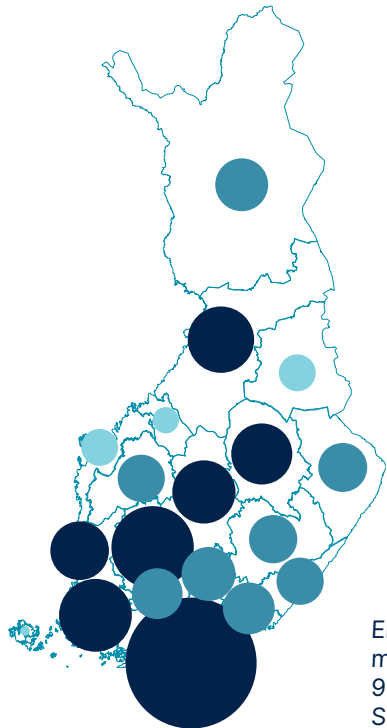
	miehiä	naisia
Yli 100 v.	0,0 %	0,1 %
90–99 v.	1,4 %	4,0 %
80–89 v.	9,4 %	14,1 %
70–79 v.	20,4 %	18,4 %
60–69 v.	15,2 %	10,8 %
50–59 v.	2,0 %	1,6 %
40–49 v.	0,6 %	0,5 %
30–39 v.	0,3 %	0,3 %
18–29 v.	0,1 %	0,1 %
alle 18 v.	0,4 %	0,3 %

Maksetut eläkkeet, milj. €

	2020	2019
Yhteensä	6 116	6 078
TyEL	5 701	5 673
YEL	415	405

Ilmarisen eläkkeensaajat Suomessa ja ulkomailla vuonna 2020

	%
Helsinki-Uusimaa	25,0 %
Pirkanmaa	9,9 %
Varsinais-Suomi	7,7 %
Pohjois-Pohjanmaa	6,4 %
Keski-Suomi	5,8 %
Pohjois-Savo	5,4 %
Satakunta	5,0 %
Päijät-Häme	4,2 %
Lappi	4,1 %
Kymenlaakso	3,9 %
Kanta-Häme	3,8 %
Pohjois-Karjala	3,5 %
Etelä-Savo	3,4 %
Etelä-Karjala	3,2 %
Etelä-Pohjanmaa	3,2 %
Kainuu	2,1 %
Pohjanmaa	2,0 %
Keski-Pohjanmaa	1,0 %
Ahvenanmaa	0,1 %
Ulkomaat	0,3 %

Karttojen lähde © Karttakeskus

Eläkkeensaajiamme asuu 86 eri maassa ja he edustavat 98 eri kansalaisuutta. Suomen jälkeen eniten meiltä eläkettä saavia asuu Ruotsissa, lähes 6 000 ihmistä. Seuraavaksi tulee Viro, jossa asuu noin 900 eläkeläistä ja Espanja, jossa asuu noin 800 eläkeläistä. Eläkkeensaajien yleisin kansalaisuus Suomen jälkeen on Ruotsi, noin 3 000 eläkeläistä ja Viro, noin 1 400 eläkeläistä.

[Kirjaudu OmaEläke-palveluumme tästä.](#)

5.3 Taide lisää hyvinvointia

Helmikuussa 2020 julkaisemamme tutkimuksen mukaan uusien eläkeläisten arvio omasta hyvinvoinnistaan on eläköitymisen jälkeen pääosin hyvä, ja he kokevat elämänsä merkitykselliseksi. Kaksi kolmesta antoi omalle toimintakyvylle arvosanaksi vähintään 8 asteikolla 0–10. Kolme neljästä koki elämänsä olevan hyvin tai erittäin merkityksellistä.

Yhdessä Taideyliopiston koordinoiman ArtsEqual-hankkeen kanssa tekemässämme kyselytutkimuksessa selvisi myös, että taiteen harrastaminen työikäisenä lisää hyvinvointia eläkevuosina. Vastanneista peräti 40 prosenttia koki, että taide on vaikuttanut heidän elämäänsä paljon tai erittäin paljon. Jotta taide tuo myönteisiä vaikutuksia, henkilön

Eläkeläisten arvio omasta hyvinvoinnistaan on pääosin hyvä. Taiteen harrastaminen työikäisenä lisää hyvinvointia.

täytyy kokea se itselleen merkitykselliseksi.

Osallistuminen kulttuuri- ja taidetoimintaan ylipäättään ymmärrettiin laajasti. Se nähtiin niin aktiivisena tekemisenä kuin passiivisena kuluttamisena, ajanvietteenä sekä harrastamisena.

Taiteen terveysvaikutuksia on tuotu viime aikoina esiin niin tutkimusraporttien kuin asiantuntijapuheenvuorojen avulla. Terveysvaikutuksia korostamalla on pyritty myös lisäämään taiteen kiinnostavuutta ikääntymiseen liittyvien ongelmien ratkaisuisissa.

Aineisto kertoo myös siitä, että erityisesti työttömänä vanhuuseläkkeelle siirtyvillä on omasta toimintakyvystään ja ajankäytöstään riippumattomia vaikeuksia löytää uusia taideharrastuksia. Ihmisten kykyä ja mahdollisuuksia hakeutua taideharrastuksen pariin tulisi parantaa riippumatta asemasta työmarkkinoilla.

Vastauksissa suosituimpina uusina taideharrastuksina nousivat käsityöt, tanssi, valokuvaus ja

Asiakkaamme ovat osallistuneet sähköisten palveluiden kehittämiseen.

Outi Pekkarinen,
eläkejohtaja, Ilmarinen

musiikin opiskelu jossain muodossa. Avovastauksista ilmenee, että eniten elämään sisältöä tuovat vastaajille luonnossa liikkuminen ja läheiset.

Verkkokysely tehtiin Ilmarisesta syys-lokakuussa 2019 vanhuuseläkkeen aloittaneille. Kyselyyn vastasi 510 henkilöä. Tulokset julkistettiin Ilmarisen ja Vanhustyön keskusliiton yhteisessä iAreena-seminaarissa helmikuussa 2020.

5.4 Muutoksia eläkejärjestelmässä

Tulevaisuuteen katsottaessa työeläkejärjestelmään kohdistuu edelleen muospaineita. Eri-tyisesti syntyvyyden merkittävä lasku ja sen pohjalta päivitetty väestöennuste sekä pitkään jatkunut matala korkotaso on muut-

tanut pitkän aikavälin näkymää eläkkeiden rahoitukseen. Koronapandemia ja sen aiheuttama laskuun kääntynyt työllisyys- ja palkkasummakehitys on lisännyt näitä paineita.

Sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan useita toimialaa koskevia muutoksia. Perhe-eläkkeen saamisen ehtoja esitetään muutettavaksi niin, että leskeneläke olisi määräaikainen (10 vuotta), ja sen saisivat myös avopuolisot, jos heillä on yhteinen alaikäinen lapsi edunjäätäjän kanssa. Yrittäjäeläkevakuutuksen kehittämistä on käynnistetty uudelleen. Kunnallisen eläkejärjestelmän yhdistämistä yksityiseen työeläkejärjestelmään valmistellaan myös: tavoitteena Kevan jakautuminen ja muuttuminen työeläkeyhtiöksi. Koska muutos on suuri, valmistelu tähtää järjes-

telmätason yhdistymiseen vuonna 2026.

Eläketurvakeskuksen kesällä 2020 julkaiseman Eläkebarometrin mukaan suomalaisten luottamus eläketurvaan vahvistui edellisvuodesta. Erityisesti 35–49-vuotiaiden luottamus eläketurvaan vahvistui. Mikäli eläkejärjestelmän taloudellista kestävyyttä jouduttaisiin vahvistamaan tulevaisuudessa, hyväksytyimpänä vaihtoehtona pidetään edelleen eläkemaksujen nostamista. Eläkeiän nostamisen hyväksyisi vain joka kolmas. Koronakriisi ei juurikaan vaikuttanut mielipiteisiin.

Toimenpiteitä tarvitaan, sillä Elinkeinoelämän valtuuskunnan (Eva) lokakuussa 2020 julkistaman selvityksen mukaan eläkemenojen kasvu voi johtaa hyvinvointivaltion alasajoon. Raportissa korostetaan, että eläkemaksujen edelleen kasvattaminen pitää estää: jokaisen suomalaisen pitää tehdä nykyistä enemmän töitä, ja yhä harvemman elää sosiaalietuuksilla. Lyhemmät opiskeluaikat, lyhyemmät kotihoitajakset, myöhempi eläköityminen sekä rakenteellisen työttömyyden painaminen alas on kaikki toteutettava Evan mukaan viipymättä.

Myös keskustelu syntyvyyden laskusta on ymmärrettävästi lisännyt huolta tulevista eläkkeistä. Jos syntyvyys jää nykyiselle tasolle, kohdistuu eläkemaksuihin nousupaineita viimeistään 2050-luvulla. Uudistustarpeita on ollut ja tulee jatkossakin olemaan. Suomen vahvuus on, että niistä kyetään yhdessä sopimaan.

Vuoden vanhusteko: Muisti- ja ikäystävällinen Etelä-Pohjanmaa -hanke

Palkitsimme yhdessä Vanhustyön keskusliiton kanssa Vuoden vanhusteko -tunnustuksella Etelä-Pohjanmaan Muistiyhdistys ry:n Muisti- ja ikäystävällinen Etelä-Pohjanmaa -hankkeen.

Hankkeessa kehitettiin alueen palveluja muisti- ja ikäystävällisemmiksi kouluttamalla paikallisia yrittäjiä muistisairaiden ja ikääntyneiden tarpeiden pohjalta.

Hankkeen piirissä oli 1 768 ikääntynyttä ja muistisairasta tuomassa esille tarpeitaan ja kehitysideoitaan. Yrityksiä hankkeeseen osallistui 136 kaikkiaan 35 eri toimialalta. Valtaosa yrittäjistä kertoi muuttaneensa toimintatapojaan, selkeyttäneensä palveluitaan sekä satsanneensa kiireettömään kohtaamiseen ja henkilökunnan kouluttamiseen. Yrityksissä oli mietitty uudelleen tuotteiden esillepanoa sekä opasteiden sijoittelua. Levähdyspaikkoja oli lisätty, lapsiparkkipaikkojen yhteyteen oli yhdistetty senioriparkkipaikkoja. Lisäksi yrityksissä oli kokeiltu erilaisia tapahtumia ikääntyneiden virkistymisen ja sosiaalisen toiminnan lisäämiseksi.

Myönnämme Vuoden vanhusteko -palkinnon yhdessä Vanhustyön keskusliiton kanssa henkilölle tai yhteisölle, joka on myönteisellä tai innovatiivisella tavalla edistänyt vanhustyötä, kehittänyt toimivan mallin tai menetelmän tai muulla tavoin edesauttanut ikääntyneiden ihmisten hyvinvoinnin parantamista. Ilmarisen rahoittaman Vuoden vanhusteko -palkinnon suuruus on 5 000 euroa.

Sijoitamme vastuullisesti

Vastuullisen sijoittamisen kohokohdat 2020

1

Passiivisijoitusten puolella olemme olleet tuomassa markkinoille useita vastuulliseen vertailuindeksiin sijoitavia osakeindeksirahastoja, joihin olemme sijoittaneet 5 miljardia euroa eli 90 prosenttia listatun osakesalkkumme passiivisijoituksista.

2

Ansiokkaan ilmastoraportoinnin ansiosta Ilmarinen valittiin mukaan PRI:n Leaders ´ Groupiin.

3

Verotusta koskevat periaatteet lisättiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin.

4

**Tavoitekausi
2016–2020 päätökseen:**

Suurin onnistuminen: Ylitimme asettamamme tavoitteet kirkkaasti kiinteistösijoitusten osalta.

Suurin epäonnistuminen: Sijoitussalkkumme ei vielä ole täysin linjassa Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden kanssa.

5

Ilmarisen toiminnan kulmakivi on jatkuva parantaminen. Vuoden 2020 osalta raportoimme entistä laajemmin ilmastoon liittyvistä asioista. Lisäksi vuoden aikana laadimme lisää sisäisiä vastuullisuutta koskevia omaisuusluokkakohtaisia ohjeita.

6. Sijoitamme vastuullisesti

Pidämme huolta sinun ja tulevien sukupolvien eläkkeistä sijoittamalla eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti. Tavoitteemme on sijoittaa eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä.

Ilmariselle PRI:n Leaders´Group -tunnustus ilmastoraportoinnista vuonna 2020.

6.1 Sijoitusmarkkinat vuonna 2020

Sijoitusmarkkinaympäristö oli vuonna 2020 oli haastava. Alkuvuoden poikkeuksellisen nopea markkinaromahdus heikensi ensimmäisellä vuosineljänneksellä vakavaraisuuttamme, ja markkinoiden lisääntyneen heilahtelun seurauksena vakavaraisuuden kehittymiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Siirryimme alkuvuonna tiivistettyyn päivänsisäiseen vakavaraisuuden seurantaan, jolla saimme luotua hyvän tilannekuvan ja varmistettua viranomaisten vakavaraisuussäännösten noudattamisen.

Onnistuimme sijoitustoiminnan taktisissa päätöksissä hyvin, ja erityisesti ensimmäisen vuo-

sipuoliskon aikana toteutettu osakeriskin sääntely paransi sijoitustoimintamme tuottoa. Omaisuusluokkatasolla erityisen hyviä onnistumisia nähtiin absoluuttisen tuoton sijoituksissa, joiden tuotto oli positiivinen niin alkuvuoden laskumarkkinassa kuin loppuvuoden nousumarkkinassakin. Haasteellisesta koronavuodesta huolimatta sijoituksemme tuottivat 7,1 prosenttia. Sijoitusvarallisuuden arvo nousi ennätystasolle yli 53 miljardiin euroon ja vakavaraisuus vahvistui.

Tulevaisuus on orastavan valoisa, vaikka markkinoilla on vielä paljon epävarmuutta. Maailmantalous on toipumassa vuoden 2020 syvästä taantumasta, mutta kriisistä toipuminen vie

Ilmarisen sijoitukset ja vakavaraisuus (KPI 5)

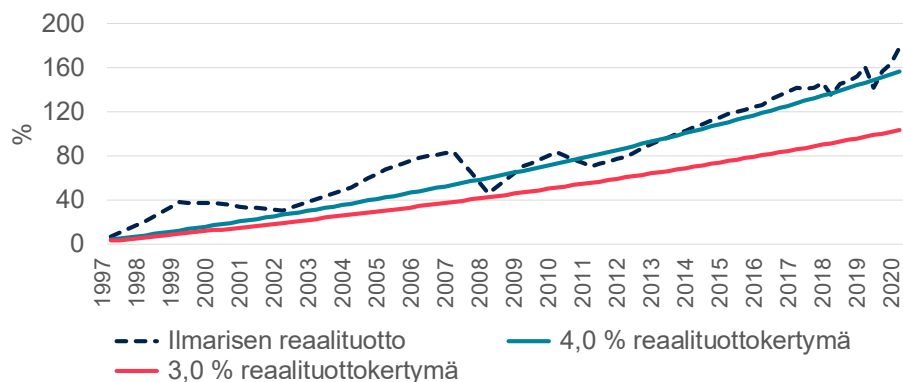
	2020	2019
Eläkevarat, milj. €	54 014	51 342
Sijoitukset käyvin arvoin, milj. €	53 284	50 528
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	7,1	11,8
Vakavaraisuusaste eli eläkevarojen ja vastuuvelan suhde, %	130,2	126,6
Vakavaraisuuspääoma, milj. €	12 542	10 792

Meidän on pidettävä riskitasomme sellaisena, että pystymme aina täyttämään vaatimuksen tuottavuudesta ja turvaavuudesta. Tässä tavoitteessa onnistumista voi tarkastella esimerkiksi vakavaraisuuden ja pitkän aikavälin sijoitustuottojen avulla.

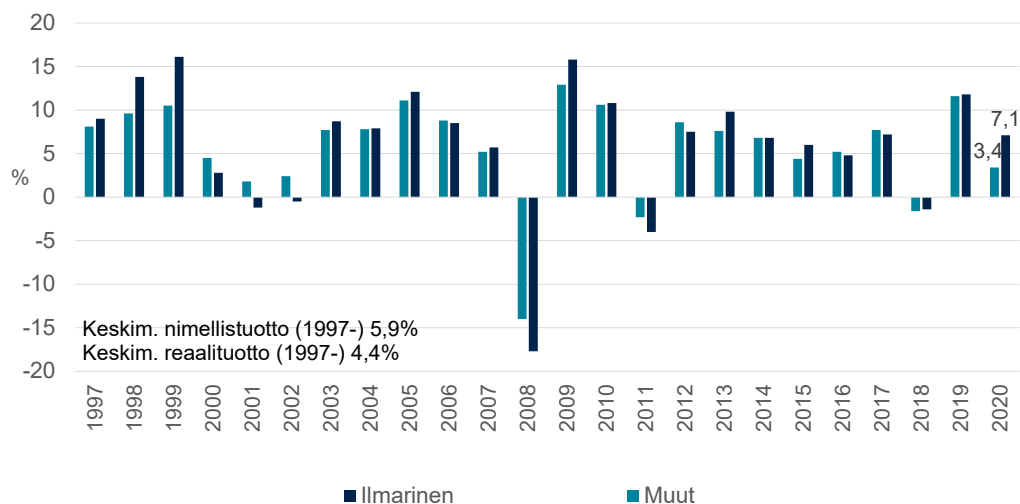
aikaa. Maailmantalouden odotetaan kasvavan vuonna 2021 noin viisi prosenttia. Suomen talouden kasvun odotetaan asettuvan noin kolmeen prosenttiin. Meille

työeläkevakuutusyhtiönä sijoittaminen on pitkän aikavälin toimintaa. Tällä hetkellä sijoitusvarojen pitkän aikavälin tuotto-odotus on aiempaa alhaisempi erityisesti

Sijoitusten reaalituotto

Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin

Muiden yhtiöiden tiedot vuodelta 2020 ovat osittain tilintarkastamattomia.

Sijoitusvarallisuuden arvo nousi ennätystasolle yli 53 miljardiin euroon ja vakavaraisuus vahvistui.

Mikko Mursula, sijoittamisesta vastaava varatoimitusjohtaja, Ilmarinen

matalan korkotason sekä riskilisten omaisuusluokkien korkean arvostustason takia.

6.2 Vastuullisuus osana kaikkia sijoituspäätöksiä

Viimekädessä kaikkia sijoituspäätöksiämme ohjaa lakiin kirjattu vaatimus, jonka mukaan eläkevarat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti. Tämä on mahdollista vain, jos varaudumme riittävän hyvin sijoittamisen riskeihin ja osaamme ottaa huomioon kaikki sijoituskohteiden arvonkehitykseen liittyvät näkökulmat.

Hallituksemme hyväksyy vuosittain sijoitustoimintaa ohjaavan sijoitussuunnitelman ja seuraa

sen toteutumista. Suunnitelmassa määrittelemme tavoitteet riskinotolle ja sijoitusallokaatiolle eli sijoitusten jakamiselle eri omaisuusluokkiin. Hallitus päättää myös sijoitusvaltuuksista. Operaatiivisesta sijoitustoiminnasta vastaa Ilmarisen sijoitusorganisaatio.

Oleellinen osa sijoittamisen riskienhallintaa on tunnistaa globaalit ja paikalliset kehityskulut, jotka muokkaavat yritysten toimintaedellytyksiä ja vaikuttavat niiden mahdollisuuksiin ja kykyyn tuottaa taloudellista lisäarvoa omistajilleen. Siksi otamme huomioon kaikkia sijoituspäätöksiä tehdessämme ympäristöön, ihmisoikeuksiin sekä hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät.

Näitä vastuullisen sijoittamisen näkökulmia kutsutaan sijoittajien keskuudessa usein englanninkielisten termien environment, social ja governance mukaan lyhenteellä ESG.

Näkemyksemme vastuullisesta sijoittamisesta on kuvattu vastuullisen sijoittamisen periaatteissamme. Niiden painoarvoa toiminnassamme kuvaa, että myös ne ovat hallituksemme hyväksymä asiakirja. Periaatteet koskevat kaikkia Ilmarisen omaisuuslajeja

listatuista pörssisijoituksista listaamattomiin yhtiöihin, yrityslainoihin ja kiinteistöihin. Jokaisessa omaisuusluokassa otetaan huomioon sen erityispiirteet ja vaatimukset. Viimeisin vastuullisen sijoittamisen periaatteiden päivitys tehtiin vuoden 2020 lopussa, jolloin mukaan lisättiin veroperiaatteet. Toimintaamme ohjaavat lisäksi vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeet, joiden hyväksymisestä vastaa vastuullisen sijoittamisen johto-

ryhmä. Tavoitteena on vuoden 2021 alussa päivittää vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeita Ilmarisen veroasioita koskevien käytäntöjen osalta. Vuoden 2020 aikana päivitettiin ja lisättiin myös sisäisiä vastuullisuutta koskevien omaisuusluokakohtaisia ohjeita, jotka tukevat vastuullisen sijoittamisen periaatteiden toimeenpanoa käytännön tasolla. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy ohjeet ja ne kattavat kaikki omaisuusluokat.

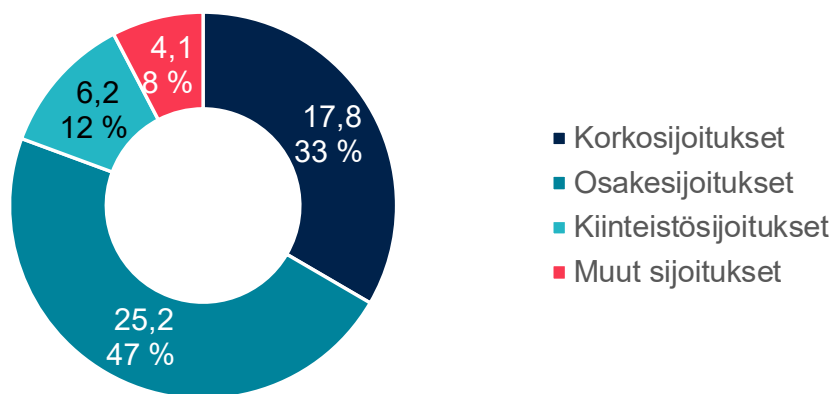
Yleinen näkemyksemme vastuullisuudesta säilyi päivityksessä ennallaan: sijoitustoimintaamme ohjaa edelleen kansainvälisten normien noudattaminen, aktiivinen omistajuus ja vastuullisuuden integrointi salkunhoitoon.

lisuuksiin. Meillä on vastuu eläkevarojen tuottavasta, turvaavasta ja vastuullisesta sijoittamisesta. Ilmastomuutoksen huomioon ottaminen on osa tätä kokonaisuutta.

Laskennallisesti hiilineutraalin sijoitussalkun saa helpoiten poistamalla kaikkein saastuttavimmat yhtiöt. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta todellisiin päästöihin varsinkaan lyhyellä aikavälillä. Meidän tavoitteemme on vaikuttaa siihen, että sijoituskohteemme tekisivät todellisia päästövähennyksiä eli päästöt kokonaisuudessaan pienenisivät. Hiilineutraaliustavoitteemme keskiössä on, että tavoittelemme kokonaisvaltaisia päästövähennyksiä. Emme keskity laatimaan pelkkiä poissulkulistoja, vaan tarkastelemme yritysten toiminnan hiili-intensiteettiä ja edellytämme muutosta kohti vähähiilisempää toimintamallia.

Hiili-intensiteettiä perustavassa tarkastelussa huomiomme kiinnittyy yhtiöihin, joiden liikevaihdosta suuri osa on korkean hiili-intensiteetin toimintaa, kuten fossiilisten polttoaineiden valmistusta ja käyttöä. Jos yhtiö toimii hiili-intensiteetin kehityksen osalta keskimäärin toimialaansa paremmin ja on sitoutunut riittävien

Sijoitusomaisuuden markkina-arvo (53,3 mrd. €) omaisuuslajeittain

6.3 Tavoitteena hiilineutraalit sijoitukset

Asetimme vuoden 2020 alussa kunnianhimoisen tavoitteen sijoittaa hoitamamme eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä. Tavoitteen aikataulu on sama kuin esimerkiksi Suomen valtiolla. Tavoite ja sen toimeenpano ovat keskeinen osa sitä, miten varaudumme ilmastomuutoksen ja sen torjumisen synnyttämiin riskeihin ja mahdol-

ilmastotavoitteiden asettamiseen ja hiilijalanjäljen raportointiin, asetamme sen siirtymälistalle. Siirtymälistan yrityksiin voimme sijoittaa, mutta seuraamme niiden edistymistä. Määräajan päättyessä yrityksen tilanne arvioidaan uudelleen. Olemme myös aktiivisesti yhteydessä siirtymälistan yrityksiin ja tiedustelemme yrityksen ilmastotoimiin liittyviä seikkoja. Toisaalta, jos yhtiön toimin-

taan liittyy korkea hiiliriski ja se ei täytä muita kriteerejämme, emme sijoita siihen. Näkemyksemme mukaan sijoittamalla hiili-intensiteettiä vähentämään (transitio) sitoutuneisiin yrityksiin tuemme todellista siirtymää kohti vähähiilistä taloutta.

Ilmastoriskien ja -mahdollisuuksien huomioon ottaminen sijoituspäätöksissä kehitty jatkuvasti. Vuonna 2020 laajensimme kor-

Haluamme kertoa avoimesti toiminnastamme, joten vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja niihin liittyvät käytännön ohjeet ovat julkisia ja löytyvät verkkosivuiltamme.

Karoliina Lindroos,
vastuullisen sijoittamisen päällikkö,
Ilmarinen

Vuoden 2020 keskeiset ilmastoteot

- Hiili-intensiteetin osalta siirryimme laajempaan tarkasteluun: huomioimme kivihiiilen lisäksi fossiiliset polttoaineet.
- Hiilijalanjälkiraportointi laajeni kattamaan valtiolainasalkun.
- Raportoimme ilmastomuutoksen fyysisistä ja transitioriskeistä sekä Pariisin ilmastosopimuksen mukaisesta kahden asteen skenaarista.
- Sekä aktiivisten että passiivisten osakesijoitusten kannalta tärkeään indeksiin tuli uusi korkean hiiliriskin huomioiva muutos.

kean hiiliriskin tarkastelua kivihiilestä myös muihin fossiilisiin polttoaineisiin. Tarkastelemme yritysten hiiliriskiä eli sitä, miten riippuvaisia yritysten liiketoiminta on fossiilisten polttoaineiden valmistuksesta ja käytöstä.

Ilmastomuutokseen liittyviä toimia tehdään jatkuvasti useilla tahoilla. Suorien sijoitusten lisäksi myös epäsuorissa passiivisissa osakesijoituksissa seurattu indeksi ottaa huomioon viime vuoden lopun päivityksen jälkeen hiiliriskin aiempaa paremmin. Marraskuussa 2020 indeksistä suljettiin pois merkittäviä päästöjä aiheuttavat toimialat ja yhtiöt, kuten kivihiilestä riippuvaiset yhtiöt.

Kuten aiempinakin vuosina, vastuullisuuteen ja erityisesti

ilmastoon liittyvä tieto on lisääntynyt ja käyttöön ottamamme uusi analytiikka mahdollistaa myös uudenlaista yritys- ja salkkutason analyysia. Uusia tietoja raportoidaan tässä vuoden 2020 raportissa esimerkiksi Pariisin sopimuksen mukaisen kahden asteen skenaariomallin osalta sekä fyysisten ja transitioriskien osalta. Julkaisemme myös ensimmäisen kerran valtiolainasalkun hiilijalanjäljen. Datan saatavuudessa on kuitenkin edelleen haasteita ja yhtenä osana omaa hiilineutraalisuustavoitettamme odotamme sijoituskohteiltamme kattavaa päästöraportointia. Tämä osaltaan auttaa parempaan tiedon laatuun ja tarkempaan analyysiin.

6.4 Tavoitekauden 2016–2020 onnistumiset ja epäonnistumiset

Edelliset ilmastotavoitteemme otettiin käyttöön vuonna 2016 ja niiden tavoitteet määriteltiin vuoden 2020 loppuun. Viides-ssä vuodessa ilmastoon liittyvä tieto on kehittynyt huomasti ja laskentatavat ovat päivittyneet. Siksi kaikkien tavoitteiden vertailu vuosien 2016 ja 2020 ei ole aivan suoraviivaista vaan suuntaa antavaa.

Edellisen ilmastotiekartan suurimpana onnistumisena on kiinteistösijoitusten tavoitteiden kirkas ylittäminen. Vuoden 2015 tasoon verrattuna olemme vähentäneet neliömetrikohtaista hiilijalanjälkeämme 14 prosenttia kun tavoitteemme kaudelle oli 10 prosenttia. Jatkamme tätä työtä edelleen. Toisena kiinteistöjen tavoitteena oli vähintään 7 prosenttia energiansäästö Työ- ja elinkeinoministeriön energiatehokkuussopimusten mukaisesti. Onnistuimme säästämään energiaa toimitilojen osalta lähes 18 prosenttia ja asuinrakennusten osalta 10 prosenttia.

Suurimpana haasteena meillä on edelleen sijoitussalkun saa-

minen Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteiden mukaisesti alle kahden asteen skenaarioon. Asetimme vuonna 2016 tavoitteen, että toimialoista olennaimmat eli sähköyhtiöt, polttoaineiden valmistajat ja autoyhtiöt olisivat linjassa vuoden 2020 loppuun mennessä. Emme päässeet tavoitteeseen. Lähimpänä onnistumista olivat polttoaineiden valmistajat, joista sijoituksista listatussa arvopaperisalkussa 67 prosenttia on linjassa tavoitteen kanssa. Yhden sijoituskohteen suuri paino salkussa tosin vaikuttaa lukuun merkittävästi. Sähköyhtiösijoituksista vain 30 prosenttia on linjassa, mutta tilanne on sama kuin edellä eli yhden sijoituskohteen suuri paino vaikuttaa lukuun heikentävästi. Autoyhtiöihin kohdistuneista sijoituksista 44 prosenttia on linjassa kahden

asteen skenaarion kanssa.

Olemme tyytyväisiä, koska saavutimme lähes kaikki vuonna 2015 ja 2016 asettamamme tavoitteet. Kestävän kehityksen ratkaisujen eli SDG-kontribuution osuus suorien listattujen osakesijoitusten liikevaihdosta lähes kaksinkertaistui. Vuonna 2016 kestävän kehityksen ratkaisujen osuus oli 6 prosenttia, vuonna 2019 noin 9 prosenttia ja vuonna 2020 11,5 prosenttia, kun vuoden 2020 tavoite oli 12 prosenttia. Vähensimme myös suoran listatun arvopaperisalkun hiilijalanjälkeä, ja sähköyhtiösijoitusten uusituvan energian osuus tuotannosta kasvoi selvästi. Luvussa on mukana myös biomassalla tuotettu energia. Jatkoimme aktiivista vuoropuhelua sijoituskohteidemme kanssa huolimatta vuoden 2020 poikkeustilanteesta

pandemiarajoitusten vuoksi. Myös sijoituskohteidemme ilmastoraportointi säilyi hyvällä tasolla. Yrityslainasalkun raportoitujen osuus on laskenut, mutta salkussa on mukana nykyisin paljon listaamattomien yhtiöiden joukkovelkakirjoja, joiden raportointi on vähäisempää. Jos nämä jätetään huomiotta, raportoinnin taso on lähes vuoden 2016 tasolla. Metsäsijoitustemme hiilinielujen määrä on kasvanut vuodesta 2015 lähes puolella ja nettovaikutus on nyt 652 947 CO₂e tonnia (453 821 CO₂e tonnia vuonna 2015).

Työstämme ilmastotiekarttamme tavoitteineen tämän vuoden aikana. Puramme tavoitteen lyhyempiin välitavoitteisiin ja seuraamme niiden toteutumista. Uusi tieto vaikuttaa tavoitteisiimme myös jatkossa, ja kehitämme lähestymistapojamme jatkuvasti.

Sijoitustoiminnan jalanjälki (KPI 6)

	2020	2019
Korkean hiiliriskin taso korkeintaan 30 prosenttia sijoituskohteiden toiminnasta. Tavoite 15 prosenttia vuoteen 2025 mennessä.	30	-
Energiansäästötoimenpiteiden laskennallinen vaikutus, kiinteistöt, MWh/v	2 080	5 252

Korkean hiiliriskin taso on uusi KPI-mittari, joten vuodelta 2019 ei ole vertailulukua.

2016–2020 ilmastotiekartta

	2016	Tavoite	2020
Suorat arvopaperisijoitukset			
Kestävän kehityksen osuus sijoitusten liikevaihdosta	6 %	12 %	11,5 %
Hiilijalanjälki suhteessa liikevaihtoon			
Osakkeet	354	vähenee	334
Yrityslainat	414	vähenee	311
Sijoituskohteena olevien sähköyhtiöiden uusiutuvan energian osuus sähköntuotannosta			
Osakkeet	21,5 %	kasvaa	43 %
Yrityslainat	16 %	kasvaa	48 %
Kiinteistösijoitukset			
2015			
Hiilijalanjälki	41,2	-10 %	-14,2 %
Energiansäästö		-7 %	-17,6 % (toimitilat)
			-9,8 % (asuinrakennukset)
Metsäsijoitukset			
Positiivinen hiilijalanjälki	453 821 (2015)	kasvaa	652 947
Raportointi kasvihuonepäästöistä			
Osakeet	83 %	vähintään sama taso	84 %
Yrityslainat	87 %	vähintään sama taso	66 %
Vaikuttaminen ja vuoropuhelu ympäristö- ja sosiaalisista teemoista			
Keskustelut yhtiöiden kanssa, % sijoituksista	73 / 17 % (2015)	jatkaa aktiivista keskustelua	110 / 17 %
Osakesijoitusten vertailu Pariisin ilmastotavoitteeseen			
2015			
Sähköyhtiöt linjassa		linjassa	30 % linjassa
Polttoainevalmistajat linjassa		linjassa	67 % linjassa
Autoyhtiöt eivät linjassa		linjassa	44 % linjassa

6.5 TCFD-raportointi

HALLINTO (G)

a) Hallituksen valvonta ilmastoon liittyvissä riskeissä ja mahdollisuuksissa

Hallituksemme hyväksyy ympäristöperiaatteet ja niihin kuuluvat ilmastoperiaatteet. Ilmastoperiaatteissa olemme tunnistaneeet ylätasoa riskejä ja mahdollisuuksia, joita ilmastonmuutokseen liittyy. Ilmarisen hallitus on hyväksynyt hiilineutraalisuustavoitteen vuoden 2035 loppuun mennessä. Esittelemme hallitukselle ilmastotyön tuloksia vähintään kerran vuodessa osana raportointia ja periaatteiden hyväksyntää.

b) Toimivan johdon rooli ilmaston liittyvien riskien ja mahdollisuuksien arvioinnissa ja hallinnassa

Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän vastuulla on tuoda periaatteet osaksi käytännön työtämme. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä ohjeistaa ja määrittelee, miten riskit ja mahdollisuudet integroidaan osaksi sijoituspäätösten tekoa. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä asettaa välitavoitteet osana hiilineutraa-

lisuustavoitteen saavuttamista. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja, sijoitusjohtaja sekä henkilöitä Ilmarisen johtoryhmästä, sijoituslinjalta, lakiasianosastolta ja viestinnästä.

STRATEGIA (S)

a) Ilmaston liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen eri aikaperspektiiveillä

Merkittävimmät ja vaikutuksiltaan suurimmat ilmastoriskit ja mahdollisuudet liittyvät sijoitusvarallisuuteemme. Oman toimintamme osalta vaikutukset ovat suhteessa vähäisempiä. Epäsuoria riskejä syntyy lähinnä asiakkaidemme liiketoiminnan kautta. Nostamme ilmaston liittyviä teemoja esille osana normaalia salkunhoitoa yritysjohdon tapaamisissa ja vaikuttamisprosessien yhteydessä. Julkistimme uudet vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän hyväksymät vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeet helmikuussa 2020. Käytännön ohjeistus linjaa tämänhetkiset toimintatapamme siitä, miten toteutamme ilmastoperiaatteiden tavoitetta eläke-

varojen hiilineutraalista sijoittamisesta vuoden 2035 loppuun mennessä.

b) Ilmaston liittyvien riskien ja mahdollisuuksien vaikutukset liiketoimintaan, strategiaan ja taloudelliseen suunnitteluun

Hallituksemme käsittelee ilmastoasioita periaatetasolla ja hyväksyy pitkän aikavälin ilmastotavoitteet. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä käsittelee ja tunnistaa ilmastoriskejä ja -mahdollisuuksia sekä päättää ilmastotavoitteen välitavoitteista ja toimenpiteistä osana vastuullisen sijoittamisen kokonaisuutta. Ilmastovaikutusten merkittävyys riippuu esimerkiksi kohdeyhtiöiden toimialoista ja maantieteellisestä sijainnista. Osana hiilineutraalustavoitetta emme sijoita yrityksiin, joiden liiketoimintaan liittyvä hiili-intensiteetti eli riippuvuus fossiilisista polttoaineista on merkittävä eikä yhtiöllä ole riittäviä päästövähennystavoitteita. Suosimme sijoituskohteita, jotka ovat vähäpäästöisempiä suhteessa vertailuryhmäänsä ja joilla on hyvät mahdollisuudet lisätä kilpailuetuuksien liiketoimintamahdolli-

suuksien avulla vähähiilisessä taloudessa. Lisäksi kannustamme sijoituskohteitamme asettamaan tieteeseen perustuvia päästövähennystavoitteita (Science Based Targets) ja viemään Pariisin ilmastopimuksen tavoitteet strategiaan. Käytännön tavoitteet hiilineutraaliuden toteutumiseksi on laadittu vuoteen 2025 saakka. Tarkastelemme välitavoitteita jatkuvasti kokemustemme ja uuden tiedon valossa. Vuonna 2021 kehitämme ilmastotiekarttaamme edelleen.

c) Ilmastostrategian kestävyys skenaariot huomioiden

Laskentatapoja täytyy kehittää edelleen ennen kuin skenaarioita voidaan käyttää olennaisena osana salkunhoitoa. Tällä hetkellä skenaarioanalyysit antavat käyttökelpoista informaatiota erityisesti sijoituskohteiden edustajien tapaamisissa ja vaikuttamisprosessessa varten sekä salkkutason kehityssuuntien indikaatiivisessa tarkastelussa. Ne myös auttavat tunnistamaan sijoituskohteiden joukosta tapauksia, joista tarvitsemme lisäselvityksiä. Olemme ottaneet käyttöön uutta tietoa

ja analytiikkaa ja tässä raportissa raportoidaan ensimmäistä kertaa listattujen yritysten osake- ja joukkovelkakirjasalkkuihin liittyvä transitoriski ja fyysinen riski sekä linjautuneisuus Pariisin sopimuksen mukaisen kahden asteen skenaarion kanssa. Tieto ja laskenta kehittyvät jatkuvasti ja näkemyksemme mukaan tietoa tulee tässä vaiheessa pitää suunnata antavina.

RISKIENHALLINTA (R)

a) Yhtiön prosessit ilmatoriskien tunnistamisessa, arvioinnissa ja hallinnassa

Käytämme ilmatoriskeihin liittyvää yhtiötason tietoa useista eri lähteistä ja olemme yhdistäneet sen sisäiseen analyysiin ja vieneet ilmatoriskejä koskevan tiedon osaksi salkunhoitajien käytössä olevia datapankkeja ja työkaluja. Teemme myös salkku-kohtaista analyysia ilmatoriskeistä. Arvopaperisalkunhoitajilla on käytössään erilaisia datapankkeja ja analyysieja, joissa otetaan huomioon ilmatoriskien lisäksi myös muita vastuulliselle sijoittamiselle merkittäviä teemoja. Esimerkiksi

kiinteistösijoituksissa olemme jo pitkään käyttäneet elinkaarimallia osana projektien kannattavuuden laskentaa. Rakennushankeissa LEED-ympäristösertifikaatti haetaan kaikille uudis- ja perusrannuskohteille (pois lukien asuntokohteet). Vaatimustasona on vähintään Gold-taso.

b) Yhtiön prosessit ilmatoriskien integroinnista osana laajempaa sijoitusriskien hallintaa

Tässä vaiheessa keskitymme ilmatoriskien tunnistamiseen ja arviointiin sekä yhtiö- että salkkutasolla. Tarkastelemme tällä hetkellä sitä, miten ilmatoriskit integroidaan osaksi koko organisaation riskien hallintaa. Tämä edellyttää myös ilmastoon liittyvän tiedon ja analytiikan saatavuuden lisääntymistä useammille pääomajajeille.

MITTAAMINEN JA TAVOITTEET (M)

a) Käytettävät laskentatavat ilmatoriskien ja -mahdollisuuksien arvioinnissa

Käytämme ulkopuolista palveluntarjoajaa ilmatoriskien ja -mah-

dollisuuksien analysoimiseen sekä yhtiö- että salkkutasolla. Tähän kuuluu sekä taaksepäin katsovaa analyysia, kuten hiilijalanjälki, että eteenpäin katsovaa analyysia, esimerkiksi kahden asteen skenaariomallinnus sekä transitoriskien ja fyysisten riskien arviointi. Vuoden 2020 luvut ovat S&P Trucost -yhtiön laskelmia. Laskennassa on käytetty toimialakohtaisia keskiarvoja, mikäli saatavilla ei ole julkista, varmennettua tietoa päästöistä. Lisäksi käytämme eri palveluntarjoajien tuottamaa dataa ilmatoriskien ja -mahdollisuuksien arvioinnissa. Eri palveluntarjoajien metodologioissa on eroja, joten teemme salkuistamme skenaarioanalyysieja tarvittaessa myös muilla saatavilla olevilla työkaluilla käytettävissämme olevan tiedon vertailemiseksi.

b) Scope 1 ja 2, mahdollisuuksien mukaan myös Scope 3 -tasot

Julkaisemme hiilijalanjälkemme sekä suorien listattujen osake- ja korkosijoitusten osalta että valtiolainojen osalta (Scope 1 ja 2 sekä erikseen Scope 1+2+3, jossa Scope 3 toimitusketjun osalta) ja lisäksi raportoimme laajasti esi-

merkiksi kiinteistösijoitustemme ilmastovaikutuksista. On huomiotava, että erot eri laskentatapojen osalta ovat edelleen suuret ja laskentaan tulee mukaan samoja päästölähteitä useampaan kertaan, joten suhtaudumme varuksella lukuihin ja niistä tehtäviin päätelmiin ja käytämme tietoa tällä hetkellä suuntaa antavana.

c) Ilmatoriskien ja -mahdollisuuksien hallintaan liittyvien tavoitteiden asettaminen ja seuranta

Olemme julkaisseet ilmastotavoitteet ja keskeiset teemat vuosille 2020–2025. Tavoitteemme on sijoittaa eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä. Välitavoitteet on asetettu viideksi vuodeksi vuoteen 2025 mennessä. Osana yritysvastuuraportointia seuraamme vuosittain tavoitteiden toteutumista. Tavoitteita tarkastellaan kokemusten ja uuden tiedon valossa säännöllisesti. Vuonna 2021 työstämme ilmastotiekarttamme edelleen, mukaan lukien omaisuuslajikohtaiset ilmastotiekartat.

Salkun hiilijalanjälki

Suoran listatun osakesalkun painotettu hiilijalanjälki laski vuonna 2020 hieman edellisvuoden tasosta. Vuonna 2020 painotettu hiilijalanjälki oli 216 ja vuotta aiemmin 223 (tCO₂e/1mEUR liikevaihto). Sektorikohtaisesti selkeästi suhteellisesti suurin painoarvo hiilijalanjälkeen tuli materiaalsektorilta. Suhteessa sijoitettuun miljoonaan vuonna 2020 hiilijalanjälki oli 86 (tCO₂e/1mEUR sijoitettu).

Vuonna 2019 listatun osakesalkun hiilijalanjälki oli vertailuindeksiä pienempi. Käytämme kansainvälisten suorien listattujen osakesijoitusten vertailuindeksinä perusindeksin sijaan vastuullisuuden huomioivia indeksejä, joihin sisältyvän toimialojen ja maantieteellisten alueiden vastuullisimmiksi luokitellut yritykset. Vuoden 2020 lopulla indeksintuottaja teki vertailuindeksiin ilmastoseikkoja huomioivan muutoksen, jonka myötä vertailuindeksin hiilijalanjälki on merkittävästi pienentynyt. Vuonna 2020 Ilmarisen listatun osakesalkun hiilijalanjälki oli vertailuindeksiä suurempi. Salkussamme oli vertailuindeksiä enemmän painoa runsaspäästöisellä ma-

teriaalisektorilla. Tämän sektorin sijoitukset kohdistuivat kuitenkin yhtiöihin, jotka sektorin yrityksille tyypillisestä suuresta jalanjäljestä huolimatta läpäisivät lisätarkastelumme korkean hiiliriskin yhtiöille. Nämä yhtiöt ovat esimerkiksi asettaneet tieteeseen perustuvia ilmastotavoitteita.

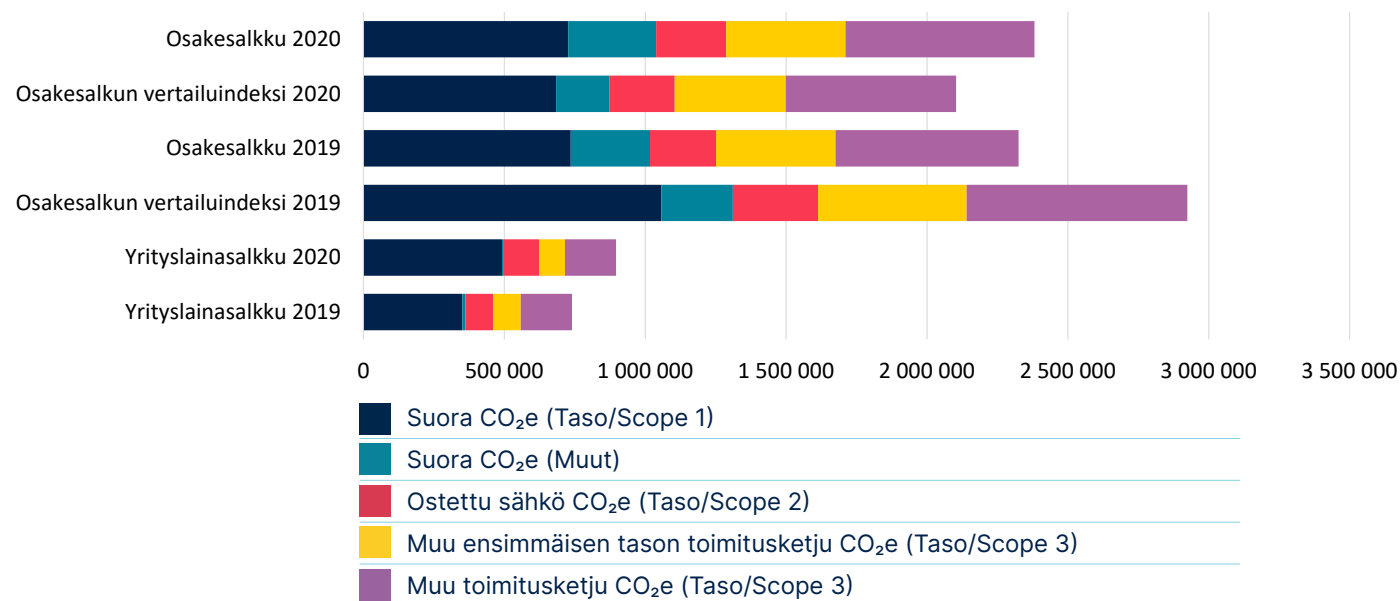
Suoran yritysainasalkun painotettu hiilijalanjälki vuonna 2020 oli 269 ja vuotta aiemmin 233 (tCO₂e/1mEUR liikevaihto). Kasvua edelliseen vuoteen oli 15 %. Sektoreittain tarkasteltuna energiayhtiöiden painoarvo kasvoi suhteessa edelliseen vuoteen.

Sijoitussalkun hiilijalanjäljen laskennassa moni laskennallinen seikka vaikuttaa tuloksiin. Esimerkiksi se, mitä laskenta kattaa suorien ja epäsuorien päästöjen osalta ja mitä kasvihuonekaasuja huomioidaan ja toisaalta, mitä sijoituksia laskennassa on mukana. Palveluntarjoajamme laskentamalli mahdollistaa myös Kioton protokollan lisäksi muiden mahdollisten kasvihuonekaasujen sisällyttämisen laskentaan. Mikäli laskennassa huomioidaan laajemmin mahdollisten ilmakehää lämmittävien päästöjen lähteet, esimerkiksi listatun osakesalkun

painotettu jalanjälki, vuonna 2020 oli 334 tCO₂e/1mEUR liikevaihtoa. Näin laskettuna jalanjälki on yli puolet suurempi kuin Kioton protokollan mukainen Scope 1 ja 2 kattava jalanjälki.

Kehitämme jatkuvasti raportointiamme. Raportoinnin kattavuus kasvaa, sillä raportoimme ensimmäistä kertaa valtiolainasalkun hiilijalanjäljen. Vuonna 2020 se oli 1 092 tCO₂e/1mEUR GDP. Vertailun vuoksi vuoden 2019 tieto laskettiin takautuvasti. Suhteessa vuoteen 2019 jalanjälki kasvoi 11 prosenttia.

Kokonaispäästöt (tCO₂e) jaettuna tasoihin

Ilmarisen sijoitusten kasvihuonepäästöt (GRI 305-4)

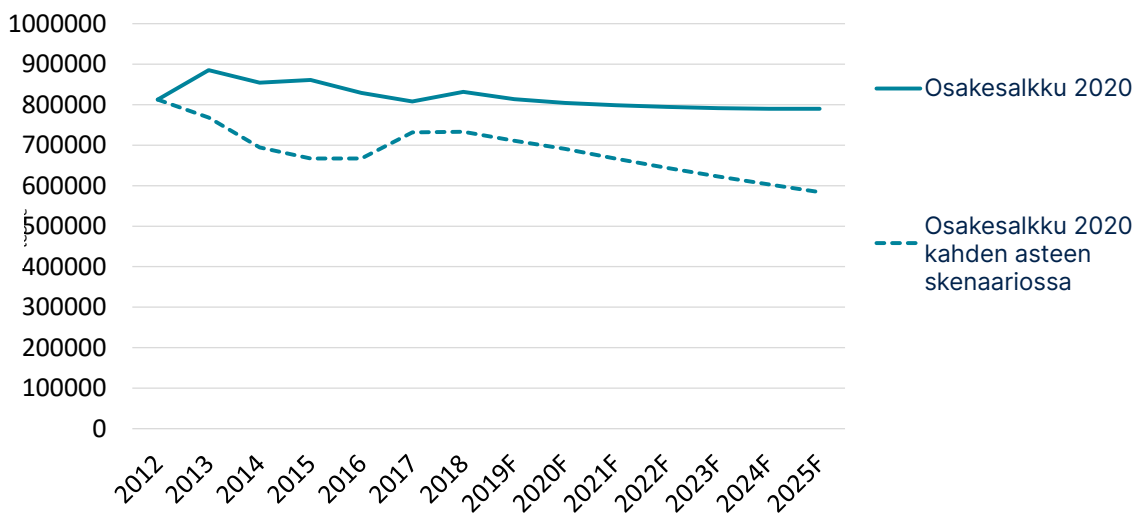
	2020	2019
Suora listattu osakesalkku		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR liikevaihtoa, WACI, S1+S2)	216	223
Painotettu hiili-intensiteetti suhteessa yhdisteltyyn vertailuindeksiin (per 1 MEUR liikevaihtoa)	0,12	-0,10
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR liikevaihtoa, WACI, D+FTI)	334	333
Painotettu hiili-intensiteetti suhteessa yhdisteltyyn vertailuindeksiin (per 1 MEUR liikevaihtoa)	0,16	-0,04
Hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR sijoitettu, S1+S2)	86	91
Hiili-intensiteetti suhteessa yhdisteltyyn vertailuindeksiin (per 1 MEUR sijoitettu)	0,06	-0,28
Hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR sijoitettu, D+FTI)	151	156
Hiili-intensiteetti suhteessa yhdisteltyyn vertailuindeksiin (per 1 MEUR sijoitettu)	0,14	-0,22
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2)	975 751	969 857
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2+3upstream)	2 069 803	2 043 808
Suora listattu yritysainasalkku		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR liikevaihtoa, WACI, S1+S2)	269	233
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR liikevaihtoa, WACI, D+FTI)	311	274
Hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR sijoitettu, D+FTI)	340	190
Hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 MEUR sijoitettu, S1+S2)	293	153
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2)	616 934	449 542
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2+3upstream)	889 873	728 689
Suora valtionlainasalkku		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/GDP, WACI, D+FTI)	1 092	981

Laskennassa ovat mukana tasot (Scope) 1 ja 2. (GRI 103-1) Hiilijalanjälkeä varten on raportoitu sijoituskohteena olevien yritysten hiilidioksidiekvivalenttien eli Kioton protokollan mukaisten eri kasvihuonekaasupäästöjen määrä yhteismitallistettuna hiilidioksiditonneiksi suhteessa yritysten liikevaihtoon painotettuna sijoituskohteen osuudella sijoitussalkussa. Tämä on TCFD-raportointikehikon suosittama ja ensisijainen raportointitapamme. Raportoimme myös kasvihuonekaasupäästöjen määrän suhteessa sijoitettuihin euroihin. Lisäksi raportoimme sijoituskohteiden absoluuttiset kasvihuonepäästöt hiilidioksidiekvivalenttitonneina. Raportoimme myös uuden palveluntarjoajan metodologian mukaiset suorat ja ensimmäisen luokan toimitusketjun päästöt (ns. Direct and First Tier Supplier), joka pitää sisällään ostetun energian lisäksi myös toimitusketjun ensimmäisen tason sekä Kioton protokollan ulkopuolisia kasvihuonekaasuja, joilla on mahdollista ilmastoa lämmittävää potentiaalia. Näihin kuuluvat CCl₄, D₂H₃Cl₃, CBrF₃ ja CO₂ biomassasta.

Vaihdomme vuonna 2020 palveluntarjoajaa, ja taulukossa ovat nähtävissä uuden palveluntarjoajan laskemat luvut vuodelle 2020 sekä takautuvasti vuodelle 2019. Aiemman palveluntarjoajan metodologia ja siten laskemat luvut eroavat uusista luvuista. Vuoden 2019 yritysraportissa raportoimamme suoran listatun osakesalkun painotettu hiili-intensiteetti oli 238 ja sen ero vertailuindeksiin oli -0,01. Suoran listatun yritysainasalkun painotettu hiili-intensiteetti oli 170. Kaikki luvut löytyvät vuoden 2019 yritysraportista.

Uuden palveluntarjoajan scope 3 -päästöissä on mukana vain toimitusketjun päästöt, kun aiempi palveluntarjoaja arvioi Scope 3 -päästöt koko arvoketjulle. Uusi laskentatapa vähentää päällekkäistä laskentaa, joka aiheutuu salkun sijoituksista koko arvoketjuun.

Päästöjen (tCO₂e) kehitys suhteessa kahden asteen skenaarioon, 2012–2025

Pariisin ilmastopimus ja kahden asteen skenaario

Tavoitteenamme on hiilineutraali sijoitussalkku vuoden 2035 loppuun mennessä. Yhtenä tapana tarkkailla salkun kehitystä käytämme Pariisin ilmastopimuksen kanssa linjassa olevaa kahden asteen skenaariomallinnusta. Analyysin yhteydessä on huomioitava, että tieto on suunta-antavaa, sillä laskentamallit kehittyvät jatkuvasti ja esimerkiksi mallinnuksen kattavuus on listattujen osakkeiden salkussa

noin 80 prosenttia ja listattujen yritysten joukkovelkakirjalainasalkussa vain noin 45 prosenttia. Kattavuus on siten matalampaa kuin usean muun raportoitavan tiedon laskennassa. Kattavuuden vuoksi tulosten luotettavuus on heikompaa. Odotamme kuitenkin, että tulevina vuosina tiedon laatu paranee ja haluamme siksi jo nyt seurata sekä laskennan kehitystä että suuntaa antavia tuloksia.

Vuonna 2020 listattujen yritysten suora osakesalkku oli noin 20 prosenttia yli kahden asteen skenaarion. Yrityslainasalkku puo-

lestaan ylitti skenaarion noin 22 prosentilla. Odotamme myös, että vähähiiliset teknologiat kehittyvät askelittain ja ettei siirtymä ole välttämättä lineaarista. Näin ollen, vaikka toivoisimme lineaarista kulkua kohti kahden asteen skenaariota, on todennäköisempää, että kulkumme tulee olemaan poukkoilevampaa. Joka tapauksessa, seuraava tavoittemme on kehittää keinoja, joilla keskipitkällä aikavälillä ero kahden asteen hiilibudjettiin pienenee ja lopulta alittaa kahden asteen skenaarion, minkä jälkeen tavoittelemme ma-

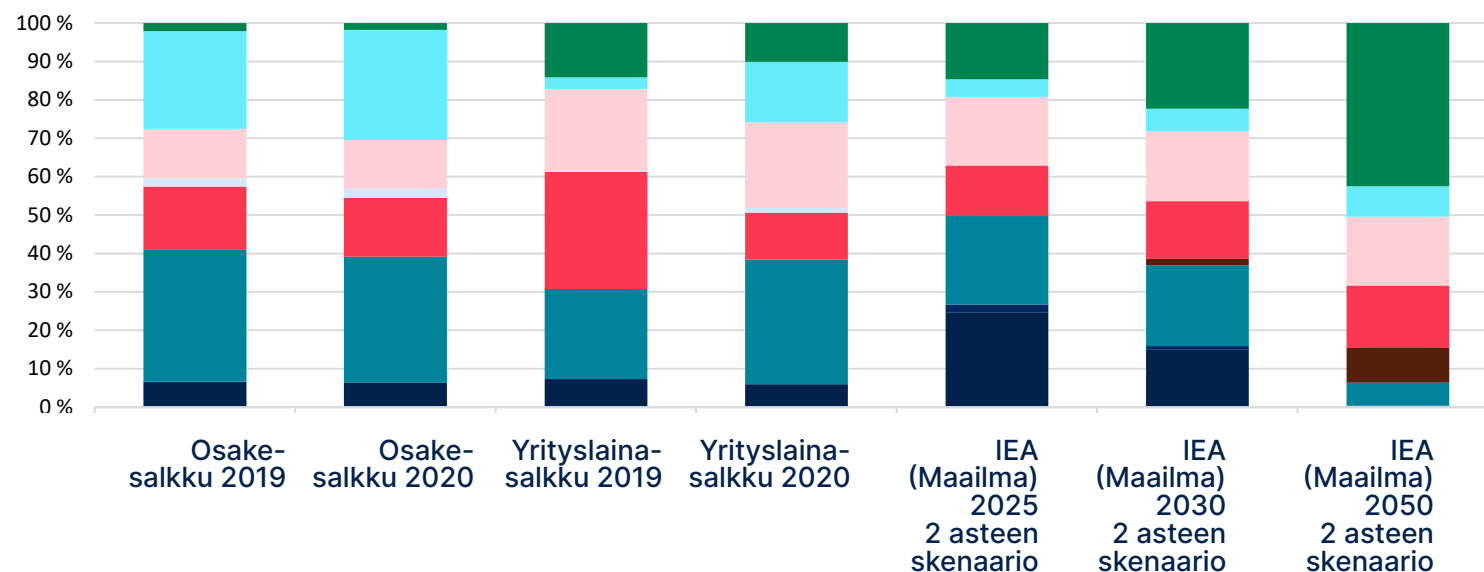
talampaa skenaariota. Samalla on tärkeää kehittää myös laskennan kattavuutta.

Suurin poikkeama osakesalkussa suhteessa vuoden 2025 energiaskenaarioon on salkun ylipaino biomassan ja maakaasun suhteen – näitä tulisi olla vähemmän ja uusiutuvia energialähteitä enemmän.

Myönteinen huomio on se, että kivihiilen osalta olemme linjassa vuoden 2030 kahden asteen skenaarion kanssa ja pitkälti sen alle. Jatkamme luonnollisesti edelleen kivihiilen osuuden seuraamista. Salkustamme merkittävä osa on sijoitettu Suomeen, toisaalta Kansainvälisen energiajärjestön (IEA) skenaariot ovat kansainvälisiä. On luonnollista, että salkkumme tulee olla esimerkiksi kivihiilen osalta osin IEA:n globaalia skenaariota matalammalla tasolla.

Tulokset viittaavat siihen, että huomiomme pitäisi kohdistua hiiltä laajemmin myös muihin fossiilisiin polttoaineisiin. Tähän liittyen siirryimme vuonna 2020 hiilirisikitarkastelussa pois ainoastaan kivihieltä koskevasta tarkastelusta kohti fossiilisia polttoaineita koskevaa tarkastelua. Korkean hiilirisikin tarkastelukynnystä lasketaan asteittain kohti vuotta 2025.

Energiantuotanto suhteessa kahden asteen skenaarioon, % salkun GWh

	Osake-salkku 2019	Osake-salkku 2020	Yrityslaina-salkku 2019	Yrityslaina-salkku 2020	IEA (Maailma) 2025 2-asteen skenaario	IEA (Maailma) 2030 2-asteen skenaario	IEA (Maailma) 2050 2-asteen skenaario
Muut uusiutuvat	2,09 %	1,81 %	14,14 %	10,08 %	14,60 %	22,31 %	42,52 %
Biomassa	25,48 %	28,67 %	3,03 %	15,74 %	4,65 %	5,92 %	7,91 %
Vesivoima	12,89 %	12,65 %	21,41 %	22,33 %	17,84 %	18,16 %	17,91 %
Muut lähteet	2,13 %	2,39 %	0,23 %	1,23 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Ydinvoima	16,48 %	15,32 %	30,41 %	12,19 %	12,97 %	15,06 %	16,29 %
Fossiilinen energia hiilen talteenotolla	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,19 %	1,62 %	8,98 %
Maakaasu	34,33 %	32,75 %	23,45 %	32,50 %	23,07 %	21,04 %	6,04 %
Öljy	0,10 %	0,12 %	0,25 %	0,01 %	2,00 %	0,96 %	0,27 %
Kivihiili	6,50 %	6,29 %	7,09 %	5,93 %	24,68 %	14,94 %	0,08 %

Altistuminen fossiilisille polttoaineille ja uusiutuvalla energialle

Energiasektori ja uusiutuvan energian osuus

Listatun osakesalkun altistuma energiasektorin liikevaihdolle kasvoi hieman vuodesta 2019. Uusiutuvan energian osuus kasvoi kuitenkin suhteessa enemmän ja fossiilisen energian osuus laski eli kehitys oli myönteistä. Yrityslainasalkun altistuma laski kokonaisuudessaan.

Mikäli tarkastellaan ainoastaan fossiilisia polttoaineita, listatun osakesalkun altistuma näistä

toiminnoista peräisin olevalle liikevaihdolle oli vuonna 2020 vertailuindeksin suhteen hieman suurempaa. Vertailuindeksiä suurempi altistuma johtui pääosin maakaasun energiantuotannon suuremmasta osuudesta. Altistuma kivihiileen liittyvälle energia-alan liikevaihdolle oli alle puoli prosenttia.

Yrityslainasalkun altistuma fossiilisten polttoaineiden energiantuotantoon liittyen laski vuoden 2019 verrattuna. Altistuman suurin osuus tuli maakaasusta. Kivihiileen liittyvälle energiantuotannon liikevaihdolle altistuma oli lähellä nollaa.

Palveluntarjoaja arvioi myös yritysten fossiilisten polttoaineiden tulevaisuuden varantoja. Listattujen osakesijoitusten osalta nämä käytettävissä olevat mahdolliset varannot ovat laskeneet vuodesta 2019. Yrityslainasalkun osalta erityisesti öljyvarannot kasvoivat hiukan vuodesta 2019 vuoteen 2020.

Transitoriski

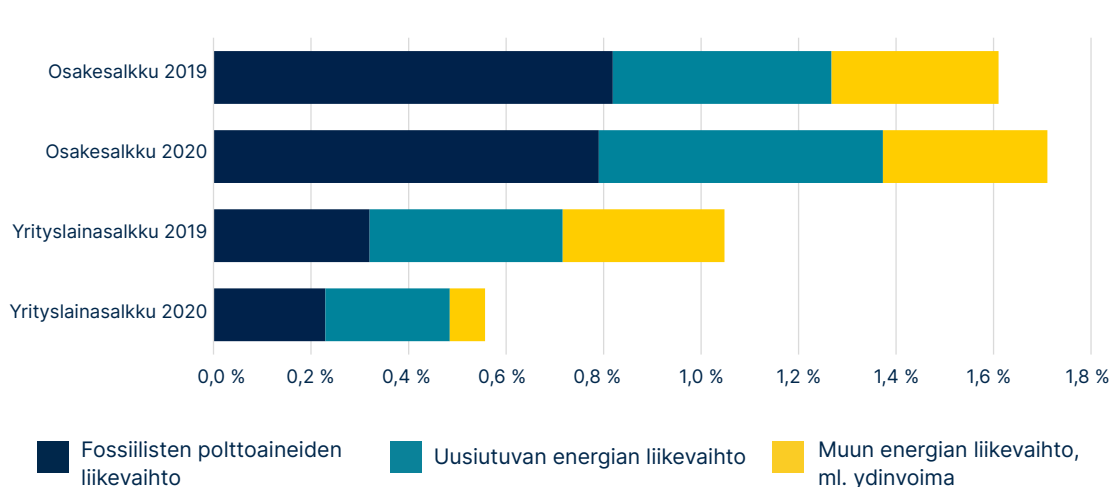
Eteenpäin katsovat skenaariomallit mahdollistavat erilaisten tulevaisuuden kehityskulkujen ja näihin liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisen ja niihin

varautumisen. Skenaariomallinnus mahdollistaa esimerkiksi ilmastomuutoksen fyysisiin ja transitoriskeihin liittyvää tarkastelua.

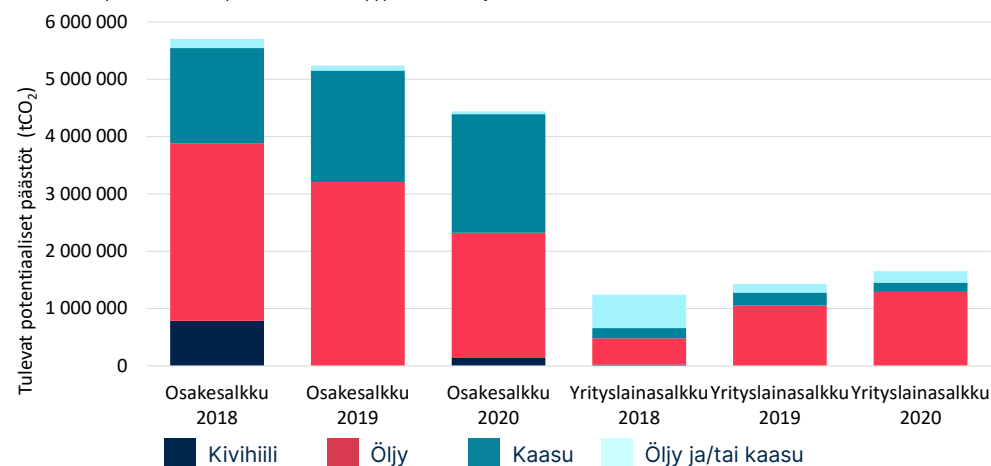
Tällä hetkellä kasvihuonekaasupäästöjen hinnoittelu kattaa vasta alle neljänneksen päästöistä. Koska kasvihuonekaasupäästöjen hinnoittelu on vielä puutteellista, sijoittaja voi tutkia muuttuvan hinnoittelun vaikutuksia sijoituksiinsa skenaariomallinnuksen avulla. Arvio huomioi yritysten päästöt ja mahdollisen hiilen hinnoittelun kehityskulut tulevaisuudessa.

Suoran listatun osakesalkun osalta hinnoittelemattomiin päästöihin liittyvä riski on noussut

Energian liikevaihdon osuus

Tulevat mahdolliset päästöt varantotyypin mukaan jaoteltuna

suhteessa edelliseen vuoteen ja on vastuullisuuspainotettua vertailuindeksiä suurempi. Sektorikohtaisesti suurin riski liittyy materiaalsektoriin ja sähköntuotantoon. Yrityslainasalkun osalta riskialtistuma on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna ja suurin hinnoittelemattomiin päästöihin liittyvä riski yrityslainasalkussa on kulutushyödyke- ja materiaalsektoreilla.

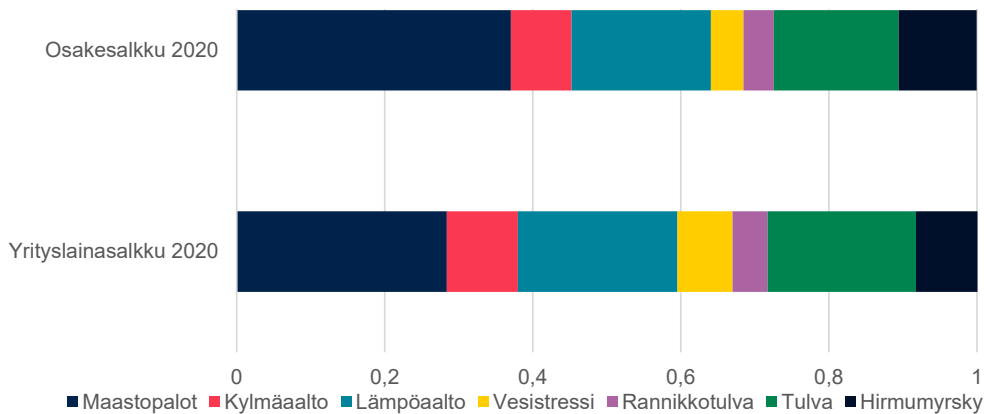
Fyysinen riski

Sijoitussalkkuun kohdistuvat ilmastonmuutokseen liittyvät

fyysiset riskit voivat olla esimerkiksi äkillisiä tai hiljalleen syntyviä uusia ilmiöitä. Esimerkkejä fyysisestä riskistä ovat myrskyt, tulvat sekä paikalliset ilmastoon liittyvät muutokset esimerkiksi sademäärän ja lämpötilan suhteen. Fyysiset riskit vaikuttavat yrityksiin monella tavalla, esimerkiksi tuotannon keskeytyksinä ja tuotantoketjun häiriöinä. Fyysisten riskien analytiikka on vielä uutta ja tässä vaiheessa tarkastelemme riskiä suunta-antavana tietona salkkutasolla.

Listatun suoran osakesalkun altistuma fyysisille riskeille oli hie-

Fyysisen riskin suhteelliset osuudet

Olemme tyytyväisiä indeksituottajan vuoden 2020 lopulla tekemään muutokseen, jossa vertailuindeksistä suljettiin pois merkittävästi hiiliperäiseen liiketoimintaan liittyviä yhtiöitä, kuten kivihiilestä riippuvaiset yhtiöt.

Juha Venäläinen,
seniorisalkunhoitaja, Ilmarinen

man vertailuindeksiä pienempää. Osakesalkkumme mallinnetuista fyysisen riskin aiheista tulipalot olivat suurin yksittäinen riskin lähde. Myös lämpöaallot sekä tulvat olivat merkittävä riskinlähde. Yrityslainasalkun fyysisten riskeissä merkittävimminä painotuivat samat riskinlähteet. Kokonaistasolla molempien salkkujen altistuma fyysisille riskien aiheuttamille tappiolle on arviointiskaaln matalammassa päässä.

6.6 Vastuullisen sijoittamisen indeksirahastot laajenivat

Vuoden 2020 aikana laajensimme vastuullista sijoittamista indek-

sirahastoilla kehittyville markkinoille. Aiemmin olimme siirtäneet passiiviset osakesijoituksemme ESG-tuotteisiin jo Euroopassa, USA:ssa ja Japanissa.

Vuonna 2020 olimme mukana kehittämässä kahta uutta hinnoiltaan kilpailukykyistä ja vastuullisuustavoitteet huomioon ottavaa passiivista ETF-rahastoa, jotka seuraavat MSCI:n tuottamia vastuullisuusindeksejä kehittyvillä markkinoilla.

ETF-tuotteen taustalla olevaan indeksiin on valittu sektoreittain ja alueittain parhaimman vastuullisuusluokituksen saaneet yritykset, jotka edustavat 50 prosenttia vastaavan yleisindeksin markki-

Vuonna 2020 kehitimme sisäistä ESG-datatyökaluamme. Työkalun avulla viemme yhä enemmän ja yksityiskohtaisempaa tietoa suoraan salkunhoitajien käyttöön päätöksenteon tueksi.

Gerald Esono,
vastuullisen sijoittamisen asiantuntija,
Ilmarinen

na-arvosta. Lisäksi indekseistä on suljettu pois esimerkiksi tupakkaa ja eräitä kiistanalaisia aseita valmistavat yhtiöt sekä vakavia kansainvälisiä normirikkomuksia tehneet yhtiöt. Olemme usean vuoden ajan nostaneet indeksituottajan tekemissä kyselyissä

sekä muissa keskusteluissa esiin tarpeen huomioida ilmatoriski osana indeksin metodologiaa. Olemme tyytyväisiä indeksituottajan vuoden 2020 lopulla tekemään muutokseen, jossa vertailuindeksistä suljettiin pois merkittävästi hiiliperäiseen liike-

toimintaan liittyviä yhtiöitä, kuten kivihilestä riippuvaiset yhtiöt. Tällä muutoksella oli myös merkittävää vaikutusta indeksiin. Esimerkiksi indeksin hiilijalanjäljen on arvioitu laskevan noin kolmanneksen metodologiamuutoksen myötä.

Sijoituksia on nyt yhteensä viidessä ESG-orientoituneessa ETF-rahastossa eli vastuullisessa pörssilistatussa indeksirahastossa. Vuoden 2020 lopussa yli 90 prosenttia passiivisista pörssilistatuista sijoituksista oli vastuullisissa rahastoissa. ESG ETF sijoitukset olivat vuoden 2020 lopussa noin 5 miljardia euroa, mikä vastaa lähes kymmentä prosenttia Ilmarisen sijoitussalkusta.

6.7 Ilmatoraportointi sai tunnustusta

Toimintamme ja käytäntöjemme avoimuus on meille tärkeää. Raportoimme vuosittain sijoitus-toiminnastamme kansainvälisen Principles of Responsible Investment (PRI) -yhteistyön periaatteiden mukaan. PRI eli Principles for Responsible Investment on vuonna 2006 YK:n aloitteesta syntynyt vastuullisen sijoittamisen yhteistyöorganisaatio. Allekirjoitimme nämä YK:n tukemat PRI-periaatteet jo samana vuonna ensimmäisenä suomalaisena sijoittajana.

Vuonna 2020 raporttimme valittiin mukaan PRI Leaders' Groupiin. PRI Leaders' Group on PRI:n vuosittainen kunnianosoitus vastuullisen sijoittamisen käytäntöjä edistäneille jäsenilleen esimerkillisestä ilmastotoimiin liittyvästä raportoinnista. Teemana valinnalle oli vuonna 2020 ilmatoraportointi ja kansainvälisten Financial Stability Boardin TCFD-raportointisuositusten huomioiminen toiminnassa. Ilmastonmuutos nousi teemaksi, koska PRI-aloitteen allekirjoittaneet sijoittajat ovat arvioineet sen tärkeimmäksi vastuullisen sijoittamisen teemaksi ja olennaiseksi riskiksi sijoitus-

Yritykset, jotka ovat raportoineet kasvihuonekaasupäästöistä

	2020	2019
Sijoitusten osuus, joista kasvihuonepäästöraportointia, listatut osakesijoitukset	84 %	87 %
- näistä laajaa raportointia, listatut osakesijoitukset	99 %	85 %
Sijoitusten osuus, joista kasvihuonepäästöraportointia, yrityslainasijoitukset	66 %	68 %
- näistä laajaa raportointia, yrityslainasijoitukset	99 %	85 %

Palveluntarjoaja on vaihtunut. Uuden palveluntarjoajan metodologia eroaa aiemmasta palveluntarjoajasta, joten vuosien 2019 ja 2020 luvut eivät ole vertailukelpoiset. Vuonna 2019 osakesijoitusten raportoituihin lukuihin oli jäänyt virhe ja luvut on korjattu vastaamaan oikeaa tilannetta. Vuoden 2019 raportissa luvut olivat seuraavat: listatut osakesijoitukset (raportointia 91 % ja näistä laajaa 86 %). Yrityslainasalkun raportoituihin lukuihin ei korjausta.

toiminnassa. Valinnassa arvioitiin muun muassa raportoitujen asetettamia ilmastotavoitteita, ylimmän johdon tukea ilmastotoimille ja ilmastoriskien huomioimista sijoitustoiminnassa.

Huolellinen ja laadukas raportointi on suuri ponnistus ja olemme tyytyväisiä, että työ kannattaa. Tavoitteemme on myös jatkossa raportoida kattavasti. Siitä on esimerkkinä tässä raportissa mukana oleva uudenlainen ilmastoraportointi.

6.8 Lisääntyvä raportointi ja läpinäkyvyys

Ilmastonmuutosta koskevan tiedon ja analytiikan saatavuus lisääntyy jatkuvasti. Hiilijalanjäljen raportointi kattoi aiemmin listatut suorat osakesijoitukset, yrityslainat ja kiinteistöt. Tänä vuonna hiilijalanjäljen raportoinnissa on mukana myös valtiolainasalkku. Jatkossa etsimme myös mahdollisuuksia lisätä ilmastoon liittyvän tiedon ja analytiikan, ja siten raportoinnin, kattavuutta myös epäsuorien sijoitusten ja listamattomien sijoitusten osalta.

Lisääntyvä tieto ja analytiikka mahdollistaa myös uudenlaista yritys- ja salkkutason analyysia.

Tämän vuoden ilmastoraportoinnissa olemme tuoneet mukaan ensimmäistä kertaa laajemmin myös eteenpäin katsovaa analytiikkaa täydentämään taaksepäin katsovaa analyysia, kuten hiilijalanjälki. Uusia tietoja raportoidaan tässä vuoden 2020 raportissa esimerkiksi Pariisin ilmastopiimuksen mukaisen kahden asteen skenaariomallin osalta sekä fyysisten ja transitoriskien osalta.

Tiedon ja analytiikan merkitys lisääntyy edelleen ja laadukas tieto mahdollistaa sen sisällyttämisen sekä sijoituspäätöksiin että salkkutason analyysiin. On kuitenkin tärkeää huomata, että uudenlaiseen ilmastodataan liittyy vielä tässä vaiheessa paljon mahdollisia epävarmuuksia sekä palveluntarjoajien tiedon tuottamiseen liittyviä eroja. Näitä ovat esimerkiksi tietojen kattavuus, tarkkuus ja malleihin rakennetut oletukset. Tiedon lisääntyessä täytyy myös kyetä erottamaan sijoittajan tavoitteiden kannalta merkityksellistä tietoa. Tässä yhteydessä on tärkeää ymmärtää tiedon taustat ja mallien taustaolettamukset. Uuden tiedon käyttäjille on yhä tärkeämpää perehtyä tietoon ja siihen, miten tieto on kerätty ja luotu ja tehdä strategisia valintoja

käytetyn tiedon suhteen – esimerkiksi sen osalta mitä tietoa sisällytetään osaksi sijoituspäätöksentekoa.

Eteenpäin katsovan analyysin kattaa sekä yritys- että salkkutason. Käytämme tietoa tässä vaiheessa suuntaa-antavana esimerkiksi yritystasolla yhtiöiden kanssa käytävien keskustelujen pohjana sekä tarkastellessamme salkkutason kehityssuuntia. Seuraamme ilmastomuutosta koskevan tiedon ja analytiikan kehitystä ja tutkimme myös tietojen soveltamista jatkossa yhä kiinteämmin osaksi yksittäisiä yhtiöitä koskevaa ESG-analyysia. Haluamme raportoida avoimesti ja yhä kattavammin ja siksi uutta eteenpäin katsovaa salkkutason analyysia on myös tuotu tämän vuoden raporttiin.

Lisääntyvän tiedonsaannin ja tiedon laadun kannalta yritysten ilmastoraportointi on tärkeää. Vuonna 2020 kaikkiaan 84 prosenttia suoran osakesalkun yrityksistä raportoi kasvihuonekaasupäästöistä. Yrityslainasalkussa osuus oli 66 prosenttia. Molemmissa laajasti raportoituiden osuus kasvoi.

Jatkossa toivomme, että tiedon ja analytiikan saatavuus jatkaa

kasvuun paitsi ilmaston osalta myös esimerkiksi biodiversiteetin ja luonnonpääoman osalta. Tällä hetkellä ESG-luokitukset huomioivat biodiversiteetin. Odotamme kuitenkin, että aihepiiriin liittyvä data lisääntyy tulevana vuosina, kuten ilmastoon liittyvä TCFD-raportointi on kehittynyt lyhyessä ajassa merkittävästi. Seuraamme esimerkiksi TNFD:n (Taskforce on Nature-Related Financial Disclosures), ja erilaisia tilinpäätösstandardeihin liittyviä avauksia, kuten IFRS Foundation:in ehdotus vuonna 2020 liittyen Sustainability Standards Boardiin.

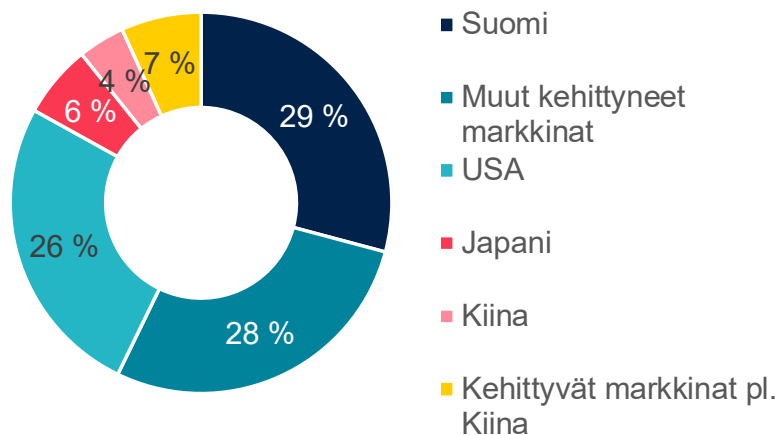
Vuonna 2020 kehitimme myös sisäistä ESG-datatyökaluamme. Työkalun avulla viemme yhä enemmän ja yksityiskohtaisempaa tietoa suoraan salkunhoitajien käyttöön osaksi kokonaisvaltaista sijoituspäätöksentekoa. Uskomme että ESG-tiedon yhdistäminen muuhun taloudelliseen tietoon parantaa sijoituspäätöksentekoa ja on kannattavaa pitkällä tähtäimellä sekä riskienhallinnan kannalta että hyvien sijoitusmahdollisuuksien tunnistamisessa.

6.9 Merkittävä sijoittaja Suomessa

Yksittäisenä sijoittajana olemme keskeisessä asemassa suomalaisilla sijoitus- ja rahoitusmarkkinoilla. Suomalaisyriyten menestys vaikuttaa Ilmarisen hoidossa olevien eläkevarojen tuottoihin esimerkiksi pörssiosakkeiden arvonkehityksen muodossa. Noin neljännes hoitamistamme eläkevaroista on sijoitettu Suomeen.

Lisäksi olemme merkittävä rakennuttaja Suomessa. Rakennutamme uusia toimitiloja ja asuinrakennuksia sekä kehitämme olemassa olevia kiinteistöjämme vastaamaan asiakkaiden tarpeita. (GRI 203-2)

Noteeratut osakkeet (19,1 mrd. €) alueittain

Suurimmat kotimaiset noteeratut osakeomistukset

Osakkeiden arvon mukaan, milj. €

	31.12.2020	31.12.2019
Kojamo Oyj	371	455
UPM-Kymmene Oyj	342	269
Neste Oyj	330	264
Stora Enso Oyj	328	257
Kesko Oyj	325	276
Fortum Oyj	290	259
Sampo Oyj	278	269
Nordea Bank Abp	257	282
Kone Oyj	255	257
Nokia Oyj	252	251

Suurimmat kotimaiset noteeratut osakeomistukset

Omistusosuuden mukaan, % yhtiön osakkeista

	31.12.2020	31.12.2019
Nurminen Logistics Oyj	19,6	19,7
SRV Yhtiöt Oyj	12,7	1,6
Digia Oyj	12,6	14,6
Kojamo Oyj	8,3	11,3
Panostaja Oyj	8,1	8,1
Martela Oyj	8,1	8,1
Glaston Oyj	7,3	7,3
Citycon Oyj	7,1	7,1
Capman Oyj	6,6	6,8
Gofore Oyj	6,0	6,2

6.10 Vastuullista rakentamista

Vietämme kodissa ja työpaikalla ylivoimaisesti suurimman osan elämästämme. Sillä, millaisia kiinteistöjä rakennamme ja pidämme yllä, on vaikutusta tuhansien ihmisten arkeen.

Ihmisten lisäksi rakennuksilla on myös merkittäviä suoria ja epäsuoria vaikutuksia ympäristöön. Suomessa noin neljännes käytetystä energiasta kuluu rakennusten lämmittämiseen. Energiantuotannolla taas on merkittävä rooli myös kansallisissa päästövähennystavoitteissa.

Rakennuksen elinkaaren hiilijalanjäljestä aiheutuu merkittävä osa käytön aikana. Suurin ilmastovaikutus on energiankulutuksella. Valtaosa käytön aikaisiin kasvihuonepäästöihin

vaikuttavista valinnoista tehdään suunnitteluvaiheessa. Uudisrakennushankkeiden yhteydessä simuloimme energia-arkkitehtuuriratkaisut ja kartoitamme mahdollisuudet käyttää uusiutuvaa energiaa, kuten aurinkoenergiaa ja maalämpöä sekä maakylmää.

Tavoitteenamme on pienentää kiinteistökantamme hiilijalanjälkeä 20 prosenttia vuoden 2015 tasosta vuoteen 2025 mennessä.

Selvitämme vuosittain uudiskohteidemme rakentamisen ja koko elinkaaren aikaisen hiilijalanjäljen. Ilmarinen huomioi, että myös rakennettavan kohteen kaavan määrittämät pysäköintipaikat sisältyvät laskelmiin. Rakennuttamisen hiilijalanjäljessä on nähtävissä pitkäjänteisen työn tuloksena laskeva trendi.

Vastuullinen eläkevarojen sijoittaminen huomioi myös ihmisoikeudet. Olemme tehneet vuodesta 2016 alkaen yhteistyötä Esteettömyyskeskuksen kanssa. Oppimismatka on ollut valtava. Huomioimme esteettömyyden jo suunnittelupöydällä.

Niina Nurminen,
rakennuttajapäällikkö, Ilmarinen

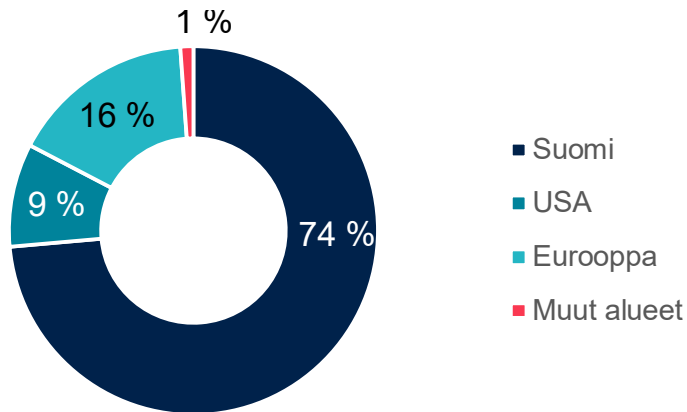
Sijoitamme resurssitehokkaihin ja käyttäjille terveellisiin ja turvallisiin rakennuksiin, jotka sijaitsevat hyvien joukkoliikenneyhteyksien päässä. Rakennuttamisella ja tilaamillamme kiinteistöpalveluilla on myös merkittävä työllistävä ja yhteiskunnan verotuloa kar-

tuttava vaikutus. VTT:n ja Rakennusteollisuuden laskelmien mukaan esimerkiksi korjausrakentamiseen investoidut miljoona euroa tuottavat keskimäärin 16 henkilötyövuotta. Ilmarinen investoi rakennuttamiseen vuositason la noin 110 miljoonaa euroa.

Asiakkaiden tyytyväisyys

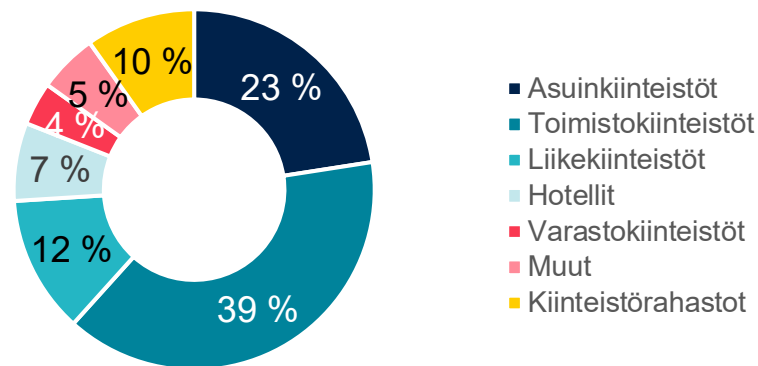
	2020	2019
Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys vuokrattuihin toimistoihin	4,2	4,0
Kokonaistyytyväisyys kiinteistöjen ylläpitoon	4,0	4,0
Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys vuokraukseen, toimitilat	4,0	3,8
Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys kiinteistöjen rakennuttamiseen	4,4	4,3
Valmistuneita koteja (asuntoja)	379	368
Esteettömyyskartoituksia Ilmarisen asunnoissa	113	500

Kiinteistösijoitukset (6,2 mrd. €) alueittain

Sijoitusstrategiamme mukaisesti jatkoimme edelleen kiinteistösijoitusten hajauttamista ulkomaille. Tavoitteemme on, että kiinteistösijoituksista 50 prosenttia olisi ulkomailla.

Kiinteistösijoitukset (6,2 mrd. €) kiinteistötöyypeittäin

6.11 Kiinteistöjen energiatehokkuuden tavoitteet ylitettiin

Kehitämme aktiivisesti kiinteistöjemme energiatehokkuutta. Onnistuneiden toimenpiteidemme ansiosta ylitimme asetetut tavoitteet. Toimitilojen osalta ylitimme vuoden 2020 TETS-välitavoitteen (277 %) ja vuoden 2025 lopputavoitteen (184 %). Asuinkiinteistöjen osalta vastaavat ylitimme vuoden 2020 VAETS-välitavoitteen 148 % ja vuoden 2025 lopputavoitteen 99 %.

Lyhenteet viittaavat Työ- ja elinkeinoministeriön energiatehokkuussopimukseen, joihin olemme sitoutuneet. Vuoden 2020 lopussa tavoitteena oli 7 prosentin säästö vuoden 2015 kulutuksesta ja vuoden 2025 lopussa 10,5 prosenttia vuoden 2015 kulutuksesta.

Esimerkkejä keskeisimmistä keinoista ovat: kohteiden automaatiojärjestelmän uusimiset, lämmöntalteenoton rakentaminen, kaukokylmään siirtyminen, sisä- ja ulkovalaisimien muuttaminen LED-valaisimiin ja ilmanvaihtokoneiden puhaltimien uusiminen sekä asuntokohteisiin on tehty myös muun muassa

lisätty anturitekniologiaa, patteriventtiilien uusimisia ja verkostojen säätämistä.

Koska toimenpiteitä vanhenee vuosittain, työtä täytyy edelleen jatkaa kunnianhimoisesti ja määrätietoisesti, jotta vuoden 2025 tavoite saavutetaan.

6.12 Rakennusalan kehittäjä

Olemme mukana kehittämässä kiinteistö- ja rakennusalan vastuullisia käytäntöjä esimerkiksi osallistumalla rakennusalan järjestön RAKLIN työryhmiin ja julkiseen keskusteluun. Rakennuttamisessa seuraamme työmaakohtaisia työterveyttä ja turvallisuutta kartoitettavia mittareita (MRV ja TR).

Haemme erityisesti kotimaisille kohteillemme LEED-ympäristösertifikaatteja. LEED eli Leadership in Energy and Environmental Design on kansainvälinen rakennusten ympäristösertifikaatti. Järjestelmää hallinnoi ja ylläpitää U.S. Green Building Council. LEED on laajimmin kansainvälisesti käytössä oleva kaupallisten rakennusten ympäristösertifikaatti, jota käytetään 160 maassa.

Sertifioinnissa on neljä tasoa, joista kultataso eli LEED Gold -sertifiointi on toiseksi korkein.

Kiinteistöjen energiatehokkuuden tavoitteet ylitettiin.

Kiinteistöjen energiankulutus

	2020	2019
Asuntojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	137	155
Toimitilojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	186	198
Ulkomaisten toimitilojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	159	193

Kiinteistöjen vedenkulutus

	2020	2019
Asunnot, m ³ /m ² /vuosi	1,14	1,07
Toimitilat, m ³ /m ² /vuosi	0,18	0,26
Toimitilat/ulkomaiset, m ³ /m ² /vuosi	0,40	0,57

Edellytämme kultatasoa kaikilta rakennuttamiltamme uusilta toimitilakiinteistöiltä. Käytämme kiinteistöjen käytön aikaisessa sertifiointissa LEEDin v4-työkäluversiota, joka on kriteereiltään

tiukin käytössä olevista versioista. LEEDin v4-sertifiointissa kiinteistöjen vuokralaiset pääsevät vaikuttamaan omiin toimitiloihinsa ja kehittämään niiden vastuullisuutta. Samalla kiinteistöjen

käyttäjien mukana oleminen on myös edellytys käytönaikaisen sertifiointin saamiselle: tarkastelussa on teknisten ratkaisujen lisäksi erityisesti kiinteistön ja sen käyttäjien jokapäiväinen toiminta.

6.13 Huomio työntekijöiden oikeuksiin

Merkittävänä rakennuttajana ja kiinteistösijoittajana huolehdimme osaltamme harmaan talouden ehkäisemisestä rakennusalalla tiiviissä yhteistyössä viranomaisten kanssa. Ilmarisen ohjeita harmaan talouden torjumiseksi sovelletaan kaikissa uudisrakennuskohteissamme sekä peruskorjaus- ja peruseräparannuskohteissa.

Ihmisoikeusriskejä liittyy yritystoimintaan myös Suomessa. Viime vuosilta esiin on noussut tapauksia muun muassa rakennus- ja siivousalalla. Ihmisoikeuksien huomioiminen on tärkeä osa sijoitustoimintaamme myös rakennuttamisessa. Siksi nostamme esiin työntekijöiden oikeudet harmaan talouden torjuntavelvoitteissamme.

Edellytämme urakoitsijoiltamme muun muassa Luotettava Kumppani -ohjelmaan kuulumista. Lisäksi pääurakoitsijalla tulee olla käytössään menettelyt, joilla se varmistaa, että tuotteiden ja palveluiden toimitusketjussa, mahdolliset alihankkijat ja raaka-ainehankinnat mukaan lukien, noudatetaan lakeja ja työehtosopimuksia sekä kansainvälisiä

Vuoden 2020 keskeiset kiinteistöteot

- 1 Saimme RAKLlta Vuoden rakennuttaja -palkinnon. Perusteluisa korostettiin, että olemme esimerkillisesti huomioineet muun muassa rakentamisessa ympäristösertifiointia, energia- tehokkuutta ja esteettömyyttä kaikille käyttäjryhmille.
- 2 Allekirjoitimme uuden Green deal -purkusopimuksen RAKLIn jäsenyrityksenä. Tavoitteena on lisätä purkumateriaalien uudelleenkäyttöä ja kierrättämistä.
- 3 Ilmarisen toimitalosta purettavat eristys- ja lämpölasit kierrätetään lasivillan raaka-aineeksi kiertotalouden pilottiprojektissa yhdessä Saint-Gobain Finlandin ja Uusioaineksen kanssa.
- 4 Vahva panostus LEED-sertifiointeihin. Uutena lähes koko Kämp-kortteli on nyt sertifioitu.
- 5 Invalidiliiton Yhdenvertaista palvelua kaikille -merkki.
- 6 Saimme Helsingin Matkailusäätiön Helsinki Travel Award 2020 -palkinnon yhdessä Kämp Gallerian kanssa pitkäjänteisestä työstämme Helsingin keskustan elävöittämiseksi ja yritysten tuomiseksi yhteen.
- 7 Vapautimme ravintolavuokralaisemme maksuista pahimpana korona-aikana 30.3.–31.5.

LEED-sertifioidut kohteet

Käytönaikaiset kohteet

Kämp Galleria GOLD, LEED EB -versio v4.1

Aleksanterinkatu 40-42 GOLD, LEED EB -versio v4.1

ihmisoikeuksia ja työelämän vähimmäisnormeja. Emme salli urakoiden luovuttamista tai kettjuttamista kuin poikkeustapauksissa erillisen harkinnan mukaan ja kirjallisella hyväksynnällä.

Edellytämme, että työntekijöitä on kohdeltava tasapuolisesti. Tämän osalta edellytämme, että Suomessa palkatut ulkomaalaiset työntekijät työskentelevät sellaisissa palkka- ja työolosuhteissa, jotka eivät ole huonommat kuin yleiset Suomessa työmarkkinoilla vallitsevat olosuhteet. Työsuhteen tulee perustua vapaaehtoisuuteen, työntekijöiltä ei saa vaatia panttia, työnvälitysmaksuja tai muita vakuuksia vastineeksi työsuhteesta. Työntekijöillä tulee myös olla vapaus poistua työpaikalta työvuoronsa päätyttyä.

Pääurakoitsijan on pyydettyäessä pystyttävä osoittamaan, että vaatimuksiamme on noudatettu ja työntekijöiden oikeuksia on kunnioitettu. Ilmarisen käytäntöihin kuuluu myös varata oikeus

teettää kolmannen osapuolen auditointi tai ottaa yhteyttä pääurakoitsijan ja sen alihankkijan työntekijöihin ilman ennakoilmoitusta saadakseen tietoa siitä, että pää- ja aliurakoitsijat noudattavat niille asetettuja työntekijöiden oikeuksia koskevia vaatimuksia.

Kiinteistöjen käytönaikainen hiilijalanjälki

	2020	2019
Kotimaiset kiinteistöt		
Kotimaiset kiinteistöt yhteensä	27	25
Varastot kg CO ₂ -ekv /m ²	11	17
Vapaa-ajan kiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	25	27
Toimistot kg CO ₂ -ekv /m ²	30	27
Päivä-/hoitokodit kg CO ₂ -ekv /m ²	0	25
Paikotus kg CO ₂ -ekv /m ²	21	18
Muut kg CO ₂ -ekv /m ²	5	
Liikekiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	32	30
Hotellit kg CO ₂ -ekv /m ²	36	27
Asuinkiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	24	28
Ulkomaiset kiinteistöt		
Toimistot kg CO ₂ -ekv /m ²	50	60
Liikekiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	54	135
Kaikki kiinteistöt, kg CO₂ -ekv/m²	35	37

Kiinteistöjen rakennuttamisen hiilijalanjälki

	2020	2019
Hiilijalanjälki neliometriä kohti, kg CO ₂ -ekv / netto-m ² , päästöt	387	387
Hiilijalanjälki neliometriä kohti, kg CO ₂ -ekv /huoneisto-m ² , päästöt	531	552
Rakentamisen hilipäästöt suhteessa vuotuisen liikevaihtoon, t CO ₂ -ekv/miljoonaa euroa	112	120

Luvut sisältävät ne kasvihuonekaasupäästöt, jotka muodostuvat kiinteistökannan energiankulutuksesta.

Yhdenvertaista palvelua kaikille -merkki

Otimme käyttöön Invalidiliiton Yhdenvertaista palvelua kaikille -merkin. Merkki on osoitus halusta kehittää toimitilojen, palvelun ja tuotteiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Vastuullisuus ja muun muassa esteettömyyden huomioiminen on meille rakennuttajana tärkeää. Esteetön rakentaminen lähtee ajatuksesta, että tilojen tulee palvella kaikenikäisiä ja muuntautua eri elämäntilanteiden mukaan. Väestön ikääntyessä esteettömyyden ja toimintaa helpottavien ratkaisujen merkitys korostuu.

6.14 Vastuullisuusanalyysi keskeisessä roolissa

Vastuullisuusanalyysi on osa prosessia, jolla valitsemme sijoituskohteemme. Sijoituskohteita valitessaan salkunhoitajat näkevät tietokannoistamme taloudellisen informaation rinnalla listattujen yritysten vastuullisuusluokitukset. Luokitusten perustana on yhdistelmä kolmansien osapuolien tuottamia vastuullisuusluokituksia, joita mukautamme sisäisistä ja ulkoisista lähteistä saatavalla analyysillä ja johtopäätöksillä.

Vuodesta 2019 meillä on ollut käytössä sisäinen vastuullisuustyökalu, joka toimii datapankkina salkunhoitajille. Vuonna 2020 kehitimme työkalua edelleen. Lisäsimme uusia datapisteitä ja laajensimme uusiin datalähteisiin.

Vastuullisuusluokitusten perustana oleva analyysi sisältää laajasti yritystoiminnan vastuullisuuteen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia ja yritystoiminnan toteutuneita riskejä sekä normirikkomuksia. Huonoimpia luokituksia saaneisiin yrityksiin sijoittaminen vaatii aina tarkemman ennakkoselvityksen.

Yrityksiin, joihin liittyy vahvistettu normirikkomus eikä yhtiö ole ryhtynyt korjaaviin toimiin, voim-

me sijoittaa vain käynnissä olevan vaikuttamisprosessin aikana. Mikäli lopetamme vaikuttamisprosessin tuloksettomana, myymme omistuksen mahdollisuuksien mukaan. Jos normirikkomuksia tehnyt yhtiö myöhemmin korjaa toimintaansa, voimme jälleen harkita sijoitusta normaalin sijoittamisprosessin kautta. (GRI 103-2)

Listatuissa osakesijoituksissa on käytössä vastuullisuutta painottavat ESG-vertailuindeksit. ESG-indeksi perustuu MSCI:n tuottamiin luokituksiin. Indeksiiin on valittu sektoreittain ja alueittain parhaimman vastuullisuusluokituksen saaneet yritykset, jotka edustavat viittäkymmentä prosenttia vastaavan yleisindeksin markkina-arvosta. Lisäksi indekseistä on suljettu pois esimerkiksi tupakkaa ja eräitä kiistanalaisia aseita valmistavat yhtiöt sekä vakavia kansainvälisiä normirikkomuksia tehneet yhtiöt. Vuonna 2020 vertailuindeksistä suljettiin pois kokonaan merkittäviä päästöjä tuottavia yhtiöitä, kuten kivihilestä riippuvaiset yhtiöt.

ESG-vertailuindeksien käyttö sitoo vastuullisuutta entistä tiukemmin käytännön sijoitustoimintaan. ESG-vertailuindeksit eivät kata koko Ilmarisen listattujen osakkeiden salkkua. Esimerkiksi

monen Suomen pörssissä listatun osakkeen markkina-arvo tai liikevaihto on liian pieni indeksilistaukseen. Indeksistä poisjääminen ei siis automaattisesti tee yritystä vastuuttomaksi, joten erilaisten työkalujen käyttö vastuullisuuden kokonaisarvioimiseksi on tärkeää.

Vastuullisen sijoittamisen asiantuntijat valmistelevat ja vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä päättää keskeiset omistajapoliittiset linjauksemme. Yhtiökokousten osalta vastuullisen sijoittamisen tiimi valmistelee äänestysohjeet ja kannanotot suurimpien omistajien yhteisistä julkilausumista ja ehdotuksista ennen yhtiökokouksia. Merkittävistä operatiivisen tason omistajaohjauksellisista seikoista keskustellaan tarvittaessa vastuullisen sijoittamisen johtoryhmässä.

Sijoituslinja vastaa operatiivisesta vastuullisuusanalyysistä ja sen integroinnista valintaprosessiin sekä omistamiemme sijoitusten vastuullisuusseurannasta. Vastuullisen sijoittamisen tiimiin kuuluu vastuullisen sijoittamisen päällikkö ja kaksi vastuullisen sijoittamisen asiantuntijaa. (GRI 103-2)

6.15 Vastuullisesta sijoittamisesta raportointi

Raportoimme Ilmarisen sijoitusten tuotosta ja vakavaraisuudesta julkisesti neljännesvuosittain. Näin nykyiset tai tulevat asiakkaamme ja muut sidosryhmät voivat seurata, miten olemme hoitaneet eläkevaroja.

Lisäksi raporttoimme vuosittain yritysvastuuraportillamme sijoitusten vaikutuksiin liittyviä tietoja. Laadimme tämän raportin käyttämällä kansainvälistä GRI-viitekehystä ja hyödynnämme lisäksi kansainvälistä TCFD-raportointia.

Yksi TCFD:n keskeisistä suosituksista on eri ilmastonlämpenemisskenaarioiden huomioiminen muuttuvassa liiketoimintaympäristössä ja erilaisten tulevaisuudenkuvien kautta. Ilmarisessa hyödynnetäänkin erilaisia ilmastoskenaarioita sijoitustoiminnan tausta-analyyseissä. Skenaarioanalyysiin ja eri laskentatapoihin liittyy haasteita mutta mielestämme on tärkeää hyödyntää tällä hetkellä saatavilla olevia skenaariomalleja erityisesti salkkutason analyyseissa.

Katsomme toimintamme olevan suurelta osin TCFD:n linjausten mukaisia. Laskentaan ja skenaarioanalyysiin sisältyy kuitenkin

kin vielä haasteita esimerkiksi tiedon luotettavuuden osalta. Näitä haasteita näkyy esimerkiksi salkun hiilijalanjäljen laskennassa, jossa on mahdollista saada erilaisia tuloksia laskentatavasta riippuen. Haluamme kertoa mahdollisimman realistisen kuvan hiilijalanjäljestämme. Raporttiin valitsemassamme laskentatavassa on käytetty toimialojen keskiarvoja niistä päästöistä, joista ei ole saatavissa julkista, varmennettua tietoa. Raportoimme TCFD:n suosituksen mukaisesti painotetun hiilijalanjäljen (weighted average carbon intensity). Raportoimme myös Scope 1 ja 2 hiilijalanjäljen sekä absoluuttisten päästöjen osalta Scope 3 tuotantoketjuihin liittyvän jalanjäljen. Laskentatapojen moninaisuudesta johtuen raporttoimme sekä Kioton protokollan mukaisen Scope 1 ja 2 hiilijalanjäljen että tätä laajempaa hiilijalanjäljen, jossa on huomioitu myös muita suoria ilmastonlämpenemistä aiheuttavia lähteitä sekä ensimmäisen tason toimitusketjun päästöt.

Yritysvastuuraportin lisäksi julkaisemme kerran vuodessa tietoja vaikuttamisprosesseista ja niiden kohteena olleista yrityksistä Nordic Engagement Cooperation -vuosikertomuksen yhteydessä.

»
Meidän on oltava tietoisia sijoitustoiminnan kulmakivistä myös vastuullisen veropolitiikan suhteen, koska toimimme globaalissa sijoitusmarkkinassa ja sen jatkuvasti monimutkaistuvassa säädöskehikossa.

Tero Lehmusvaara,
veroasioista vastaava lakimies, Ilmarinen

Vastuullisen sijoittamisen käytännöistä laadimme erillisen Principles of Responsible Investment (PRI) -ohjeistuksen mukaisen raportin. (GRI 102-12)

6.16 Aktiivinen omistaja

Aktiivinen omistajuus on pitkään ollut yksi keskeinen osa sitä, miten toimimme vastuullisena sijoittajana. Linja sille, miten toimimme aktiivisena omistajana, on määritelty omistajaohjauksen periaatteissa. Omistajaohjaus on näkökulmamme siihen, kuinka otamme huomioon yritysten hyvään hallintoon liittyvät kysymykset eli ESG-näkökulmien governance-asiat.

Aktiivisen omistajaohjauksemme painopiste on kotimaises-

sa omistajuudessa ja suorassa vaikuttamisessa sekä pohjoismaisessa vaikuttamisyyhteistyössä. Toteutamme kotimaista aktiivista omistajuutta muun muassa toimimalla hallitusten nimitystoimikunnissa ja äänestämällä yhtiökokouksissa. Käymme aktiivista vuoropuhelua omistamiemme yhtiöiden johdon kanssa esimerkiksi vastuullisuuskysymyksistä. Epäsuorien omistusten osalta omistajaohjauksesta vastaavat rahastoyhtiöt, joilta kysymme omistajaohjauksen toteuttamisesta säännöllisesti joko kirjallisesti tai tapaamisten yhteydessä. Epäsuorien passiivisten osakerahastojen hoitajat raporttoivat meille vuosittain myös äänestyskäyttämistään.

Sijoituskohteiden normirikkomusten seulonta, ympäristörikkomusten ja sosiaalisten kysymysten suhteen

	2020	2019
Negatiivinen arvottaminen, sosiaaliset- ja ympäristökysymykset, % / listatut osakkeet	100 %	100 %
Negatiivinen arvottaminen, sosiaaliset- ja ympäristökysymykset, % / listatut yrityslainat	100 %	100 %
Negatiivinen arvottaminen, sosiaaliset- ja ympäristökysymykset, % / Ilmarisen koko sijoitusvarallisuus	25 %	37 %
Ilmarisen omien vastuullisuusluokitusten kattavuus, % / listatut osakkeet	93 %	90 %

Vuonna 2019 raportissa normirikkomusten osuus koko salkusta oli laskettu erilaisella ISIN-koodeihin perustuvalla otannalla. Vuonna 2020 raportoimme suoran listatun osake- ja yrityslainasalkun osuuden koko salkusta, vuoden 2019 luku korjattu vastaamaan vuoden 2020 metodologiaa. Vuonna 2020 salkusta lähes 10 % on lisäksi sijoitettuna ESG ETF -rahastoihin jotka seuraavat vastuullisuusindeksiä, jossa normirikkomusten seulonta on sisäänrakennettu. ESG ETF:t mukaan lukien kattavuus on vähintään 34 % koko sijoitussalkusta.

Vuorovaikutukseen kuuluvat sekä Ilmarisen omat toimet vaikuttamisprosesseissa että muu yhteydenpito dialogien kautta. Ilmarisen vuorovaikutus ympäristö- ja sosiaalisissa kysymyksissä sijoitussalkkuun kuuluvien yritysten kanssa

	2020	2019
Vuorovaikutus ja yhteydenpito ympäristö- tai sosiaalisissa kysymyksissä, kpl sijoitussalkkuun kuuluvista yhtiöistä (arvio)	110	161
Ilmarisen suoran osakesalkun yhtiöiden lukumäärä	656	615
Vuorovaikutus ja yhteydenpito ympäristö- tai sosiaalisissa kysymyksissä, % sijoitussalkkuun kuuluvista yhtiöistä	17 %	26 %
Vaikuttamistoimenpiteiden kohteena olleet yhtiöt	139	146
Vaikuttamisprosessissa olleet yritykset vuoden lopussa (global compact)	13	16
Vuoden aikana päättyneet vaikuttamisprosessit (global compact)	6	9
Vaikuttaminen yhtiökokousesityksiin liittyen	32	24
Yhtiöt, joiden nimitystoimikunnissa olimme vuoden aikana	31	25

Vuorovaikutukseen kuuluvat sekä Ilmarisen omat toimet vaikuttamisprosesseissa että muu yhteydenpito dialogien kautta.

Aktiivinen ja vaikuttava omistaja (KPI 7, uusi mittari vuodelle 2020)

	2020
Vaikuttamisprosessien määrä (tilanne vuoden lopussa)	13
Vuoden aikana tavoitteeseen päässeet vaikuttamisprosessit	4

Omistajaohjauksen periaatteemme sisältyvät vastuullisen sijoittamisen periaatteisiimme. Ne kuvaavat muun muassa odotuksiamme yhtiöille. Lisäksi omistajaohjauksen käytännön ohjeistuksesta kerromme tarkemmin osana vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeita. Pidämme tärkeänä, että yhtiöt raportoivat avoimesti toiminnastaan ja kertovat taloudellisten tietojen lisäksi myös hallintotavastaan, vastuullisuusperiaatteistaan, verojalanjäljestään ja monimuotoisuusperiaatteistaan. Linjaamme myös, millaisia odotuksia meillä on yhtiökokousten esityslistasta, palkitsemisjärjestelmistä ja hallituksen kokoonpanosta.

Osallistumme niiden yhtiöiden

yhtiökokouksiin, joissa olemme merkittävä omistaja tai joihin osallistuminen on tarkoituksenmukaista esimerkiksi esityslistalla olevan teeman vuoksi. Raportoimme vuosittain verkkosivuillamme osallistumisemme listattujen suomalaisyhtiöiden yhtiökokouksiin ja äänestyksissä käytetyt äänet. Jos yhtiökokouksen esityksissä on omistajaohjauksen periaatteistamme poikkeavia esityksiä, pyrimme keskustelemaan yhtiöiden kanssa ensisijaisesti jo ennen yhtiökokousta ja vaikuttamaan näkemysten yhteensovittamiseksi.

Hallituksemme hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet pörssi-yhtiöiden hallintoelimissä. Lisäksi hallitus hyväksyy toimitusjohtajan

Sijoittamalla hiili-intensiteettiä vähentämään sitoutuneisiin yrityksiin tuemme todellista siirtymää kohti vähähiilistä taloutta.

Niina Arkko,
vastuullisen sijoittamisen asiantuntija,
Ilmarinen

ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Toimitusjohtaja hyväksyy muun henkilöstön osalta kaikki työhön liittyvät muut kuin pörssi-yhtiöiden hallintoelinjäsenyydet.

Nimitysprosessit

Omistajana osallistumme myös useiden suomalaisten pörssi-yhtiöiden hallitusten jäsenten nimitysprosesseihin. Nimitysprosesseissa edistämme omistamiemme yritysten ammattitaitoisuutta ja vastuullista hallintoa sekä johtamista. Nimitysvaliokuntien jäsenenä olemme varmistamassa, että hallituksen kokoonpanossa huomioidaan yhtiön liiketoimintojen tarpeet ja kehitysvaiheet sekä hallituksen ja sen valiokuntien edellyttämät osaamisalueet. Näkemyksemme mukaan monimuotoisuus on yksi toimivan hallituksen tunnusmerkkejä. (GRI 103-2)

Aktiivisuus yhtiökokouksissa

	2020	2019
Lukumäärä Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksista, joihin Ilmarinen osallistui	104	107
Omistukset Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksikauden aikana	107	113
Osallistumisaste Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin, osallistumisia suhteessa omistettujen yhtiöiden määrään	97 %	95 %
Osallistumisaste Suomessa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin, osallistumisia suhteessa omistettujen yhtiöiden arvoon	99 %	99 %
Äänestäminen ulkomaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa	17	19
Osallistumisaste listaamattomien kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin suhteessa omistusten arvoon	92 %	97 %

Vaikutamme ensisijaisesti kannustavalla tavalla, kun keskustelemme aktiivisesti sijoituskohteidemme kanssa ja saamme yritykset muuttamaan toimintaansa. Pelkkä poissulkeminen ei välttämättä luo motivaatiota muutokseen lyhyellä aikavälillä. Poissulkemisten merkitys näkyy vasta pitkällä aikavälillä ja vain, jos riittävän moni sijoittaja alkaa karttaa yhtiötä tai toimialaa.

Yritykset tarvitsevat muutosagentteja, ulkoisia tai sisäisiä. Vaikutamme yrityksiin yksin, yhdessä muiden sijoittajien kanssa tai osana laajempaa ryhmää. Keskustelumme yhtiöiden kanssa ovat pääsääntöisesti luottamuksellisia. Vaikuttavimmat tulokset saadaan aikaan dialogin ja myönteisen muutoksen kautta.

Pohjoismainen vaikuttamisyhteistyö

Yksi tärkeimmistä vaikuttamisyhteistöistä meille on Nordic Engagement Co-operation eli NEC, jossa vaikutamme yhdessä muiden pohjoismaisten eläkeyhtiöiden kanssa sijoituskohteisiin palveluntarjoajan välityksellä. Aiemmin yhteistyön pääpaino on ollut normirikkomusten seurauksena syntyneissä vaikuttamisprosesseissa mutta viime vuosina suunta on ollut enemmän proaktiiviseen vaikuttamiseen. Vuonna 2020 jatkoimme elintarvikealan TC-FD-raportointiin liittyvää vaikuttamisteemaa ja aloitimme kestävään veden käyttöön liittyvän vaikuttamisprosessin juoma- ja kemikaalisektoreilla.

Uudet keskustelunavaukset yhtiöiden suuntaan

Vuonna 2020 aloimme olla suoraan yhteydessä niihin yhtiöihin, joilla on heikko vastuullisuusluokitus. Kysymyksemme koskivat esimerkiksi ihmisoikeus- ja tuoteturvallisuusasioita. Olimme myös aktiivisesti yhteydessä sijoituskohteisiin päästövähennystavoitteiden asettamisesta. Osana omaa hiilineutraalisuustavoitettamme odotamme sijoituskohteiltamme vähennystavoitteita ja niistä raportointia. Mikäli yhtiöiden toiminta ei muutu ja vaikuttaminen ei johda toivottuun lopputulokseen, on viimeisenä keinona omistuksesta irtautuminen. Voimme sijoittaa korkean hiiliriskin yhtiöihin, jotka ovat sitoutuneet muutokseen. On kuitenkin tärkeää, että yritykset edistyvät muutospolulla ja siksi aktiiviset yhteydenotot ja seuranta ovat meille tärkeitä näiden yhtiöiden kohdalla.

Tilanne yrityksissä on harvoin staattinen: yhtiöt luovat uusia strategioita, hakevat uusia mahdollisuuksia uusilta toimialoilta ja myyvät pois toimintoja. Aiemmin heikosti suoriutunut yhtiö voi muuttua esimerkiksi ilmastonäkökulmasta paremmaksi tai päinvastoin.

Vuonna 2020 olimme aiempaa enemmän vuorovaikutuksessa listaamattoman salkun ulkoisten varainhoitajien kanssa liittyen ihmisoikeus- ja hyvän hallintotavan aihepiiriin asioihin esiin nousseiden tapausten johdosta. Keskustelimme viime vuonna myös aktiivisesti palveluntarjoajien kanssa esimerkiksi ihmisoikeusrikkomusten selvittämiseen ja raportointiin liittyen.

Listatuissa sijoituksissa jatkoimme aktiivista vaikuttamista ja vuoropuhelua sijoituskohteidemme kanssa.

Vastuullinen veropolitiikka sijoitustoiminnassamme

Lisäsimme vuonna 2020 veroperiaatteet osaksi vastuullisen sijoittamisen periaatteitamme.

- Sitoudumme toimimaan Suomen ja muiden sijoitusvaltioiden verolakien ja -säännösten mukaisesti.
- Odotamme, että yhteistyökumppanimme sitoutuvat vastaavasti toimimaan sijoitusvaltioiden verolakien ja -säännösten mukaisesti.
- Selvitämme sijoitusten verotuksellisen kohtelun ja sijoitusrakenteet etukäteen listaamattomien sijoitusten osalta.
- Ohjaamme sijoitustoimintaa liike-taloudellisiin, verotuksesta riippumattomin perustein.
- Sitoudumme avoimeen vuorovaikutukseen veroviranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa lakisäätteisten raportointivelvoitteiden selvittämiseksi ja täyttämiseksi.

6.17 Eläkevarojen verotus vaikuttaa yhteiskuntaan

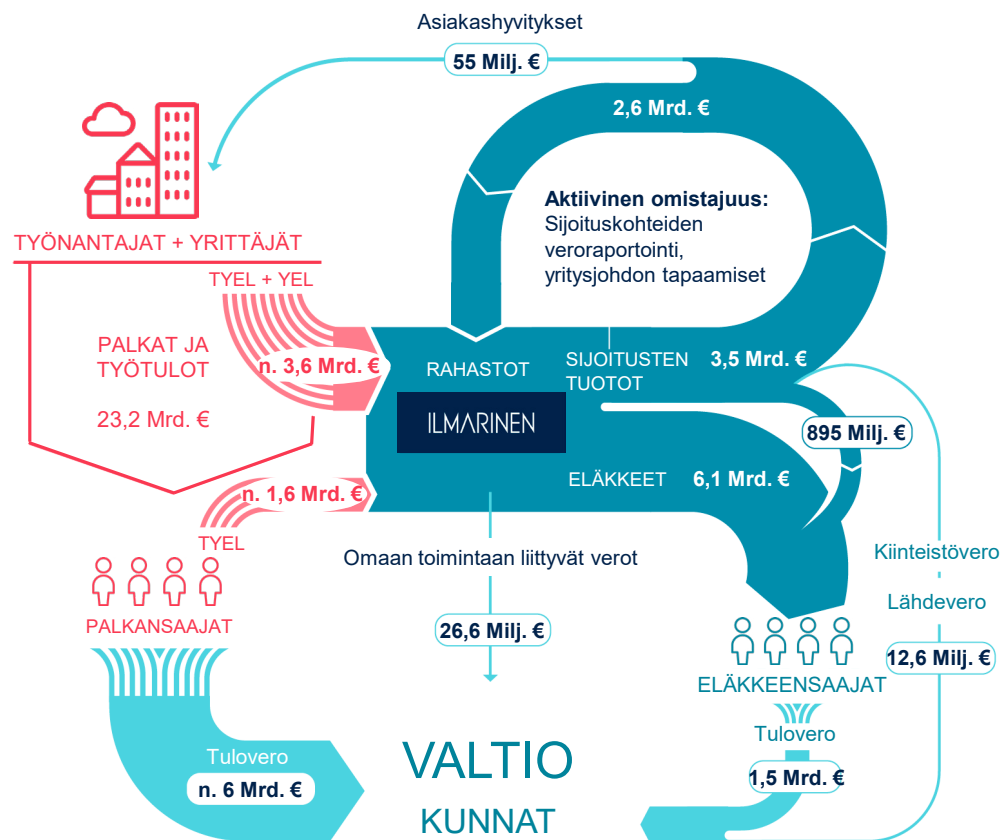
Verojalanjäljellä kuvataan verotuloja, jotka kertyvät yhteiskunnalle yrityksen toiminnasta. Se, miten yritykset veroihin suhtautuvat ja paljonko ne veroja maksavat, on jatkuvan yhteiskunnallisen keskustelun aihe. Verojalanjälkemme muodostuu oman toiminnan, vakuutus- ja sijoitustoiminnan sekä välillisesti sijoituskohteina olevien yritysten veronmaksusta.

Eläkejärjestelmän verotus noudattaa Suomessa samoja periaatteita kuin monissa muissa maissa. Yhteistä eri maissa on, että kaikki haluavat välttää eläkesäästämisen moninkertaisen verotuksen ja näin tukea eläkerahastojen karttumista. Moninkertainen verotus luo paineita eläkemaksujen nostamiselle.

Työnantajien, yrittäjien ja palkansaajien maksamat työeläkemaksut ovat vähennyskelpoisia tuloverotuksessa. Kun palkansaaja tai yrittäjä alkaa aikanaan saada eläkettä, siitä maksetaan tuloveroa.

Sijoitustuottojen siirto vakavaraisuuspuskuriin on verotuksessa vähennyskelpoinen, joten sijoitustuottojen vuotuinen heilahtelu ei aiheuta veroseuraamuksia. Työ-

Ilmarisen verojalanjälki

Ilmarisen toimitaloon liittyvä vero on esitetty osana kiinteistöveroja.

eläkeyhtiön tuloslaskelman voitto määräytyy sosiaali- ja terveystieteiden etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Sen suuruuden määrittää takuupääomalle tai muulle omalle pääomalle laskettava kohtuullinen tuotto.

Olemme keskinäinen yhtiö, jolla ei ole takuupääomaa eikä siten

Ilmarisen omaan toimintaan liittyvät verot

	2020
Palkoista pidätetyt ennakonpidätykset, milj. €	14,2
Hankintoihin liittyvä arvonlisävero, milj. €	11,8
Työnantajan sosiaaliturvamaksut, milj. €	0,6
Kiinteistöverot (Ilmarisen toimitalo), milj. €	0,7
Yhteensä, milj. €	27,3

voitonjakoa. Yhtiön oma pääoma kuuluu kokonaisuudessaan vakuutusnottajille ja vakuutetuille. Vaikka pääoman laskennallinen vuosituotto on eläkeyhtiön verotettavaa tuloa, maksettavaa veroa ei kuitenkaan ole muodostunut. Verotettavaa tuloa ovat vähentäneet aiempina vuosina kertyneet veropuskurit.

Kerromme Ilmarisen tilinpäätöksen liitetiedoissa kaikki suurimmat osake- ja rahastosijoituksemme kotipaikkoineen. Ulkomailta saaduista sijoitustuotoista, kuten osingoista, peritään verosopimusten mukaisesti lähdeveroja, joka on tuotosta kohdemaahan maksettava vero. Lähdeverojen määrät ja niitä koskevat verosopimukset vaihtelevat maittain ja sijoituskohteittain.

Omistajaohjauksen periaatteidemme mukaisesti toivomme omistamiemme yritysten raportoivan veropolitiikastaan ja verojalan jäljestään ja esittelevän ne yhtiökokouksessa.

Sijoitamme listaamattomiin ulkomaisiin ja joihinkin kotimaisiin yhtiöihin osana konsortioita, joissa on mukana muita kotimaisia ja ulkomaisia sijoittajia. Niissä on usein osana valmistelua mukana veroasiantuntija, joka suunnittelee

sijoittajien näkökulmasta mahdollisimman verotehokkaan sijoitusrakenteen. Tämä on erityisesti kansainvälisten sijoittajien vaatimus ja alalla vallitseva käytäntö. Veroseuraamusten arviointi etukäteen on tärkeää myös, jotta voimme ennakoita sijoitusten nettotuottoa edunsaajien eli nykyisten ja tulevien eläkeläisten kannalta. Seuraamme verolainsäädäntöä ja sen muutoksia niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin, jotta toimimme varmasti lainmukaisesti.

Meillä, kuten muillakin eläkeyhtiöillä, on sijoituksia maissa, jotka joidenkin määritelmien mukaan katsotaan veroparatiiseiksi. Tällaisia sijoituksia on käytännössä katsoen mahdotonta välttää, mikäli sijoitussalkku halutaan hajauttaa riittävän laajasti omaisuuslajeittain ja maantieteellisesti. Julkistamme kaikki suurimmat osake- ja rahastosijoituksemme, mukaan lukien rahaston kotipaikat tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Eläkeyhtiön toiminta on pääosin arvonlisäverotonta. Vaikka Ilmarinen maksaa arvonlisäveroa omista hankinnoistaan, se ei voi verollista toimintaa harjoittavien tahojen tapaan vähentää näitä maksettuja veroja itse perimistään arvonlisäveroista.

Case

Helen: Postipuisto vie energiatehokkuuden uudelle tasolle

Helsingin Postipuiston tuleva asuinalue asettaa uuden standardin uudisrakentamisen energiatehokkuudelle. Pasilan entisen maaliikennekeskuksen paikalle rakennettava asuintalo lämpee ja viilenee hiilineutraalisti. Helenin ja Ilmarisen kehittämät uudenlaiset energiaratkaisut hyödyntävät useita eri lämmönlähteitä ja voivat olla ratkaisu rakennusten kestävään energiankäyttöön Suomessa.

Asuintalo tuottaa valtaosin itse tarvitsemansa lämmön ja jäähdytyksen muun muassa maalämmön, jäteveden hukkalämmön ja päivittäistavarakaupan lauhteiden avulla. Lisäksi aurinkopaneelit vähentävät kiinteistön ostosähkön määrää. Eri lämmönlähteet täydentävät monipuolisesti uusiutuvaa kaukolämmitystä, ja kaikkia lämmönlähteitä voidaan hyödyntää kunakin vuoden aikana yhdessä optimaalisella ja mahdollisimman hiilineutraalilla tavalla.

Energiaratkaisu on molemmille yhtiöille uusi toimintamalli. Helen huolehtii rakennuksen energian toimittamisen lisäksi siihen liittyvästä laitteistosta ja energiajärjestelmästä kokonaisuudessaan. Rakennuksen maalämpöön liittyvä energiakenttä on kiinteistön omistavan Ilmarisen.

”Sekä Helenillä että Ilmarisella on kunnianhimoiset tavoitteet hiilineutraalin energiatuotannon suhteen. On hienoa kehittää yhteistyössä täysin uudenlaista energiaratkaisua.”

John Aalto,
projektimyöntipäällikkö, Helen

Työtä eläkkeesi turvaksi

7. Työtä eläkkeesi turvaksi

Kaikki työmme tähtää siihen, että sinä saisit ansaitsemasi eläkkeen. Huolehdimme siitä, että joukkueellamme on paras mahdollinen osaaminen. Toimimme avoimesti ja läpinäkyvästi – sidosryhmiemme kanssa keskustellen.

7.1 Luotettavuus ja läpinäkyvyys

Suomalaisten luottamus eläketurvaan vahvistui vuonna 2020 edellisvuodesta Eläketurvakeskuksen julkaiseman eläkebarometrin mukaan. Kaikkiaan kolme neljästä luottaa eläkejärjestelmään. Vahvin

luotto on eläkeikäisillä sekä eläkeikää lähestyvillä 50–64-vuotiailla. Sen sijaan varsinkin 25–34-vuotiaita painaa huoli siitä, että nuoremmat sukupolvet saavat hartailleen liian suuren eläkkeiden maksutaakan.

Suomen eläkejärjestelmä arviointiin viime vuonna jo seitsemättä

kertaa peräkkäin maailman luotettavimmaksi ja läpinäkyvimmäksi eläkejärjestelmäksi australialaisen konsulttityhtiö Mercerin tekemässä vertailussa. Kokonaisvertailussa eläkejärjestelmämme sijoittui viidenneksi – yhtä sijaa edellisvuotta alemmaksi.

Aiempien vuosien tapaan Suomelle annettiin myös kehitysehdotuksia: työeläkkeiden rahastointiasteen kasvattaminen, puolisoiden eläkeoikeuden jakaminen avioerotilanteissa ja ikään-tyneiden työllisyysasteen nostaminen. Uutena lisäyksenä vuoden 2020 raportissa Suomelle suositeltiin kotitalouksien säästöjen parantamista ja vastaavasti velan vähentämistä. Listasta huomaa helposti, että eläkejärjestelmä on tiiviisti yhteydessä moniin keskeisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin: esimerkiksi sosiaaliturvan tasoon,

työllisyyteen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

7.2 Liiketoiminnan periaatteet

Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat ominaisuuksia, joiden säilymisen eteen on tehtävä jatkuvasti työtä. Pyrimme tarjoamaan riittävästi toimintaamme koskevaa tietoa kaikkien saataville. Näin asiakkailamme ja muilla sidosryhmillämme on mahdollisuus arvioida toimintaamme.

Avoimuuden lisäksi tärkeää on hyvän hallinnon jatkuva kehittäminen ja säännösten noudattamisen kulttuuri. Säännösten noudattaminen arjessa vaatii sitä, että olemme aina tietoisia kaikista toimintaan liittyvistä säännösten muutoksista. Muutokset voivat koskea suoraan työeläkeyhtiötä tai eläkkeitä säätelevää lainsä-

Henkilöstökokemus (eNPS) oli elokuussa mittaushistoriamme korkeimmalla tasolla eli 51.

Tuimme henkilöstöämme korona-aikana monin tavoin. Tarjosimme muun muassa mahdollisuuden ottaa työ- ja ergonomiavälineitä kotiin ja tarjosimme pahimpana pandemia-aikana lounaan kotiin kuljetettuna Uudellamaalla. Lisäksi autoimme lastenhoidon järjestämisessä sekä aktivoimme liikkumaan virtuaalisten ryhmäliikuntatuntien avulla. Työaika sai järjestää myös tavallista joustavammin.

Koronavuonna tarjosimme etätyöhön ja -johtamiseen liittyviä valmennuksia – virtuaalifasilitoinnista tunneälykkyyden ja luottamuksen rakentamiseen.

Barbro Björkestam-Bärlund,
HR Business Partner, Ilmarinen

däntöä, mutta yhtä lailla sijoitustoimintaa ja sen raportointia missä tahansa markkinapaikalla, jossa meillä on sijoituksia. Tässä työmme tukena toimivat Ilmarisen juristit.

Yhtiön toiminnan lainmukaisuuden ja hyvän hallinnon varmistamisessa on erityinen rooli compliance officerilla, joka raportoi hallinnollisesti lakiasianjohtajalle. Compliance officerilla on apunaan compliancen jalkauttamisessa sisäinen compliance-verkosto, joka koostuu liiketoimintalinjojen ja tukitoimintojen nimetyistä edustajista. Compliance officer raportoi operatiivisesta toiminnastaan suoraan hallitukselle, tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle ja toimitusjohtajalle. Hallitus hyväk-

syy compliance-toimintaohjeen ja vahvistaa vuosittain compliance-toimintasuunnitelman.

Toteutimme vuonna 2020 Ilmarisessa mittavan ohjeprojektin, jossa kävimme läpi Ilmarisen yhtiötason ohjeet ja periaatteet tarpeellisuuden, saatavuuden, jalkautuksen ja ylläpidon näkökulmasta. Tarkastelun kohteena olevista ohjeista ja periaatteista muodostettiin intranettiin selkeä ja ajantasainen ohjesivusto, joka kokoaa olennaiset ohjeemme yhteen kaikkien ilmarislaisten avuksi.

Käytännössä jokainen työntekijä on vastuussa siitä, että hän noudattaa sääntelyä, viranomaisohjeita ja hyvän hallinnon periaatteita ja puuttuu mahdolli-

sesti havaitsemiinsa epäkohtiin. Työntekijöillämme on käytössään nimetön ilmoituskanava, jonka kautta he voivat raportoida epäilemiään väärinkäytöksiä tai muita epäkohtia. Vuonna 2020 saimme kaksi ilmoitusta. Ilmoitukset tutkittiin määritellyn prosessin mukaisesti. Molemmissa tapauksissa väärinkäytösepäily todettiin aiheettomaksi. Hyvään hallintotapaan opastava Code of Conduct -verkkokurssi kuuluu uusien työntekijöiden perehdytykseen. Noin 74 prosenttia vuonna 2020 aloittaneista työntekijöistämme oli suorittanut kurssin vuoden loppuun mennessä. Code of Conduct -asiakirja eli liiketoimintaperiaattemme on avoimesti saatavilla verkkosivuiltamme. (GRI 205-2)

Ohjeistamme lain vaatimusta tiukemmin esimerkiksi lähipiiri-asioista ja lähipiiryhtiöitä koskevista liiketoimista. Valvomme eturistiriitatilanteita, kun valmistelemme ja teemme päätöksiä suhteessa lähipiiriin. Käsittelemme lähipiirimme kanssa tehtävät liiketoimet Ilmarisen hallituksen hyväksymän lähipiiriohjeen mukaisesti.

Sijoittajana toimimme huolellisesti myös sisäpiiriasioissa.

Sisäpiirillä tarkoitetaan kaikkia niitä henkilöitä, joilla on mahdollisuus vaikuttaa yhtiön varojen sijoittamista koskevaan päätöksentekoon tai jotka muutoin saavat haltuunsa sijoituspäätöksiin liittyvää tietoa. Sisäpiiriläisten omistustiedot näet Euroclear Finlandin NetSire-palvelusta. Ilmarisen sisäpiiriohjeessa varmistamme prosessin ja toimintatavat sisäpiiriasioiden käsittelyyn.

7.3 Vuoropuhelua sidosryhmien kanssa

Toinen puoli avoimuutta on aktiivinen keskusteleminen ja kuunteleminen. Kyselyiden ja palautteen perusteella jäämme helposti etäiseksi monille asiakkaillemme ja sidosryhmillemme.

Eläkejärjestelmän tuntemuksen parantamisessa riittää vielä runsaasti työtä. Esimerkiksi oman talouden pitkäjänteisessä suunnittelussa tarpeellinen tieto omasta eläkkeestä ei ole kovin hyvä.

Vuonna 2021 suomalaiset arvioivat Ilmarisen neljättä kertaa peräkkäin vastuullisimmaksi eläkeyhtiöksi. Sustainable Brand Index -kysely osoitti, että asenteet eläkeyhtiöiden vastuullisuutta kohtaan olivat myönteisiä.

Sidosryhmä	Sidosryhmän tärkeimmät odotukset	Vuorovaikutuksen kanavat, tiheys ja toimenpiteet
Asiakkaat (vakuutuksenottajat)	Vakuutusturva vaivattomasti. Asiantunteva palvelu ja ennakoiva, aktiivinen yhteydenpito. Tukea tiedolla johtamiseen ja henkilöstön työkyvyttömyysriskien hallintaan.	Tiiviit tapaamiset ja yhteistyö asiakkaiden kanssa. Asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen. Riskiperusteiset ja vaikuttavat työkykypalvelut. Asiakaspalvelun aktiivinen kehittäminen. Ymmärrettävä ja oikea-aikainen asiakasviestintä.
Nykyiset ja tulevat eläkkeensaajat (vakuutetut)	Lakisääteisen eläketurvan hoito vastuullisesti ja pitkäjänteisesti. Helppo, ymmärrettävä ja nopea palvelu.	Laadukas asiakaspalvelu, ymmärrettävän eläketiedon tarjoaminen, nopeat käsittelyajat ja eläkevarojen turvaaminen.
Henkilöstö	Vastuullinen henkilöstöjohtaminen, toimiva vuorovaikutus, tasa-arvo, hyvä työilmapiiri ja työolot sekä kilpailukykyinen palkkaus.	Onnistumista tukeva johtaminen ja osaamisen kehittäminen. Selkeät tavoitteet, seuranta ja palkitseminen. Kehittyvä ja kattava työhyvinvointityö. Jatkuva vuorovaikutus.
Viranomaiset ja päättäjät	Hyvä yhteistyö, päätösten valmistelua helpottava avoin tiedonsaanti ja vuorovaikutus. Yhteisenä tavoitteena yhteiskunnan kokonaisedun mukaiset päätökset ja uudistukset.	Avoin vuoropuhelu viranomaisten ja päättäjien kanssa. Asiantuntemuksen tarjoaminen. Säännöllisiä tapaamisia ja yhteydenpitoa mm. erilaisissa työryhmissä ja tilaisuuksissa.
Työmarkkinajärjestöt	Hyvä yhteistyö ja tiedonsaanti päätöksenteon ja neuvotteluiden tueksi. Yhteisenä tavoitteena eläketurvan riittävästä tasosta huolehtiminen sekä järjestelmän kustannusten pitäminen kohtuullisella tasolla.	Yhteydenpitoa Ilmarisen hallituksen, hallintoneuvoston ja neuvottelukuntien kautta. Asiantuntemuksen tarjoaminen. Säännölliset tapaamiset ja muu tiivis yhteydenpito mm. erilaisissa työryhmissä ja tilaisuuksissa.
Toimialan organisaatiot	Hyvä ja avoin yhteistyö. Ilmarisen asiantuntemus koko alan käyttöön. Yhteisenä tavoitteena eläkejärjestelmän kestävydestä ja toimivuudesta huolehtiminen.	Monipuolinen yhteistyö mm. Työeläkevakuuttajat TELAn, Eläketurvakeskukseen ja Finanssiala ry:n kanssa. Kanavina työryhmät, vakituiset neuvottelukokoonpanot ja erilaiset tilaisuudet.
Media	Viestinnän avoimuus, tietojen luotettavuus ja nopea palvelu. Ilmarisen asiantuntemus median käyttöön: uusien näkökulmien tuominen, aktiiviset kannanotot ja vaikeiden asioiden ymmärrettäväksi tekeminen.	Avoin ja aktiivinen viestintä eri kanavissa. Säännöllisiä tapaamisia ja yhteydenpitoa. Nopea ja avoin reagointi tiedotusvälineiden pyyntöihin.
Koulutus- ja tutkimuslaitokset	Ilmarisen asiantuntemus oppilaitosten käyttöön. Kesätyöpaikkojen ja harjoittelupaikkojen tarjoaminen. Yhteiset tutkimushankkeet ja avoin tiedonsaanti. Eläkejärjestelmän kehittäminen ja tunnetuksi tekeminen.	Yhteistyö opiskelijoiden kanssa mm. tutkielmien teossa. Yliopistojen ja oppilaitosten erilaisiin tapahtumiin osallistuminen. Kesätyöntekijöiden rekrytointi.
Kansalaisyhteiskunta	Avoin ja aktiivinen vuoropuhelu. Liiketoiminnan vastuullisuus ja luotettavuus. Ilmarisen asiantuntevuuden tarjoaminen käyttöön eri viestinnän kanavissa.	Avoin ja aktiivinen viestintä sekä valmius dialogiin sidosryhmien kanssa. Vuorovaikutus esim. erilaisissa seminaareissa ja tapaamisissa sekä sosiaalisessa mediassa.
Sijoituskohteet ja sijoitustoiminnan kumppanit	Avoin viestintä odotuksista, johdonmukainen ja pitkäjänteinen toiminta, nopeat vasteajat kysymyksille.	Selkeä viestintä omistajaohjauksen periaatteista, johdonmukainen sijoitusstrategia ja ripeä päätöksenteko. Vuorovaikutus sekä säännöllisesti että tarvittaessa.

Tietoisuus siitä, mitä käytännössä teemme vastuullisuuden eteen on ollut huonompaa kuin monien muiden alojen kohdalla.

Eläketurva kuitenkin koskettaa jokaista työntekijää ja yrittäjää. Teemme paljon työtä esimerkiksi vastuullisen sijoittamisen edistämiseksi ja pyrimme myös tekemään sen näkyväksi. Uskomme, että kiinnostus omien eläkevarojen sijoittamista kohtaan kasvaa nopeasti myös Suomessa.

Käymme keskustelua sidosryhmiemme kanssa myös järjestöissä ja muissa yhteistyöorganisaatioissa. Vuonna 2020 olimme reilun 30 eri järjestön jäsenenä. Lisäksi muutamat työntekijämme osallistuivat kiinteästi työhönsä liittyvien ammatillisten järjestöjen toimintaan.

Keskeisiä jäsenyyksiä vastuullisen sijoittamisen kannalta ovat esimerkiksi PRI (Principles for Responsible Investment), kotimainen vastuullisen sijoittamisen yhdistys Finsif ry sekä pohjoismainen vaikuttamis-yhteistyö NEC (Nordic Engagement Co-operation). Kiinteistö-sijoittajana keskeisiä jäsenyyksiämme ovat esimerkiksi kiinteistöalan yhteistyöjärjestö RAKLI ry, kiinteistö-sijoittajien INREV ja rakentamisen

ympäristövaikutuksiin keskittynyt Green Building Council Finland. Rakennuttajapäällikkömme Niina Nurminen on myös GBC Finlandin hallituksen jäsen vuoteen 2022 saakka. Olemme myös Suomalaisen työn liiton jäseniä.

Olemme edunvalvontajärjestöstä Finanssiala ry:n ja työeläkevakuuttajien Tela ry:n jäsen. Vakuutusalan järjestöistä kuulumme lisäksi Suomen Aktuaariyhdistykseen. Henkilöjäseniä on Suomen vakuutusyhdistyksessä. Henkilöstöllämme on mahdollisuus osallistua Vakuutus- ja Finanssialan Urheiluseura VUFI ry:n toimintaan.

7.4 Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on estää toimintaamme uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskien aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus. Tavoitteena on lisäksi, että voimme hyödyntää hallitun riskinoton tarjoamat mahdollisuudet liiketoiminnassa, erityisesti sijoitustoiminnassa: sijoittamisessa riski ja tuotto kulkevat aina käsi kädessä. Olennaisinta on yhtiön lakisääteisen toiminnan sekä

vakuutettujen, eläkkeensaajien ja vakuutuksenottajien oikeuksien turvaaminen kaikissa tilanteissa.

Meillä on koko toimintamme kattavat riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet. Riskienhallinnan yhtiötasoista seuranta, arviointia ja kehittämistä varten johtoryhmälle, hallitukselle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti yhtiön riskitilanteesta.

Riskienhallintatoimintomme, mukaan lukien sijoitustoiminnan riskien valvonta ja hallitusraportointi, sisältyvät yhtiön toiminnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavan johtajan vastuualuee-

seen. Sijoitustoiminnan raportointi ja riskienvalvonta ovat siis riippumattomia riskiä ottavasta toiminnosta. Hallitus käsittelee ja hyväksyy vuosittain Ilmarisen riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet ja sijoitussuunnitelman. Hallitus ja toimiva johto laativat strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana vuosittain riski- ja vakavaraisuusarvion, jossa arvioidaan merkittävimpien riskien vaikutusta yhtiön toimintaan ja niitä toimenpiteitä, jotka ovat aiheellisia näiden riskien hallitsemiseksi.

Merkittävin riskimme liittyy vakavaraisuuden hallintaan niin lyhyellä kun pitkälläkin aikaväl-

Hankinnat Ilmarisessa (GRI 102-9)

	2020	2019
Toimittajien määrä, liikekulut	883	1 313
Toimittajien määrä, kiinteistökulut	1 148	1 214
Kotimaisten toimittajien lukumäärä, liikekulut	788	1 214
Kotimaisten toimittajien lukumäärä, kiinteistökulut	1 142	1 205
Kokonaisostot, liikekulut milj. €	127	141
Kokonaisostot, kiinteistökulut milj. €	238	262

lillä. Vakavaraisuuden hallinnan suurin yksittäinen riskitekijä liittyy sijoitustuottojen kehitykseen. Sijoitustoiminnan riskitasoa seurataan jatkuvasti muun muassa valvomalla sijoitusrajoituksia sekä arvioimalla vakavaraisuuden tulevaa kehitystä skenaarioanalyysien ja stressitestien kautta. Alkuvuonna 2020 koronakriisin aiheuttaman markkinaromahduksen aikaan siirryimme Ilmarisesa tiivistettyyn päivänsisäiseen vakavaraisuuden seurantaan, jolla saatiin luotua hyvä tilannekuva ja varmistettiin viranomaisten vakavaraisuussäännösten jatkuva noudattaminen. Vakavaraisuus vahvistui vuonna 2020 sijoitustuottojen ylittäessä vastuuvelan tuottovaateen.

Jatkuvuuden varmistaminen korostui vuonna 2020, kun lähes koko henkilöstö siirtyi koronapandemian takia etätyöskentelyyn. Ilmarisen jatkuvuussuunnitelmat ja suunnitellut toimintamallit toimivat hyvin poikkeustilanteessa ja toiminta ei häiriintynyt missään vaiheessa olennaisesti.

Riskienhallintaamme kuvataan tarkemmin toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitetiedoissa. (GRI 102-11)

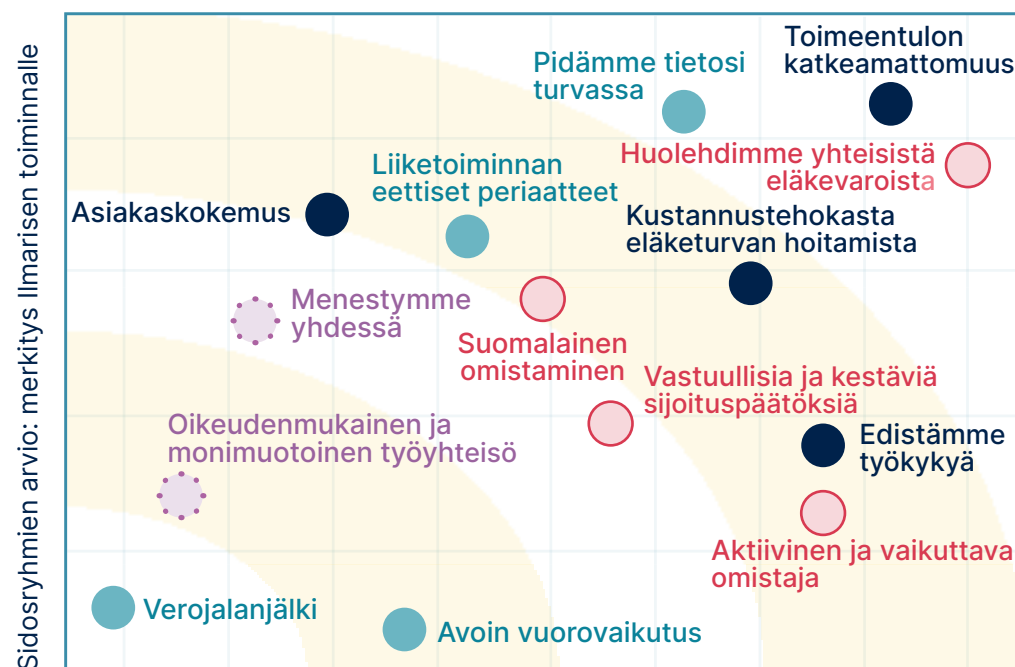
7.5 Raportointi

Kirjasimme vastuullisuuden keskeiseksi teemaksi hallituksen vuonna 2019 hyväksymiin strategiaamme ja visioomme. Keskeiset linjaukset käytännön toteutuksesta tekee toimitusjohtaja ja johtoryhmä. Raportoimme vastuullisuuteen liittyviä teemoja tämän raportin lisäksi hallituksen allekirjoittamassa toimintakertomuksessa.

Yritysvastuupäällikkömme vastaa yritysvastuuraportoinnin kokonaisuudesta ja kokoaa raportin yhteistyössä talouden seurannan ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Yritysvastuupäällikkö vastaa myös vastuullisuuden avainmittareidemme päivitysten valmistelusta johtoryhmälle. Näitä mittareita kutsumme vakiintuneen tavan mukaisesti KPI-mittareiksi (key performance indicator).

Laadimme yritysvastuuraporttimme pääosin Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Ilmarisen eli emoyhtiön näkökulmasta. Mikäli tunnusluvun laskentaraja poikkeaa emoyhtiön rajoista, siitä on mainittu GRI-sisältöindeksissä tunnusluvun yhteydessä. Ilmarisen konsernirakenteessa on emoyhtiön lisäksi esimerkiksi

Ilmarisen olennaisuusanalyysi

Arvio olennaisuudesta: vaikutukset ympäristöön, ihmisiin ja talouteen

- Vaivatonta ja luotettavaa eläketurvaa
- Avoin ja läpinäkyvä
- Sijoitamme kestävästi
- Merkityksellistä työtä

Olemme laatineet tämän raportin Global Reporting Initiative:n GRI Standards -ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistukseen kuuluu säännöllinen eri aiheiden olennaisuuden arviointi. Päivitämme vuorovuosin yritysvastuun olennaisia aiheita sisäisissä työpajoissa ja ulkoisilla sidosryhmäkyselyillä. Päivitys tehdään seuraavan kerran vuonna 2021 koronapandemiasta aiheutuneen viivästyksen vuoksi. Matriisi esittää sidosryhmäkyselyn ja vuoden 2018 sisäisesti toteutetun olennaisuusanalyysin tuloksen matriisina. Matriisi kuvaa olennaisimmiksi arvioitujen aiheiden keskinäisen ja suhteellisen järjestyksen. (GRI 102-47)

kiinteistösiirtoihin liittyviä kiinteistöosakeyhtiöitä. (GRI 102-46, 102-45)

Taloudellisen vastuun tunnusluvut perustuvat Ilmarisen talousraportteihin, kirjanpitoon ja vahvistettuun tilinpäätökseen, joka on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölain sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätöksessä on noudatettu sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä, kirjanpitoasetusta, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuprusteita sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita.

Sosiaalisen vastuun henkilötunnusluvut kattavat emoyhtiö Ilmarisen henkilöstön ja tunnusluvut on laskettu yhtiön henkilöstötietojärjestelmien tiedoista.

7.6 Merkityksellistä työtä

Strategiassa asetimme tavoitteeksemme olla yksi Suomen parhaista työpaikoista. Uskomme, että henkilöstön hyvinvointi vaikuttaa suoraan siihen, miten hyvin voimme suoriutua kaikista muista tavoitteistamme.

Koronaepidemian iskettyä maaliskuussa 2020 siirryimme Ilmari-

nessa laajasti etätyöhön. Etätyötä oli tehty jo aiemminkin laajasti, joten valmiudet etätyön tekemiselle olivat hyvät. Meillä toimistolla työskentelyä ei koko epidemia-aikana ole kielletty kokonaan, vaan henkilöstöllemme annettiin mahdollisuus järjestää työtään siten, kuten se oman työn vaatimukset huomioiden on tehokkainta ja turvallisinta järjestää.

Tuimme henkilöstöämme korona-aikana monin tavoin. Tarjosimme mahdollisuuden ottaa työ- ja ergonomiavälineitä kotiin, ja Uudellamaalla henkilöstömme oli mahdollisuus saada työpäivinä lounas kotiin kuljetettuna huhti-toukokuun ajan, kun ravintolat olivat suljettuina. Myös lastenhoitoa oli perinteisen lapsiparkin lisäksi mahdollista saada etäyhteydellä kotiin, jotta vanhemman oli mahdollista järjestää helpommin keskeytyksetöntä työaikaa. Lisäksi liikkumisesta pidettiin huoli etäarjessa: tarjosimme koko henkilöstöllemme mahdollisuuden virtuaaliseen ryhmäliikuntaan,

Henkilöstömme sai koronavuonna järjestää työnsä niin, miten se oli tehokkainta ja turvallisinta järjestää.

Jouko Pölonen,
toimitusjohtaja, Ilmarinen

osallistuimme jo perinteeksi muodostuneeseen kilometrikisaan ja henkilöstöllämme on käytössä taukoliikuntaan kannustava ja ohjaava sovellus. Myös työaika oli mahdollista järjestää epidemia-aikana tavanomaisia sääntöjä joustavammin.

Korona-ajan keskellä jatkoimme henkilöstömme osaamisen kehittämistä samalla intensiteetillä kuin edellisinäkin vuosina, vaikka valmennukset siirrettiinkin nopeassa tahdissa virtuaalisiksi. Luonnollisesti yksi vuoden pääpainopistealueista oli etätyön johtamisen vahvistaminen eri

aiheilla valmennuksilla – virtuaalifasilitoinnista tunneälykkyyden ja luottamuksen rakentamiseen. Nopeaa ja sujuvaa siirtymistä virtuaalimaailmaan tuettiin myös laaja-alaisilla online-valmennuksilla yhteistyösovellusten sekä muiden Office 365 -sovellusten hallitsemiseksi.

Vuoden 2020 aikana organisaatiotamme uudistettiin ja vuoden aikana käytiin yhteensä kolmet yhteistoimintaneuvottelut. Ensimmäiset neuvottelut saivat alkunsa Finanssivalvonnan täsmentyneistä ohjeista koskien työkykytoimintaa. Ohjeiden

Henkilökunnan kokemus työstä (KPI 8)

	2020	2019
Henkilökunnan kokemus työstä: Ilmarisen suositteluaste työnantajana (eNPS)	38	19

seurauksena uudistimme asiakasrajapinnan roolituksia ja työkykyjohtamisen toimintamalleja. Kahdessa muussa yhteistoimintaneuvottelussa kyse oli toiminnan tehostamisesta, uudelleenorganisoinnista sekä reagoinnista muuttuvaan toimintaympäristöön.

Organisaatiomuutosten tuomia uusia vastuita ja rooleja tuettiin aktiivisesti monipuolisella valmennusohjelmalla asiakasrajapinnassa työskenteleville, ja lähtijöitä tuettiin jokaiselle räätälöidyllä uravalmennuksella.

Vuoden 2020 aikana koko organisaatio oli myös mukana miettimässä itseohjautuvuuden vahvistamista osana esimiehille suunnattua valmennusohjelmaa. Kaikille on myös tarjottu mahdollisuus vahvistaa itsensä johtamisen taitoja modulaarisella valmennusohjelmalla. Jokainen toiminto on tämän lisäksi itsenäisesti vastaanuttanut siitä, että kyseisessä toiminnossa tarvittavat osaamiset ovat ajan tasalla.

Palkka- ja palkkiopolitiikastamme päättää hallitus. Tähtäämme siihen, että palkkauksemme on kilpailukykyistä, oikeudenmukaista, tasa-arvoista, ohjaavaa ja kannustavaa. Palkitsemista ohjaa osaltaan kollektiivisesti neuvoteltu vakuutusalan työehtosopimus

sekä säännöllisesti tekemämme vertailu muiden työnantajien kehitykseen. Palkkaus perustuu työn vaativuuteen, henkilökohtaiseen suoritukseen ja pätevyYTEEN. Tämän uskomme vahvistavan palkkauksen oikeudenmukaisuutta myös muun muassa naisten ja miesten palkkatasa-arvon näkökulmasta. Tavoitteemme on kaventaa palkkaeroja sukupuolten välillä. Palkoissa havaittavat erot sukupuolten välillä samassa vaatuvuusluokassa johtuvat pääsääntöisesti siitä, että naiset ja miehet ovat hakeutuneet hiukan erityyppisiin tehtäviin ja eri toimintoihin.

Henkilöstökokemusta seurattiin vuoden aikana joka toinen kuukausi toteutetuilla pulssikyselyillä, laajemmalla työkykykyselyllä sekä teemakohtaisilla kyselyillä, kuten korona-aikaiseen laajaan etätyöskentelyyn liittyvillä kyselyillä. Henkilöstökokemus nousi vuoden aikana. Vuoden alkaessa henkilöstön suositteluaste (eNPS) oli 32 ja elokuussa se oli mittaushistoriamme korkeimmalla tasolla, eli 51. Koko vuoden keskiarvo oli 38. eNPS mittauksessa tulokset voivat vaihdella välillä -100-100.

Henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja

	2020	2019
Työntekijöiden keski-ikä	47,2	47,6
Keskimääräinen eläkkeellejäämisikä	64,0	62,3
Keskimääräinen työsuhteen kesto	14,1	14,7
Terveysprosentti	68 %	40 %

Kilometrikisa 2020

	2020	2019
Aktiiviset polkijat	102	115
Poljetut kilometrit	71 042	78 000
Säästettyä polttoainetta, litraa (laskennallinen)	4 972	5 500
Laskennalliset päästövähennykset, kg CO ₂	12 430	13 000

Naisten keskimääräinen palkka miesten palkoista johtoryhmässä poislukien toimitusjohtaja (GRI 405-2, KPI 9)

	2020	2019
	90 %	90 %

Naisten keskimääräinen palkka miesten palkoista koko muussa henkilöstössä (GRI 405-2, KPI 9)

	2020	2019
	82 %	82 %

Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö (GRI 102-41)

	2020	2019
	93 %	93 %
	613	593

Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus (GRI 401-1)

	2020	2019
Työsuhteiden määrä vuoden lopussa	662	640
Uudet työsuhteet	73	68
Päättäneet työsuhteet	48	73
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus, %	3,8	7
Uudet työsuhteet / vakituiset	47	42
Päättäneet työsuhteet / vakituiset	26	44
Kesätyöntekijöiden määrä	35	32
Tuotannollis-taloudellisilla perusteilla päättäneet työsuhteet	11	45

Henkilöstö ja hallintoelimet iän mukaan (GRI 405-1)

	2020	2020 %	2019	2019 %
Henkilöstö				
Alle 30-vuotiaat	52	8 %	37	6 %
30–50-vuotiaat	342	52 %	331	52 %
Yli 50-vuotiaat	268	40 %	272	42 %
Hallitus				
Alle 30-vuotiaat	0	0 %	0	0 %
30–50-vuotiaat	6	55 %	7	41 %
Yli 50-vuotiaat	5	45 %	10	59 %
Hallintoneuvosto				
Alle 30-vuotiaat	0	0 %	0	0 %
30–50-vuotiaat	12	40 %	11	37 %
Yli 50-vuotiaat	18	60 %	19	63 %

Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden (GRI 404-1)

	2020	2019
Keskimääräiset koulutustunnit, koko henkilöstö	18	19
Keskimääräiset koulutustunnit, naiset	18	21
Keskimääräiset koulutustunnit, miehet	17	16
Keskimääräiset koulutustunnit, johtoryhmä	28	21
Keskimääräiset koulutustunnit, keskijohto	24	25
Keskimääräiset koulutustunnit, ryhmäesimiehet	37	30
Keskimääräiset koulutustunnit, toimihenkilöt ja asiantuntijat	16	17

Henkilöstö ja hallintoelimet sukupuolen mukaan (GRI 405-1, KPI 9)

	2020	2020 %	2019	2019 %
Koko henkilöstö, yhteensä	662		640	
Koko henkilöstö, naiset	414	63 %	409	64 %
Koko henkilöstö, miehet	248	37 %	231	36 %
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, yhteensä	581		560	
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, naiset	361	62 %	357	64 %
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, miehet	220	38 %	203	36 %
Ryhmäesimiehet, yhteensä	31		33	
Ryhmäesimiehet, naiset	23	74 %	24	73 %
Ryhmäesimiehet, miehet	8	26 %	9	27 %
Keskijohto, yhteensä	39		37	
Keskijohto, naiset	24	62 %	23	62 %
Keskijohto, miehet	15	38 %	14	38 %
Johtoryhmä, yhteensä	11		10	
Johtoryhmä, naiset	6	55 %	5	50 %
Johtoryhmä, miehet	5	45 %	5	50 %
Hallitus, yhteensä	11		17	
Hallitus, naiset	1	9 %	4	24 %
Hallitus, miehet	10	91 %	13	76 %
Hallintoneuvosto, yhteensä	30		30	
Hallintoneuvosto, naiset	12	40 %	11	37 %
Hallintoneuvosto, miehet	18	60 %	19	63 %

Henkilöstö työsuhteen, työsopimuksen ja sukupuolen mukaan (GRI 102-8)

	2020	2020 %	2019	2019 %
Vakituiset työsopimukset, yhteensä	627	95 %	612	96 %
Vakituiset työsopimukset, naiset	395	63 %	396	65 %
Vakituiset työsopimukset, miehet	232	37 %	216	35 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, yhteensä	586	93 %	577	94 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, naiset	364	62 %	368	64 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, miehet	222	38 %	209	36 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, yhteensä	41	7 %	35	6 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, naiset	31	76 %	28	80 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, miehet	10	24 %	7	20 %
Määräaikaiset työsopimukset, yhteensä	35	5 %	28	4 %
Määräaikaiset työsopimukset, naiset	19	54 %	13	46 %
Määräaikaiset työsopimukset, miehet	16	46 %	15	54 %

Ilmarisen GRI-indeksi

Olemme käyttäneet tämän raportin kokoamisessa hyödyksi kansainvälistä GRI Standards -raportointiviitekehystä. Global Reporting Initiativen ylläpitämä viitekehys on yksi laajimmin käytössä olevista kehyksistä. Lisäksi olemme hyödyntäneet kansainvälistä Task Force for Climate Change eli TCFD-raportointiviitekehystä, jonka

tarkoituksena on parantaa raportointia ilmastonmuutoksen vaikutuksista liiketoimintaan. GRI-indeksi kerää yhteen GRI Standards -ohjeistukseen liittyviä tietoja, jotka olemme raportoineet. Indeksillä auttaa sinua löytämään tiedot raportistamme ja vertailemaan niitä muiden GRI-kehyksellä raportoivien yhtiöiden tietoihin.

Tunnus	Mittarin sisältö ja nimi	Raportointi
Yleinen sisältö		
Organisaation taustakuvaus		
102-1	Raportoivan organisaation nimi	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
102-2	Tärkeimmät toiminnot, tavaramerkit, tuotteet ja palvelut	s. 6
102-3	Yhtiön pääkonttorin sijainti	Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki, Suomi
102-4	Toimintojen sijainti	s. 6
102-5	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	s. 6
102-6	Markkina-alueet	s. 6
102-7	Organisaation koko	s. 6, 9, 10, 15
102-8	Tiedot henkilöstöstä ja työntekijöistä	s. 73–76
102-9	Toimitusketju	s. 70
102-10	Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	s. 72, 73
102-11	Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	s. 70, 71
102-12	Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	s. 37–40, 54, 60–64, 69
102-13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	s. 69
Strategia ja analyysi		
102-14	Toimitusjohtajan katsaus	s. 8
Liiketoiminnan eettisyys		
102-16	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	s. 15, 16, 67, 68
Hallinto		
102-18	Hallintorakenne	Toimintakertomus ja tilinpäätös
Sidosryhmävuorovaikutus		
102-40	Luettelo sidosryhmistä	s. 69
102-41	Työehtosopimukset	s. 73
102-42	Sidosryhmien tunnistaminen ja valinta	s. 69
102-43	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	s. 15, 69

102-44	Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	s. 5, 6, 13–15, 19–22, 24–26, 30, 31, 33, 34, 37, 41, 60–64
Raportointikäytäntö		
102-45	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yksiköt	Toimintakertomus ja tilinpäätös, 71–72
102-46	Raportin sisällön ja aiheiden laskentarajojen määrittely	s. 71–72
102-47	Olellaiset näkökohdat	s. 71
102-48	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	<p>Kolme kohtaa on korjattu, koska vuoden 2020 tilinpäätöstiedoissa havaittiin virhe. Henkilöstön kokonaismäärä oli 662 (ei 663), vakinaisten työsopimusten määrä oli 627 (ei 628), henkilöstökokemus (eNPS) oli korkeimmillaan elokuussa (ei lokakuussa).</p> <p>Kirjautumisia Ilmarisen verkkopalveluun vuonna 2019 oli 201 641 (ei 806 416), ja tieto korjattiin vuoden 2020 tilinpäätökseen. Lähdeve-roissa on korjaus, koska ne oli raportoitu virheellisesti vuodelta 2019.</p> <p>Ilmastodatan palveluntarjoaja on vaihtunut (ks. kohta 102-49). Muutoksesta johtuen joitakin vertailulukuja on päivitetty tai vertailuluku puuttuu.</p>
102-49	Muutokset raportoinnissa	<p>Olemme päivittäneet vastuullisuuden KPI-mittareita vastaamaan paremmin toimintamme olellaisia asioita. Muutamia mittareita on yhdistetty. Aiemmista mittareista seuraavat on siirretty muihin tunnuslukuihin 1) asiakkaiden kokema hyöty, NPS (KPI 3/19) 2) kestävä kehityksen tavoitteisiin (SDG) liittyvien liiketoimintaratkaisujen osuus suorien listattujen osakesijoitusten vuosiliikevaihdosta (KPI 6/19) ja 3) kiinteistöjen hiilijalanjälki (KPI 7/19).</p> <p>Tilalle ovat tulleet uusina KPI-mittareina: 1) pidämme tietosi turvassa (KPI 4/20), 2) sijoitustoiminnan jalanjälki (KPI 6/20) ja 3) aktiivinen ja vaikuttava omistaja (KPI 7/20).</p> <p>Ilmastodatan palveluntarjoaja on vaihtunut. Raportoimme uusina seuraavat asiat: 1) sijoitussalkkujen hiilijalanjäljen jakauma tasoittain, 2) sijoitussalkkujen hiilijalanjälki eri tasot mukaan lukien (Scope 1+2 ja D+FTI sekä absoluuttiset päästöt Scope 1+2+3upstream), 3) sijoitussalkkujen kehitys suhteessa kahden asteen skenaarioon, 4) sijoitussalkun energiantuotanto lähteittäin, 5) sijoituskohteiden energian liikevaihto, 6) sijoitussalkkujen tulevat mahdolliset päästöt varantyyppin mukaan jaoteltuna ja 7) sijoitussalkkujen fyysiset - ja transitoriskit.</p> <p>Lisäksi raportoimme 2016–2020 ilmastotiekartan tavoitteiden lopputulokset.</p> <p>Emme raportoi metsäomistusten ilmastoriskejä (vuoden 2019 raportti sivut 35–37). Raportoimme metsäsijoitusten hiilinielujen määrän.</p>
102-50	Raportointikausi	1.1.–31.12.2020

102-51	Edellisen raportin päiväys	Edellinen yritysraportti on julkaistu 24.3.2020.
102-52	Raportin julkaisu tiheys	Raportti julkaistaan vuosittain.
102-53	Yhteystiedot, josta voi tilata raportin ja kysyä siihen liittyviä lisätietoja	info@ilmarinen.fi
102-54	GRI-standardien mukaisuus	Olemme raportoineet Ilmarisen taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristövastuusta vuodesta 2007 alkaen. GRI-ohjeistuksen mukaan raportoimme nyt kuudetta kertaa. Sovellamme ohjeiston niin sanottua peruslaajuutta (Core). Osittain raportointi kuitenkin ylittää peruslaajuuden.
102-55	GRI-sisältövertailu	s. 77–81
102-56	Ulkoinen varmennus	s. 84, 85. Raportin on varmentanut EY:n Climate Change & Sustainability Services.

Johtamistapa

Yleiset vaatimukset johtamistavan kuvaamiseen

103-1	Olennot aiheet ja niiden laskentaratat	s. 15, 16, 25, 26, 38–42, 46–58, 61, 62, 64, 65, 70–74
103-2	Johtamistavan ja sen osa-alueiden kuvaus	s. 7–10, 15, 16, 25, 26, 38–42, 54, 59, 60–64, 67–73
103-3	Johtamistavan tehokkuuden arviointi	s. 7–10, 16, 17, 25, 26, 38–42, 54–60, 64, 67–73

Taloudelliset näkökulmat

201-1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	s. 9
201-2	Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä riskit ja mahdollisuudet	s. 43–45

Välilliset taloudelliset vaikutukset

203-2	Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	s. 5, 6, 8, 9, 21, 22, 24, 25, 31, 38, 53
-------	---	---

Lahjonnan ja korruption vastaisuus

205-2	Lahjonnan ja korruption vastaisten toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen viestintä ja koulutus	s. 60–65, 67, 68
-------	--	------------------

Ympäristövastuu

Päästöt

305-4	Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	s. 46. Laskentaperiaatteet on kerrottu taulukon yhteydessä.
-------	--	---

Ympäristöä koskeva määräystenmukaisuus

307-1	Ympäristölainsäädännön ja säännösten rikkominen	Ei rikkomuksia vuonna 2020.
-------	---	-----------------------------

Työllistäminen

401-1	Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus	s. 74 Emoyhtiö Ilmarisen henkilöstö. Ikä- ja sukupuolijakaumaa ei raportoida uusien ja päätyneiden työsuhteiden vähäisen kokonaismäärän vuoksi. Laskennassa on huomioitu kesätyöntekijät erillisenä ryhmänä. Päätyneet työsuhteet kattavat kaikki tuotannollis- ja taloudellisilla syillä päätyneet työsuhteet.
-------	--	--

Koulutus

404-1	Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden	s. 75
404-2	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja muutuskoulutusohjelmat	s. 72–73, 75

Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet

405-1	Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	s. 74, 75. Monimuotoisuutta kuvaavia tunnuslukuja ei raportoida, koska tietoa ei ole saatavissa.
405-2	Naisten ja miesten peruspalkkojen ja palkitsemisen suhde henkilöstöryhmittäin	s. 73

Yhteiskunta

415-1	Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edunsaajittain	Emme tue tai avusta poliittisia puolueita tai poliitikkoja.
-------	--	---

Sosiaalisen ja taloudellisen vastuun määräysten noudattaminen

419-1	Poikkeamat sosiaalisen ja taloudellisen vastuun säädöksistä ja määräyksistä	Ei sanktioita vuonna 2020.
-------	---	----------------------------

Asiakkaiden yksityisyyden suoja

418-1	Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten lukumäärä	s. 16, 17
-------	--	-----------

Ilmarisen vastuullisuuden KPI-mittarit (Key Performance Indicator)

KPI 1/20	Toimeentulon katkeamattomuus	Eläkepääätösten nopeus: vanhuuseläkkeiden ja työkyvyttömyyseläkkeiden käsittelyaika suhteessa muihin työeläkeyhtiöihin Työkyvyttömyyseläkepääätösten pysyvyys muutoksenhakulautakunnassa ja ero kilpailijoihin	s. 26, 30
KPI 2/20	Kustannustehokasta eläketurvan hoitamista	Hoitokulusuhde ja hoitokustannustulos	s. 10
KPI 3/20	Edistämme työkykyä	Kuntoutuksen vaikuttavuus: työhön paluuste prosentteina: a) työelämästä tulevat b) määräaikaiselta eläkkeeltä tulevat Asiakkaiden tyytyväisyys työkykyriskin hallintaan liittyviin hankkeisiin	s. 25
KPI 4/20	Pidämme tietosi turvassa	Tietosuojavaltuutetulle tehdyt ilmoitukset henkilötietojen tietoturvaloukkauksista	s. 16
KPI 5/20	Huolehdimme eläkevaroista	Sijoitusten tuotto ja vakavaraisuusaste	s. 37
KPI 6/20	Sijoitustoiminnan jalanjälki	Korkean hiiliriskin taso korkeintaan 30 prosenttia sijoituskohteiden toiminnasta. Tavoite 15 prosenttia vuoteen 2025 mennessä Energiansäästötoimenpiteet kiinteistöjen energiankulutuksessa.	s. 41
KPI 7/20	Aktiivinen ja vaikuttava omistaja	Vaikuttamisprosessien määrä Vuoden aikana tavoitteisiin päässeet vaikuttamisprosessit	s. 61
KPI 8/20	Menestymme yhdessä	Henkilökunnan kokemus työstä: Ilmarisen suositteluaste työnantajana (eNPS)	s. 72
KPI 9/20	Oikeudenmukainen ja monimuotoinen työyhteisö	Sukupuolten tasa-arvo työyhteisössä: naisten keskimääräinen palkka miesten palkasta (pl. Toimitusjohtaja / koko henkilöstö) Molempien sukupuolien osuus esimiehistä ja johtavista asiantuntijoista on tasapainossa	s. 73 s. 75

Muita mittareita

Maksutulon ja eläkemenon erotus	s. 5
Vakavaraisuus	s. 10
Työeläkemaksut	s. 13
TyEL-vakuutukset ja vakuutetut	s. 15
Ilmarisen asiakaspalvelun tunnuslukuja	s. 15, 16
Asiakaspysyvyys	s. 15
YEL-vakuutukset	s. 20
Työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet	s. 24
Ilmarisen työkykyhankkeet ja -valmennukset	s. 25
Kuntoutuksen avainlukuja	s. 25–27
Eläkkeet eläkelajeittain	s. 31
Ilmarisen eläkkeensaajat sukupuolen, ikäluokan ja maantieteellisen sijoittumisen mukaan	s. 32
Eläkkeiden avainlukuja	s. 30–32
Ilmarisen sijoitusten ja vakavaraisuuden avainlukuja	s. 37, 38
Sijoitusomaisuuden markkina-arvo omaisuuslajeittain	s. 53
Kasvihuonekaasupäästöistä raportoineet yritykset	s. 51
Uusiutuvaan energiaan liittyvien sijoitusten avainlukuja	s. 42
Sijoituskohteiden normirikkomusten seuranta	s. 61
Vuorovaikutus sijoituskohteiden kanssa ympäristö- ja sosiaalisissa kysymyksissä	s. 61
Aktiivisuus yhtiökokouksissa	s. 62
Vuoden aikana päättyneet vaikuttamisprosessit	s. 61
Suurimmat kotimaiset noteeratut osakeomistukset	s. 53
Kiinteistösijoitukset ja noteeratut osakkeet alueittain	s. 53, 55
Kiinteistösijoitukset kiinteistötyypeittäin	s. 55
Vuokrauksen ja rakennuttamisen avainlukuja	s. 54
Energiansäästötoimenpiteiden vaikutus	s. 41
LEED-sertifioidut kohteet	s. 55–57
Kiinteistöjen rakennuttamisen hiilijalanjälki	s. 58
Kiinteistöjen veden- ja energiankulutus	s. 56
Ilmarisen toimintaan liittyvät verot ja verojalanjälki	s. 64, 65
Ilmarisen hankintojen avainlukuja	s. 70

Riippumaton varmennusraportti

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen johdolle

Laajuus

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen (jatkossa Ilmarinen) johdon pyynnöstä olemme suorittaneet ISAE-standardin mukaisen rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat Ilmarisen Vuosi- ja yritysvastuuraportissa 2020 esitetyt tiedot raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2020 (jatkossa yritys vastuutiedot).

Ilmarisen määrittämät raportointiperiaatteet

Ilmarinen on laatinut Vuosi- ja yritysvastuuraportin 2020 noudattaen Global Reporting Initiative Sustainability Reporting Standards raportointiviitekehyksen ohjeistusta sekä Ilmarisen omia sisäisiä raportointiperiaatteita (jatkossa raportointiperiaatteet). Nämä periaatteet eivät välttämättä sovellu muihin tarkoituksiin.

Ilmarisen velvollisuudet

Ilmarisen johto on vastuussa raportointiperiaatteiden valinnasta ja Vuosi- ja yritysvastuuraportin 2020 esittämisestä valitsemiensa raportointiperiaatteiden mukaisesti. Tämä sisältää velvollisuuden laatia ja ylläpitää sisäistä valvontaa, ylläpitää tarvittavia asiakirjoja sekä tehdä yritys vastuutietoihin liittyviä arvioita, jotka he katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia yritys vastuutiedot, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

EYn velvollisuudet

Velvollisuutenamme on esittää johtopäätös yritys vastuutietojen esittämisestä hankkimamme evidenssin perusteella.

Toimeksianto on suoritettu kansainvälisen varmennustoimeksiannon standardin (ISAE 3000) ”Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus” mukaisesti ja sen ehdot on sovittu Ilmarisen kanssa 24.9.2020. ISAE 3000 -standardi edellyttää varmennustoimeksiannon suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko yritys vastuutiedot olennaisilta osin esitetty raportointiperiaatteiden mukaisesti, ja raportin antamista. Valittujen varmennustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus perustuvat ammatilliseen harkintaan sisältäen arvioinnin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvasta olennaisesta virheellisyydestä.

Uskomme, että hankkimamme evidenssi on riittävää ja asianmukaista rajoitetun varmuuden johtopäätöksellemme.

Varmenajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Olemme säilyttäneet riippumattomuutemme ja vahvistamme, että olemme noudattaneet IESBA:n (International Ethics Standards Board for Accountants) määrittämiä eettisiä vaatimuksia. Meillä on tämän toimeksiannon toteuttamiseen vaadittavaa osaamista ja kokemusta.

EY soveltaa kansainvälistä ISQC 1-laadunvalvontastandardia ja näin ollen ylläpitää kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja eettisten vaa-

timusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädösten ja määräysten noudattamista varten.

Kuvaus suoritetuista toimenpiteistä

Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa evidenssin hankkimismenetelmät ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa, minkä vuoksi saadaan rajoitetumpi varmuus kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa. Olemme suunnitelleet ja suorittaneet toimeksiannon siten, että saamme riittävästi asianmukaista evidenssiä rajoitetulle varmuudelle ja johon perustaa johtopäätöksemme, eivätkä siten kaikkia evidenssiä, joita vaaditaan kohtuullisen varmuuden saamiseksi.

Vaikka huomioimme sisäisen valvonnan tehokkuutta määrittäessämme toimenpiteidemme luonnetta ja laajuutta, varmennustoimeksiantomme ei ole suunniteltu varmentamaan sisäistä valvontaa. Toimenpiteemme eivät sisältäneet kontrollitestausta tai toimenpiteiden suorittamista liittyen datan yhdistelyyn ja laskemiseen IT-järjestelmien sisällä.

Rajoitetun varmuuden toimeksianto koostuu kyselyistä henkilöille, jotka ovat vastuussa Vuosi- ja yritysvastuuraportin 2020 sekä siihen liittyvän tiedon laatimisesta sekä analyyttisten ja muiden toimenpiteiden suorittamisesta.

Toimenpiteemme sisälsivät:

- a) päivityksen tietoihimme ja ymmärrykseemme Ilmarisen olennaisista yritys vastuun raportointiaiheista,
- b) arvion raportointiperiaatteiden soveltuvuudesta ja soveltamisesta sidosryhmien tiedontarpeen kannalta,
- c) Ilmarisen ylimmän johdon haastatellut ymmärtääksemme yritys vastuun johtamistapaa yhtiössä,

d) yritys vastuutiedon keräämisestä ja yhdistelystä vastuullisten henkilöiden haastattelut ymmärtääksemme järjestelmiä, prosesseja sekä kontrolleja liittyen tietojen keräämiseen ja yhdistelyyn,

e) yritys vastuutietojen läpikäyntiä sisäisistä ja ulkoisista lähteistä ja otospohjaisia tarkastuksia raportointiaineistoon varmentuaksemme tietojen oikeellisuudesta,

f) tarkastuslaskemien tekemistä raportoidulle tiedolle sekä taustamateriaalin ja laadullisen tiedon oikeellisuuden arviointia

Teimme myös muita tarpeelliseksi katsomiamme toimenpiteitä.

Johtopäätös

Tekemämme varmennustyön ja hankkimamme evidenssien perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, ettei Vuosi- ja Yritys vastuuraportti 2020 raportointiajanjaksolla 1.1.-31.12.2020 olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu raportointiperiaatteiden mukaisesti.

Ernst & Young Oy

19.3.2021
Helsinki

Terhi Mäkinen
Partner, KHT

Jani Alenius
Yritys vastuupalveluiden johtaja

ILMARINEN

PAREMPAA TYÖELÄMÄÄ

[ilmari.fi](https://www.ilmari.fi)